

СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Број 21

Год. LXIV

Вторник, 12 февруари 2008

Цена на овој број е 250 денари

www.slvesnik.com.mk

contact@slvesnik.com.mk

СОДРЖИНА

	Стр.		Стр.
272. Одлука за објавување оглас за избор на членови на Комисијата за верификација на фактите.....	2	281. Решение за именување на Почесен конзул на Република Македонија во Австралија, со седиште во Перт.....	15
273. Уредба за начинот на вршење на јавен воздушен превоз и посебните услови во однос на потребниот персонал, воздухоплови, опрема и другите посебни услови неопходни за безбедно и уредно работење.....	2	282. Решение за разрешување од должноста член на Надзорниот одбор за контрола на материјално-финансиското работење на ЈП за стопанисување со шуми „Македонски шуми“ – Скопје.....	15
274. Одлука за давање на трајно користење на движни ствари.....	13	283. Решение за разрешување од должноста државен секретар во Министерството за одбрана.....	15
275. Одлука за давање согласност на Правилникот за дополнување на Правилникот за систематизација на работните места во Агенцијата за вработување на Република Македонија.....	13	284. Решение за разрешување и именување член на Управниот одбор – претставник на основачот на ЈЗУ Општа болница – Куманово.....	15
276. Одлука за давање согласност на Правилникот за изменување и дополнување на Правилникот за организација и работа на Агенцијата за вработување на Република Македонија.....	13	285. Решение за разрешување и именување член на Управниот одбор – претставник на основачот на ЈЗУ Здравствен дом – Куманово.....	15
277. Одлука за давање согласност на Статутарната одлука за изменување и дополнување на Статутот на Агенцијата за вработување на Република Македонија.....	13	286. Решение за именување на Совет за концесија/јавно приватно партнерство.....	16
278. Одлука за престанок и за давање на користење на недвижна ствар.....	14	287. Решение за именување член на Управниот одбор на ЈП за аеродромски услуги „Македонија“ – Скопје.....	16
279. Одлука за престанок и за давање на користење на недвижна ствар.....	14	288. Програма за користење на средствата за ветеринарно јавно здравство во 2008 година.....	16
280. Одлука за потврдување на Финансискиот план за 2008 година на Агенцијата за поттикнување на развојот на земјоделството.....	14	289. Програма за изработка на урбанистички планови во Република Македонија во 2008 година.....	17
		290. Програма за приоритетна изработка на урбанистички планови во Република Македонија во 2008 година.....	18
		291. Годишна програма за инвестиции во железничката инфраструктура за 2008 година.....	18

	Стр.		Стр.
292. Статутарна одлука за изменување и дополнување на Статутот на операторот на електропреносниот систем на Македонија, Акционерско друштво за пренос на електрична енергија и управување со електроенергетскиот систем, во државна сопственост, Скопје...	18	298. Правилник за изменување на Правилникот за формата, содржината и начинот на водењето на работните книги и на помошната евиденција на даночните обврзници што вршат самостојна дејност.....	37
293. Статутарна одлука за дополнување на Статутот на МЖ Транспорт АД – Скопје.....	19	299. Правилник за безбедност и здравје при работа на вработените изложени на ризик од бучава.....	39
294. Статут на операторот на електропреносниот систем на Македонија, Акционерско друштво за пренос на електрична енергија и управување со електроенергетскиот систем, во државна сопственост, Скопје (пречистен текст)	19	300. Одлука на Уставниот суд на Република Македонија, У.бр. 71/2007 од 30 јануари 2008 година.....	41
295. Правилник за работното време на нотарските канцеларии.....	24	301. Одлука на Уставниот суд на Република Македонија, У.бр. 170/2007 од 30 јануари 2008 година.....	42
296. Правилник за изменување и дополнување на Правилникот за начинот на пресметување и уплатување на данокот на добивка и спречување на двојното ослободување или двојното оданочување	25	302. Одлука на Уставниот суд на Република Македонија, У.бр. 213/2007 од 30 јануари 2008 година.....	43
297. Правилник за формата и содржината на образецот РДО-ВП.....	34	303. Упатство за спроведување на Одлуката за методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот.....	45
		304. Колективен договор за кожарска и чевларска индустрија на Република Македонија.....	61
		305. Решение од Адвокатската комора на Република Македонија.....	75
		Огласен дел	1-52

СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА 272.

Врз основа на член 16 од Законот за определување дополнителен услов за вршење јавна функција („Службен весник на Република Македонија“ бр. 14/2008), Собранието на Република Македонија, на седницата одржана на 12 февруари 2008 година, донесе

О Д Л У К А ЗА ОБЈАВУВАЊЕ ОГЛАС ЗА ИЗБОР НА ЧЛЕНОВИ НА КОМИСИЈАТА ЗА ВЕРИФИКАЦИЈА НА ФАКТИТЕ

1. Собранието на Република Македонија објавува оглас за избор на единаесет члена на Комисијата за верификација на фактите.

2. Заинтересираните кандидати, државјани на Република Македонија, со висок личен и професионален интегритет пријавите со уверението за државјанство и писмената изјава со која свесно и одговорно тврдат дека не соработувале со органите на државната безбедност, да ги поднесат до Комисијата за прашања на изборите и именувањата на Собранието на Република Македонија во рок од 15 дена од денот на објавувањето на Одлуката во „Службен весник на Република Македонија“.

3. Член на Комисијата не може да биде лице кое е член на орган на политичка партија, ниту лице кое е осудено со правосилна судска пресуда за кривично дело на безусловна казна затвор во траење од најмалку шест месеца или ако му е изречена казна забрана на вршење професија, дејност и должност и лице кое во периодот утврден во членот 2 став (1) од Законот за определување дополнителен услов за вршење јавна функција било претседател на државата, претседател и потпретседател на Собранието, претседател и член на Владата, вработен во органите за државна безбедност, или избрано лице кое претходно работело или работи во институции кои согласно со Законот се задолжени да соработуваат со Комисијата.

3. Оваа одлука ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“ и во весниците „Дневник“, „Време“ и „Факти“.

СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Бр. 07-746/1 Претседател
12 февруари 2008 година на Собранието на Република
Скопје Македонија,
Љубиша Георгиевски, с.р.

ВЛАДА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

273.

Врз основа на член 33 став 1, а во врска со член 3 од Законот за воздухопловство („Службен весник на Република Македонија“ бр. 14/06 и 24/07), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 5.02.2008 година, донесе

УРЕДБА

ЗА НАЧИНОТ НА ВРШЕЊЕ НА ЈАВЕН ВОЗДУШЕН ПРЕВОЗ И ПОСЕБНИТЕ УСЛОВИ ВО ОДНОС НА ПОТРЕБНИОТ ПЕРСОНАЛ, ВОЗДУХОПЛОВИ, ОПРЕМА И ДРУГИТЕ ПОСЕБНИ УСЛОВИ НЕОПХОДНИ ЗА БЕЗБЕДНО И УРЕДНО РАБОТЕЊЕ

Член 1

Со оваа уредба се пропишува начинот за вршење на безбеден и уреден јавен воздушен превоз и посебните услови во однос на потребниот персонал, воздухопловите, опремата и другите посебни услови неопходни за безбедно и уредно работење.

Член 2

Посебните услови за издавање и одржување на важечко уверение за работа (Operating License) за вршење на јавен воздушен превоз се пропишани во ЕУ Регулјативата 2407/92 која е преземена согласно Анексот 1 од Мултилатералната спогодба за основање на Европска заедничка воздухопловна област („Службен весник на Република Македонија“ бр. 27/07), дадена во прилог на оваа уредба.

Член 3

Начинот на вршење на јавен воздушен превоз и посебните услови за издавање и одржување на важечко уверение за исполнување на безбедносни услови (Air Operator Certificate-AOC) се содржат во JAA, JAR-OPS 1, Дел 1 и JAA JAR-OPS 3. Дел 1. кои се прифаќаат и директно се применуваат.

Препорачаната практика за превозниците за придржување кон пропишаниот начин на вршење на јавен воздушен превоз и посебните услови, се содржи во JAA JAR-OPS. Дел 2 и JAR-OPS 3. Дел 2 – Прифатливи начини за придржување – AMC (Applicable Means of Compliance) и Материјалот со толкување и објаснување – IEM (Interpretative and Explanatory Material).

Член 4

Со денот на влегувањето во сила на оваа уредба престанува да важи Правилникот за посебни услови кои треба да ги исполни еден превозник за да врши

воздушен превоз („Службен весник на Република Македонија“ бр. 71/04 и престанува да се применува Правилникот за превоз на деца по воздушен пат („Службен лист на СФРЈ“ бр. 2/87).

Член 5

Оваа уредба влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 19-430/1
5 февруари 2008 година
Скопје

Претседател на Владата
на Република Македонија,
м-р **Никола Груевски**, с.р.

Регулатива (ЕЕЗ) бр. 2407/92 на Советот од 23 јули 1992 година, за издавање на дозволи на авиопревозници

Член 1

1. Оваа Регулатива се однесува на условите за доделување и одржување на уверението за работа од страна на земји членки што се однесува на авиопревозници основани во Европската заедничка воздухопловна област.
2. Воздушниот превоз на патници, пошта и/или товар, извршен со воздухоплови без моторен погон и/или ултра лесни воздухоплови на моторен погон (со сопствен погон), како и локалните летови помеѓу различни аеродроми, на кои не се врши превоз се предмет на оваа Регулатива. Што се однесува до овие операции/летови мора да се применува националното право во врска со уверенија за работа, ако има такво, и националното и правото на Заедницата во врска со уверението за исполнување на безбедносни услови за вршење на јавен воздушен превоз (АОС) (Air Operator Certificate).

Член 2

За целите на оваа Регулатива:

- (a) 'организација/лице' значи секое физичко лице, секое правно лице, без разлика дали остварува профит или не, или кое било официјално тело без разлика дали има или не сопствен правен субјективитет;
- (b) 'авиопревозник' значи организација/лице за вршење на воздушен превоз со важечко уверение за работа;
- (c) 'уверение за работа (operating license)' значи овластување доделено од страна на земјата членка одговорна за организација/лице, кое и овозможува на организацијата/лицето да врши воздушен превоз на патници, пошта и/или товар, за надомест и/или надница, како што е наведено во уверението за работа;
- (d) 'уверение за исполнување на безбедносни услови за вршење на јавен воздушен превоз (Air Operator Certificate - АОС)' значи исправа која се издава на организација/лице или група од организации/лица од страна на надлежните органи на земјите членки, со која се потврдува дека авиопревозникот за кој што станува збор поседува професионална способност и организациона поставеност која гарантира безбедно летање на воздухопловот/те вклучен/и во воздухопловни активности наведени во уверението;
- (e) 'деловен план (business plan)' значи детален опис на планирани комерцијални активности на авиопревозникот, за даден период, посебно што се однесува на развојот на пазарот и вложувањата кои треба да се реализираат, вклучувајќи ги и финансиските и економските импликации од овие активности;
- (f) 'деловен извештај (management account)' значи детален извештај за приходите и расходите за одреден временски период, во кој по ставки се прикажани активностите во врска со воздушниот превоз и останатите активности, како и помеѓу доходовните и недоходовните ставки.;

(g) 'ефективна контрола (effective control)' значи однос кој се состои од права, договори, или кои било други средства кои, било посебно или заедно и земајќи ги предвид опфатените факти или закони, даваат можност за директно или индиректно користење на одлучувачкото влијание врз организација/лице, посебно преку:

(a) правото за користење на целата и или дел од активата на една организација/лице:

(b) права или договори кои дозволуваат одлучувачко влијание врз составот, гласањето или одлуките на телата на една организација/лице или на поинаков начин дозволуваат одлучувачко влијание врз деловните активности на организацијата/лицето.

Член 3

1. Без штета по наведеното во член 5 (5), земјите членки не смеат да издаваат уверенија за работа ниту да ги одржуваат истите во сила кога не се исполнети условите од оваа Регулатива.
2. Организација/лице кое ги исполнува условите наведени во оваа Регулатива има право да добие уверение за работа. Ова уверение само по себе не дава никакви права за пристап до одредени линии/рути или пазари.
3. Без штета по наведеното во член 1 (2), на ниедна организација/лице која е основана во Европската заедничка воздухопловна област не смее да и се дозволи на територијата на Европската заедничка воздухопловна област да врши воздушен превоз на патници, пошта и/или товар за надомест и/или надница, освен ако на организацијата/лицето не и издадено соодветно уверение за работа.

Уверение за работа

Член 4

1. На ниедна организација/лице не смее да и се издаде уверение за работа од страна на земја членка, освен:
 - (a) ако нејзиното главно деловно седиште и, ако има, нејзината регистрирана канцеларија не се лоцирани во таа земја членка; и
 - (b) ако не приложи доказ дека нејзина основна дејност е вршење само на јавен воздушен превоз било самостојно или во комбинација со која било друга комерцијална активност на воздухоплови или поправка или одржување на воздухоплови;
2. Без штета по наведеното во спогодбите и конвенциите чија договорна страна е земја членка на Европската заедничка воздухопловна област, организацијата/лицето мора да е и да остане во непосредна или мнозинска сопственост на земјите членки и/или на државјани на земјите членки. Организацијата/лицето мора во секое време да биде под ефективна контрола на тие земји или државјани.

- 3.
- (а) И покрај наведеното во ставовите 2 и 4, авиопревозниците кои веќе се признати во Анекс I на Регулативата (ЕЗЗ) бр. 2343/90 на Советот и Регулативата (ЕЗЗ) бр. 294/91 на Советот, од 4 февруари 1991 година, за превоз на товар по воздушен пат помеѓу земјите членки (5), ги задржуваат своите права наведени во оваа Регулатива и поврзани со неа. Регулатива се додека ги исполнуваат останатите услови наведени во оваа Регулатива и се додека се постојано под контрола, директно или индиректно од страна на истите трети земји и/или државјани на истата трета земја и на оние кои вршеле таква контрола во времето на усвојување на оваа Регулатива. Меѓутоа, оваа контрола може во секое време да се пренесе да ја вршат земји членки и/или државјани на земја членка.
 - (б) Можноста да се купуваат и продаваат акции согласно подстав (а) не ги опфаќа државјаните кои имаат сопственост на значителен дел од учеството во авиопревозник на трета земја.
4. Секоја организација/лице која директно или индиректно учествува во управувачкиот дел/удел на еден авиопревозник мора да ги исполнува условите наведени во став 2.
5. Авиопревозникот во секое време мора да е во состојба, на барање, да и покаже на земјата членка одговорна за уверението за работа дека тој ги исполнува условите наведени во овој член. Комисијата постапувајќи по барање на земја членка мора да го испита придржувањето кон условите наведени во овој член и, ако е потребно, да донесе одлука.

Член 5

1. Организација/лице на кое за прв пат и се издава уверение за работа, мора да е во состојба да покаже на задоволство на надлежниот орган на земјата членка која издава уверенија дека:
- (а) може во секое време да ги исполни своите тековни и потенцијални обврски, утврдени врз реални претпоставки, во период од 24 месеци од започнување со работењето; и
 - (б) може да ги покрие своите фиксни и оперативни трошоци кои произлегуваат од работењето согласно нејзиниот деловен план, а кои се утврдени врз реални претпоставки, и тоа за период од три месеци од моментот на започнување со работењето, без да го земе предвид приходот од работењето.
2. За целите наведени во став 1, секој барател мора да достави деловен план, најмалку за првите 2 години од работењето. Исто така, деловниот план мора во детали да ги прикаже финансиските врски на барателот со кои било други комерцијални активности во кои барателот е вклучен директно или преку други организации/лица. Барателот мора исто така да ги достави и сите релевантни податоци, особено податоците наведени во дел А од Анексот.
3. Авиопревозникот мора однапред да го извести својот надлежен орган за издавање на уверенија за своите планови во врска со: вршење на нов редовен или нередовен воздушен сообраќај на континент или регион во светот, на кој претходно не летал/оперирал, за промените на типот или бројот на

воздухоплови кои се користат или за битните измени во обемот на своите активности. Тој мора исто така однапред да извести за секое планирано здружување со или купување на друга организација/лице и мора однапред го извести својот надлежен орган, во рок од четиринаесет дена, за секоја промена во сопственоста на кој било поединечен акционерски дел кој претставува 10% или повеќе од целокупниот акционерски удел на авиопревозникот или на неговото матично претпријатие или основното холдинг друштво. Поднесувањето на 12 месечен деловен план два месеци пред периодот на кој истиот се однесува мора да претставува задоволително известување согласно овој став за целите за измени на тековните операции и/или околности кои се опфатени со тој деловен план:

4. Ако надлежниот орган кој издава уверенија смета дека измените наведени во став 3 имаат значајно влијание врз финансиското работење на авиопревозникот, авиопревозникот мора да достави ревидиран деловен план во кој ќе бидат вклучени планираните измени, и кој опфаќа период од најмалку 12 месеци од денот на спроведување на планираните измени, како и релевантни податоци, вклучувајќи ги и податоците наведени во делот В од Анексот, со цел да се изврши проценка дали авиопревозникот може да ги исполни постојните и потенцијалните обврски во тој период од 12 месеци. Надлежниот орган кој издава уверенија мора да донесе одлука што се однесува до ревидираниот деловен план во рок од три месеци по приемот на потребните податоци.
5. Надлежен орган кој издава уверенија, во секое време и секогаш, кога постојат јасни индикации дека авиопревозник на кого тој му издал уверение се соочува со финансиски проблеми, може да изврши проценка на неговото финансиско работење и да го суспендира или повлече уверението ако утврди дека авиопревозникот не е во состојба да ги исполни своите постојни и идни обврски во период од 12 месеци. Освен тоа, надлежниот орган кој издава уверенија исто така може да издаде привремено уверение за време на финансиската реорганизација на авиопревозникот, под услов дека безбедноста не е загрозувана.
6. Секоја финансиска година, авиопревозник мора благовремено да ги достави до надлежниот орган кој издава уверенија прегледаните заклучни сметки за претходната финансиска година. Во секое време, на барање на надлежниот орган кој издава уверенија, авиопревозникот мора да му достави податоци кои се битни за целите наведени во став 5 и, посебно, податоците наведени во делот С од Анексот.
7.
 - (а) Ставовите 1, 2, 3, 4 и 6 на овој член не смее да се применуваат на авиопревозници кои летаат исклучиво со воздухоплови со помала најголема тежина на полетување од 10 тони (mtow - maximum take-off weight) и/или со помалку од 20 седишта. Овие авиопревозници во секое време мора да се во состојба да покажат дека нивниот нето капитал изнесува најмалку 80.000 (ЕКИ) ECU или да обезбедат, на барање на надлежниот орган кој издава уверенија, податоци кои се битни за целите наведени во став 5. Меѓутоа, земја членка може да ги применува ставовите 1, 2, 3, 4 и 6 на авиопревозниците на кои таа им издала уверение за работа, а кои вршат редовен воздушен сообраќај или чии обрт надминува 3 милиони ЕКИ (ECU) годишно.

- (б) Комисијата може, после извршени консултации со земјите членки, да ги зголеми ако е соодветно вредностите наведени во подстав (1), ако економскиот развој навестува потреба од ваква одлука. Оваа измена мора да се објави во Службените весници на договорните страни.
- (в) Секоја земја членка може да ја достави до Советот одлуката на Комисијата во рок од еден месец. Советот, кој работи со квалификувано мнозинство, може во исклучителни околности да донесе поинаква одлука, и тоа во рок од еден месец.

Член 6

1. Кога надлежниот орган на една земја членка бара, за целите за издавање на уверение за работа, доказ за добро реноме на лицата кои постојано и ефикасно ќе раководат со работата на организацијата/лицето или доказ дека не им е изречено банкротство, ниту им е суспендирано или повлечено уверението за работа како последица на непрофесионално однесување или казниво дело, таа земја членка што се однесува до државјани на други земји членки мора да ги прифати како задоволувачки доказ документите издадени од страна на надлежните органи во земјата членка на потеклото или земјата членка од која доаѓа странскиот државјанин, а кои потврдуваат дека овие услови се исполнети.

Ако надлежните органи на земјата членка на потекло или земјата членка од која доаѓа странскиот државјанин не ги издава документите наведени во првиот подстав, овие документи се заменуваат со изјава под заклетва – или, во земји членки во кои не постои постапка за давање на изјава под заклетва, со свечена изјава дадена од односното лице пред надлежен судски орган или административен орган или, кога е соодветно, пред нотар или квалификувано професионално тело на земјата членка на потекло или земјата членка од која лицето доаѓа: овој административен орган или нотар мора да издаде потврда со која се потврдува вистинитоста на изјавата дадена под заклетва или на свечената изјава.

2. Надлежните органи на земјите членки може да побараат документите и уверенијата наведени во став 1 да не се постари од 3 месеци.

Член 7

Авиопревозникот мора да е осигуран за да ја покрие одговорноста за штета во случај на несреќи, посебно во поглед на патниците, багажот, стоката, поштата, како и одговорноста за штета нанесена на трети лица.

Член 8

1. Сопственост врз воздухоплов не смее да биде услов за издавање или одржување на уверение за работа, туку земја членка бара од авиопревозниците на кои им издала уверение, да имаат на располагање еден или повеќе воздухоплови, преку сопственост или која било форма на договор за закуп на воздухоплов.
2.
 - (а) Без штета по наведеното во став 3, воздухопловите кои ги користи еден авиопревозник мора да се регистрираат, по избор на земјата членка која

издава уверенија за работа. во нејзиниот национален регистар или во Европската заедничка воздухопловна област.

- (b) Ако договор за закуп на воздухоплов кој што е регистриран во Европската заедничка воздухопловна област се смета за прифатлив согласно член 10. земја членка не смее да бара тој воздухоплов да се впише во нејзиниот регистар на воздухоплови. кога тоа би барало структурни измени на воздухопловот.
3. Во случај на договори за краткорочен закуп со цел да се задоволат привремени потреби на авиопревозникот или поради други исклучителни околности. земја членка може да одобри откажувања од условот наведен во став 2 (a).
4. Кога се применуваат одредбите наведени во став 2 (a). земја членка. согласно важечките закони и други прописи. вклучувајќи ги и оние кои се однесуваат на издавање на уверение за пловидбеност. мора без никакви дискриминаторни надоместоци и веднаш да ги впише во својот национален регистар воздухопловите во сопственост на државјани на други земји членки и да ги префрли од регистрите на воздухоплови на други земји членки. Никакви надоместоци не смее да се наплаќаат во врска со префрлањето на воздухопловите. освен вообичаениот надоместок за регистрација.

**Уверение за исполнување на безбедносни услови
за вршење на јавен воздушен превоз
(Air Operator Certificate - AOC)**

Член 9

1. Издавањето и важноста на уверение за работа мора. во секое време. да зависат од поседување на важечко уверение за исполнување на безбедносните услови (AOC). во кое се наведени активностите опфатени во уверението за работа и од исполнувањето на критериумите утврдени во соодветната Регулатива на Советот.
2. Се додека не стане важечка Регулативата на Советот која е наведена во став 1. мора да се применуваат националните прописи во врска со AOC. или пропишаниот еквивалентен документ/исправа кој се однесува на издавање на уверенија на оператори во воздушниот сообраќај.

Член 10

1. Со цел да се обезбедат стандардите за безбедност и одговорност. авиопревозник кој користи воздухоплов на друга организација/лице или го дава на користење на друга организација/лице мора за тоа претходно да добие одобрение од страна на соодветниот надлежен орган кој издава уверенија. Условите наведени во одобрението претставуваат дел од договорот за закуп склучен помеѓу страните.
2. Земја членка не смее да одобри договори за закуп на воздухоплов со екипаж на авиопревозник кому таа му издала уверение за работа. освен ако не се исполнети безбедносните стандарди еднакви на оние наведени во член 9.

Општи одредби

Член 11

1. Едно уверение за работа важи се додека авиопревозникот ги исполнува обврските наведени во оваа Регулатива. Меѓутоа, земја членка може да донесе одлука да се прегледа уверение за работа една година по издавањето, а потоа на секој пет години.
2. Ако авиопревозник престанал да лета шест месеци или не започнал со операциите шест месеци по издавање на уверение за работа, одговорната земја членка мора да донесе одлука дали уверението за работа треба повторно да се достави на одобрение.
3. Што се однесува до авиопревозниците кои имаат добиено уверение од страна на земји членки, тие земји членки мора да одлучат дали уверението за работа треба повторно да се достави на одобрение во случај на промена на еден или повеќе елементи кои влијаат врз правниот статус на организацијата/лицето а. посебно, во случај на здружувања или преземања. Односниот(-те) авиопревозник(-ци) може да продолжи да лета се додека надлежниот орган кој издава уверенија не заклучи дека безбедноста е загрозувана, наведувајќи ги причините за таковниот заклучок.

Член 12

Земја членка не смее да му дозволи на авиопревозник против кого е поведена постапка за стечај или слична постапка да го задржи своето уверение за работа, ако надлежното тело во таа земја членка е уверено дека не постојат реални можности за задоволителна финансиска реконструкција во разумен временски период.

Член 13

1. Односната земја членка мора да ги објави процедурите за доделување на уверенија за работа и за истите мора да ја извести Комисијата.
2. Односната земја членка мора да донесе одлука по однос на барањето, што е можно поскоро, но не подоцна од три месеци по приемот на сите потребни податоци, земајќи ги предвид сите расположливи докази. Одлуката мора да се проследи до барателот. Во одлуката за одбивање мора да се наведат причините за истото.
3. Организација/лице чие барање за издавање на уверение за работа е одбиено, може да го проследи предметот до Комисијата. Ако Комисијата заклучи дека не се исполнети условите наведени во оваа Регулатива, таа мора да даде свое мислење за точното толкување на Регулативата без штета по наведеното во член 169 од Договорот.
4. Одлуките на земјите членки за издавање или повлекување на уверенија за работа мора да се објават во Службените весници на договорните страни.

Член 14

1. Со цел да ги изврши должностите наведени во член 4, Комисијата може да ги добие сите потребни податоци од односните земји членки, кои исто така обезбедуваат и податоци од страна на авиопревозниците на кои тие им издале уверение за работа.
2. Ако бараните податоци не се обезбедат во рокот утврден од страна на Комисијата, или не се доставени во целост, Комисијата мора врз основ на решение упатено до односната земја членка да бара да се достават податоците. Во решението мора да се наведе кои податоци треба да се обезбедат и да се утврди рокот во кој истите треба да бидат обезбедени.
3. Ако податоците кои се бараат согласно став 2 не се достават во утврдениот рок или пак авиопревозникот на ниеден начин не покажал дека ги исполнува условите наведени во член 4, Комисијата мора, освен во исклучителни услови, веднаш да ги извести земјите членки за состојбата. Земјите членки, се додека Комисијата не ги извести дека е доставена документацијата од која се глед дека се исполнети односните услови, можат да суспендираат кои било права за пристап до пазарот на кои авиопревозникот има право согласно Регулативата (ЕЕЗ) бр. 2408/92 на Советот од 23 јули 1992 година за пристап на авиопревозниците на Европската заедничка воздухопловна област во воздушните рути (6) во Европската заедничка воздухопловна област.

Член 15

Покрај правилата наведени во оваа Регулатива, авиопревозник исто така мора да ги почитува и условите наведени во националните закони кои се компатибилни со Спогодбата за Европската заедничка воздухопловна област.

Член 16

И покрај наведеното во член 3 (1), уверенијата за работа кои се во сила во земја членка на денот на влегување во сила на оваа Регулатива остануваат да важат, согласно законите врз чија основа истите се доделени, за период од најмногу една година, освен во случај на член 4 (1) (b) за кој се применува максимален период од три години, за кој период авиопревозниците кои имаат вакви уверенија мора да ги направат неопходните подготовки со цел да се приспособат на сите услови наведени во оваа Регулатива. За целите на овој член, авиопревозници кои имаат уверенија мора да се смета дека ги опфаќаат авиопревозниците кои законски работат со важечко АОС на денот на влегување во сила на оваа Регулатива, но без да имаат вакви уверенија.

Овој член мора да е без штета по член 4 (2) (3) (4) и (5) и член 9, освен дека авиопревозниците кои работеле по основ на исклучоци пред влегување во сила на оваа Регулатива можат да го прават тоа во период кој не го надминува максималниот период наведен погоре, во зависност од прегледите извршени од страна на земји членки за нивното исполнување на наведеното во член 4.

Член 17

Земјите членки мора да се консултираат со Комисијата пред усвојување на закони, прописи или административни мерки за спроведување на оваа Регулатива. Секоја ваква мерка тие мора да ја проследат до Комисијата по усвојување на истата.

Член 18

1. Земјите членки и Комисијата мора да соработуваат при спроведувањето на оваа Регулатива.
2. Доверливите податоци добиени при примената на оваа Регулатива мора да имаат статус на деловна тајност.

АНЕКС

Податоци кои се користат во врска со член 5 за финансиската способност на авиопревозниците.

А. Податоци кои треба да ги обезбеди авиопревозник кој за прв пат поднесува барање, а се однесуваат на финансиската способност:

1. Најнов интересен деловен извештај за финансиската состојба и прегледани сметки за претходната финансиска година
2. Проектиран биланс на состојба, вклучувајќи го и прегледот на приходи и расходи за следните две години.
3. Основите за проектираните износи на расходи и приходи, за ставките како што се оние за гориво, патни трошоци и тарифи и цени, плати, одржување, амортизација, промени на девизниот курс, аеродромски надоместоци, осигурување итн. Прогнози за сообраќајот/приходите.
4. Детали за трошоците за отпочнување со работа претрпени во периодот од поднесување на барањето до отпочнување со операциите и објаснување за тоа како ќе се финансираат истите.
5. Детали за постојните и проектираните извори на финансирање.
6. Детали за акционерите, вклучувајќи државјанство и тип на акциите кои се поседуваат, како и Актот за основање/ Статутот на организацијата/лицето. Ако се дел од или група на организации/лица, податоци за односите помеѓу нив.
7. Извештаи за движењето на готовинскиот капитал и планови за ликвидноста за првите две години од работењето.
8. Детали за финансирање на набавки/закупи на воздухоплови, вклучувајќи ги, во случај на закуп, и условите на договорите.

В. Податоци кои треба да се достават со цел да се изврши проценка на постојаната финансиска способност на постојните иматели на уверенија, кои имаат намера да вршат измени во нивните структури или активности, кои промени значително ќе влијаат врз нивната финансиска состојба.

1. Ако е потребно, најнов интересен деловен извештај за финансиската состојба и прегледани сметки за претходната финансиска година.

2. Прецизни детали за сите планирани измени, на пример, промена на типот на услугата, планирано преземање или здружување, измени во акцискиот капитал, промена на акционери, итн.
 3. Проектиран биланс на состојба, вклучувајќи го и прегледот на приходи и расходи за тековната финансиска година, вклучувајќи ги и сите планирани промени во структурата или активностите кои значајно ќе влијаат врз финансиската способност:
 4. Претходни и проектирани износи на расходи и приходи за ставките како што се оние за гориво, тарифи и цени, плати, одржување, амортизација, промени на девизниот курс, аеродромски надоместоци, осигурување итн. Прогнози за сообраќајот/приходите.
 5. Извештаи за движење на готовинскиот капитал и планови за ликвидноста за следната година, вклучувајќи ги сите планирани промени во структурата или активностите кои значително ќе влијаат врз финансиската способност:
 6. Детали за финансирање на набавки/закупи на воздухоплови, вклучувајќи ги, во случај на закуп, и условите на договорите.
- С. Податоци кои треба да се достават со цел да се изврши проценка на постојаната финансиска способност на постојните иматели на уверенија.
1. Прегледани сметки од страна на ревизор, но не постари од шест месеци од крајот на односниот период и, ако е потребно, најновиот интерес деловен извештај за финансиската состојба.
 2. Проектиран биланс на состојба, вклучувајќи го и прегледот на приходи и расходи за претстојната година.
 3. Претходни и проектирани износи на расходи и приходи за ставките како што се оние за гориво, тарифи и цени, плати, одржување, амортизација, промени на девизниот курс, аеродромски надоместоци, осигурување итн. Прогнози за сообраќајот/приходот.
 4. Извештаи за движење на готовинскиот капитал и планови за ликвидноста за следната година.

274.

Врз основа на член 54, став 2 од Законот за користење и располагање со стварите на државните органи („Службен весник на Република Македонија“ бр. 8/05 и 150/07), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 5.02.2008 година, донесе

О Д Л У К А
ЗА ДАВАЊЕ НА ТРАЈНО КОРИСТЕЊЕ
НА ДВИЖНИ СТВАРИ

Член 1

Со оваа одлука, од досегашниот корисник Министерството за одбрана се дава на трајно користење 100 (сто) комплета војнички троделен душек во вредност од 354.000,00 денари, 200 (двеста) парчиња војнички чаршав во вредност од 50.800,00 денари и 200 (двеста) парчиња војничка навлака за перница во вредност од 16.000,00 денари на Казнено поправната установа „Затвор“ – Скопје, Отворено одделение во Крива Паланка.

Член 2

Министерството за одбрана склучува договор со директорот на Казнено поправната установа „Затвор“ – Скопје, Отворено одделение во Крива Паланка, за правата и обврските за движните ствари од член 1 на оваа одлука кои се даваат на трајно користење.

Член 3

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 19-492/1
5 февруари 2008 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрески, с.р.**

275.

Врз основа на член 88, став 2 од Законот за вработување и осигурување во случај на невработеност („Службен весник на Република Македонија“ бр. 37/97, 25/00, 101/00, 50/01, 25/03, 37/04, 4/05, 50/06 и 29/07), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 5.02.2008 година, донесе

О Д Л У К А
ЗА ДАВАЊЕ СОГЛАСНОСТ НА ПРАВИЛНИКОТ
ЗА ДОПОЛНУВАЊЕ НА ПРАВИЛНИКОТ ЗА СИ-
СТЕМАТИЗАЦИЈА НА РАБОТНИТЕ МЕСТА ВО
АГЕНЦИЈАТА ЗА ВРАБОТУВАЊЕ НА РЕПУБЛИКА
МАКЕДОНИЈА

1. Со оваа одлука се дава согласност на Правилникот за дополнување на Правилникот за систематизација на работните места во Агенцијата за вработување на Република Македонија, бр. 02-2059 од 27.11.2007 година, донесена од Управниот одбор на Агенцијата за вработување на Република Македонија, на седницата одржана на 27.11.2007 година.

2. Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 19-574/1
5 февруари 2008 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрески, с.р.**

276.

Врз основа на член 88, став 2 од Законот за вработување и осигурување во случај на невработеност („Службен весник на Република Македонија“ бр. 37/97, 25/00, 101/00, 50/01, 25/03, 37/04, 4/05, 50/06 и 29/07), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 5.02.2008 година, донесе

О Д Л У К А
ЗА ДАВАЊЕ СОГЛАСНОСТ НА ПРАВИЛНИКОТ
ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ПРА-
ВИЛНИКОТ ЗА ОРГАНИЗАЦИЈА И РАБОТА НА
АГЕНЦИЈАТА ЗА ВРАБОТУВАЊЕ НА РЕПУБЛИКА
МАКЕДОНИЈА

1. Со оваа одлука се дава согласност на Правилникот за изменување и дополнување на Правилникот за организација и работа на Агенцијата за вработување на Република Македонија бр. 02-2059 од 27.11.2007 година, донесена од Управниот одбор на Агенцијата за вработување на Република Македонија, на седницата одржана на 27.11.2007 година.

2. Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 19-576/1
5 февруари 2008 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрески, с.р.**

277.

Врз основа на член 88, став 2 од Законот за вработување и осигурување во случај на невработеност („Службен весник на Република Македонија“ бр. 37/97, 25/00, 101/00, 50/01, 25/03, 37/04, 4/05, 50/06 и 29/07), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 5.02.2008 година, донесе

О Д Л У К А
ЗА ДАВАЊЕ СОГЛАСНОСТ НА СТАТУТАРНАТА
ОДЛУКА ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА
СТАТУТОТ НА АГЕНЦИЈАТА ЗА ВРАБОТУВАЊЕ
НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

1. Со оваа одлука се дава согласност на Статутарната одлука за изменување и дополнување на Статутот на Агенцијата за вработување на Република Македонија бр. 02-1886 од 6.11.2007 година, донесена од Управниот одбор на Агенцијата за вработување на Република Македонија, на седницата одржана на 6.11.2007 година.

2. Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 19-577/1
5 февруари 2008 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрески, с.р.**

278.

Врз основа на член 20, став 1 од Законот за користење и располагање со стварите на државните органи („Службен весник на Република Македонија“ бр. 8/05 и 150/07), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 5.02.2008 година, донесе

**О Д Л У К А
ЗА ПРЕСТАНОК И ЗА ДАВАЊЕ НА КОРИСТЕЊЕ
НА НЕДВИЖНА СТВАР**

Член 1

Со оваа одлука на досегашниот корисник, Општински суд – пошта Ресен, му престанува користењето на недвижната ствар – подрумот од 550,43 м² и кат први од 580 м² од зграда 1 на Домот на културата „Драги Тозија“ – Ресен, евидентиран во Поседовен лист бр. 310, кој што се наоѓа на Катастарска парцела бр. 1115, Катастарска општина Ресен, на адреса: „29 Ноември“ бб – Ресен, имот во сопственост на Република Македонија.

Недвижната ствар од став 1 на овој член се дава на времено користење за 10 години без надоместок, на Националната установа „Музејот на Македонија“ од Скопје за просторно сместување на музејската збирка во Ресен.

Член 2

За заедничкото користење на дворот на недвижната ствар од став 1 на член 1 од оваа одлука и другите меѓусебни односи, треба да склучат договор Националната установа „Музејот на Македонија“ од Скопје и Домот на културата „Драги Тозија“ – Ресен, во рок од 30 дена од денот на влегувањето во сила на оваа одлука.

Член 3

Примопредавањето на недвижната ствар опишано во член 1 на оваа одлука да се изврши помеѓу Општински суд – пошта Ресен и Националната установа „Музејот на Македонија“ од Скопје, во рок од 30 дена од влегувањето во сила на оваа одлука.

Член 4

Националната установа „Музејот на Македонија“ од Скопје се обврзува од Домот на културата „Драги Тозија“ – Ресен да преземе 5 (пет) стручни работници вработени на неопределено време и тоа: 3 (три) археолога, 1 (еден) историчар и 1 (еден) историчар на уметноста со археологија, во постапка согласно со закон, без распишување на јавен оглас, во рок од 30 дена од денот на влегувањето во сила на оваа одлука.

Член 5

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 19-616/1 5 февруари 2008 година Скопје	Заменик на претседателот на Владата на Република Македонија, м-р Зоран Ставрески , с.р.
--	---

279.

Врз основа на член 16, став 2 од Законот за користење и располагање со стварите на државните органи („Службен весник на Република Македонија“ бр. 8/05 и 150/07), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 5.02.2008 година, донесе

**О Д Л У К А
ЗА ПРЕСТАНОК И ЗА ДАВАЊЕ НА КОРИСТЕЊЕ
НА НЕДВИЖНА СТВАР**

Член 1

Со оваа одлука на досегашниот корисник, Општински суд – пошта Ресен, му престанува користењето на недвижната ствар – приземјето од 591 м² и масандрата од 359,43 м² од зграда 1 на Домот на културата „Драги Тозија“ – Ресен, евидентиран во Поседовен лист бр. 310, кој што се наоѓа на Катастарска парцела бр. 1115, Катастарска општина Ресен, на адреса „29 Ноември“ бб – Ресен, имот во сопственост на Република Македонија.

Недвижната ствар од став 1 на овој член се дава на времено користење за 10 години без надоместок, на општина Ресен за просторно сместување на локалната установа Дом на културата „Драги Тозија“ – Ресен.

Член 2

За заедничкото користење на дворот на недвижната ствар од став 1 на член 1 од оваа одлука и другите меѓусебни односи, треба да склучат договор Националната установа „Музејот на Македонија“ од Скопје и Домот на културата „Драги Тозија“ – Ресен, во рок од 30 дена од денот на влегувањето во сила на оваа одлука.

Член 3

Примопредавањето на недвижната ствар опишано во член 1 од оваа одлука да се изврши помеѓу Општински суд – пошта Ресен и Општината Ресен, во рок од 30 дена од влегувањето во сила на оваа одлука.

Член 4

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 19-617/1 5 февруари 2008 година Скопје	Заменик на претседателот на Владата на Република Македонија, м-р Зоран Ставрески , с.р.
--	---

280.

Врз основа на член 9 од Законот за основање агенција за поттикнување на развојот на земјоделството („Службен весник на Република Македонија“ бр. 3/98), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 5.02.2008 година, донесе

**О Д Л У К А
ЗА ПОТВРДУВАЊЕ НА ФИНАНСИСКИОТ ПЛАН
ЗА 2008 ГОДИНА НА АГЕНЦИЈАТА ЗА ПОТТИК-
НУВАЊЕ НА РАЗВОЈОТ НА ЗЕМЈОДЕЛСТВОТО**

1. Владата на Република Македонија го потврдува Финансискиот план за 2008 година на Агенцијата за поттикнување на развојот на земјоделството, бр. 02-233/3 од 27.07.2007 година, донесен од Управниот одбор на Агенцијата за поттикнување на развојот на земјоделството, на седницата одржана на 27.07.2007 година.

2. Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 19-717/1 5 февруари 2008 година Скопје	Заменик на претседателот на Владата на Република Македонија, м-р Зоран Ставрески , с.р.
--	---

281.

Врз основа на член 91, алинеја 11 од Уставот на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 52/91), член 36, став 6 од Законот за Владата на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 59/00, 12/03, 55/05, 37/06 и 115/07) и член 61, став 1 од Законот за надворешни работи („Службен весник на Република Македонија“ бр. 46/06), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 5.02.2008 година, донесе

РЕШЕНИЕ**ЗА ИМЕНУВАЊЕ НА ПОЧЕСЕН КОНЗУЛ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ВО АВСТРАЛИЈА, СО СЕДИШТЕ ВО ПЕРТ**

1. Владата на Република Македонија за Почесен конзул на Република Македонија во Австралија, со седиште во Перт, а со јурисдикциско подрачје на државата Западна Австралија, го именува

- Зоран Косески.

2. Ова решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 7/1
5 февруари 2008 година
Скопје

Претседател на Владата
на Република Македонија,
м-р **Никола Груевски**, с.р.

282.

Врз основа на член 26 од Законот за јавните претпријатија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 38/96, 6/2002, 40/2003, 49/2006 и 22/2007), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 29 јануари 2008 година, донесе

РЕШЕНИЕ**ЗА РАЗРЕШУВАЊЕ ОД ДОЛЖНОСТА ЧЛЕН НА НАДЗОРНИОТ ОДБОР ЗА КОНТРОЛА НА МАТЕРИЈАЛНО-ФИНАНСИСКОТО РАБОТЕЊЕ НА ЈП ЗА СТОПАНИСУВАЊЕ СО ШУМИ „МАКЕДОНСКИ ШУМИ“ – СКОПЈЕ**

1. Александар Флоровски се разрешува од должноста член на Надзорниот одбор за контрола на материјално-финансиското работење на Јавното претпријатие за стопанисување со шуми „Македонски шуми“ - Скопје, на негово барање.

2. Ова решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 33-34/2
29 јануари 2008 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрски**, с.р.

283.

Врз основа на член 13 став 3 од Законот за државните службеници („Службен весник на Република Македонија“ бр. 108/2005-Пречистен текст и („Службен весник на Република Македонија“ бр. 61/2006 и 36/2007) и член 36 став 6 од Законот за Владата на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 59/2000, 12/2003, 55/2005, 37/2006 и 115/2007), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 29 јануари 2008 година, донесе

РЕШЕНИЕ**ЗА РАЗРЕШУВАЊЕ ОД ДОЛЖНОСТА ДРЖАВЕН СЕКРЕТАР ВО МИНИСТЕРСТВОТО ЗА ОДБРАНА**

1. Се разрешува Љиљана Стеријовска од должноста државен секретар во Министерството за одбрана, на нејзино барање.

2. Ова решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 33-666/2
29 јануари 2008 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрски**, с.р.

284.

Врз основа на член 135 од Законот за здравствената заштита („Службен весник на Република Македонија“ бр. 38/91, 46/93, 55/95, 10/2004, 84/2005, 111/2005, 65/2006 и 5/2007), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 29 јануари 2008 година, донесе

РЕШЕНИЕ**ЗА РАЗРЕШУВАЊЕ И ИМЕНУВАЊЕ ЧЛЕН НА УПРАВНИОТ ОДБОР – ПРЕТСТАВНИК НА ОСНОВАЧОТ НА ЈЗУ ОПШТА БОЛНИЦА - КУМАНОВО**

1. Се разрешува Дугагин Османи од должноста член на Управниот одбор-претставник на основачот на ЈЗУ Општа болница – Куманово.

2. За член на Управниот одбор-претставник на основачот на ЈЗУ Општа болница – Куманово се именува - Зулкефли Мурати.

3. Ова решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 33-667/1
29 јануари 2008 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрски**, с.р.

285.

Врз основа на член 135 од Законот за здравствената заштита („Службен весник на Република Македонија“ бр. 38/91, 46/93, 55/95, 10/2004, 84/2005, 111/2005, 65/2006 и 5/2007), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 29 јануари 2008 година, донесе

РЕШЕНИЕ**ЗА РАЗРЕШУВАЊЕ И ИМЕНУВАЊЕ ЧЛЕН НА УПРАВНИОТ ОДБОР – ПРЕТСТАВНИК НА ОСНОВАЧОТ НА ЈЗУ ЗДРАВСТВЕН ДОМ - КУМАНОВО**

1. Се разрешува Шукри Фазлиу од должноста член на Управниот одбор-претставник на основачот на ЈЗУ Здравствен дом – Куманово.

2. За член на Управниот одбор-претставник на основачот на ЈЗУ Здравствен дом – Куманово се именува - Феми Љатиџи.

3. Ова решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 33-668/1
29 јануари 2008 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрски**, с.р.

286.

Врз основа на член 8 од Законот за концесии и други видови на јавно приватно партнерство („Службен весник на Република Македонија“ бр. 7/2008) и член 36 став 6 од Законот за Владата на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 59/2000, 12/2003, 55/2005, 37/2006 и 115/2007), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 29 јануари 2008 година, донесе

РЕШЕНИЕ
ЗА ИМЕНУВАЊЕ НА СОВЕТ ЗА КОНЦЕСИ-
ЈА/ЈАВНО ПРИВАТНО ПАРТНЕРСТВО

1. Со ова решение се именува Совет за концесии/јавно приватно партнерство (во натамошниот текст: Советот), во состав:

- а) за претседател
 - Јордан Трајковски, експерт од областа на економијата
 - б) за заменик на претседателот
 - Снежана Петковска, раководител на сектор во Министерството за економија
 - в) за членови:
 - Божидар Стојчев, државен советник во Министерството за транспорт и врски,
 - Никола Николиќ, раководител на одделение во Секретаријатот за законодавство,
 - Тахир Шакири, државен советник во Министерството за финансии,
 - Никица Панова, раководител на сектор во Министерството за здравство,
 - Аднан Селмани, раководител на сектор во Министерството за образование и наука,
 - претставник од Министерството за животна средина и просторно планирање,
 - Наташа Вртеска, правен советник во Заедницата на единиците на локалната самоуправа,
 - Лазе Котевски, градоначалник на Новаци, од Заедницата на единиците на локалната самоуправа,
 - Драган Димевски, експерт од областа на правото.
2. Организационите и административно-техничките работи за потребите на Советот ги врши Министерството за економија.
3. Членовите на Советот се именуваат за период од една година.
4. На членовите на Советот им следува месечен пашален надоместок. Висината на надоместокот за членовите на Советот се определува и тоа:
- 8.000,00 денари – претседател,
 - 7.000,00 денари – заменик на претседателот,
 - 5.000,00 денари – членови.
5. Ова решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 33-669/1
29 јануари 2008 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрески, с.р.**

287.

Врз основа на член 17 од Законот за јавните претпријатија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 38/96, 6/2002, 40/2003, 49/2006 и 22/2007), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 29 јануари 2008 година, донесе

РЕШЕНИЕ
ЗА ИМЕНУВАЊЕ ЧЛЕН НА УПРАВНИОТ ОДБОР
НА ЈП ЗА АЕРОДРОМСКИ УСЛУГИ „МАКЕДОНИЈА“
– СКОПЈЕ

1. За член на Управниот одбор на Јавното претпријатие за аеродромски услуги „Македонија“ – Скопје се именува Бранко Кочовски.

2. Ова решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 33-671/1
29 јануари 2008 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрески, с.р.**

288.

Врз основа на член 57 став 3 од Законот за ветеринарното здравство („Службен весник на Република Македонија“ бр. 113/07), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 5.02.2008 година, донесе

ПРОГРАМА
ЗА КОРИСТЕЊЕ НА СРЕДСТВАТА ЗА ВЕТЕРИ-
НАРНО ЈАВНО ЗДРАВСТВО ВО 2008 ГОДИНА

I

Средствата за ветеринарно јавно здравство во 2008 година се утврдуваат во износ од 20.000.000,00 денари и тоа од следните извори:

во денари

1.Средства од Буџетот на Република Македонија	20.000.000,00
---	---------------

II

Средствата утврдени во дел I на оваа програма се користат за:

Ставка	Предвидени средства во денари
1.Следење и откривање на присуство на резидуи во сировините и производите од животинско потекло и следење на употребата на ветеринарно медицински препарати кај домашните животни и утврдување на антимикробна резистенција	13.000.000,00
2.Следење и откривање на салмонелозата и други зоонотски агенси кај животните и храната од животинско потекло	3.000.000,00
3.Програма за мониторинг на хигиенската исправност и квалитетот на храната од животинско потекло	2.000.000,00
4.Програма за мониторинг на безбедноста и хигиенската исправност на добиточна храна и другите производи за исхраната на животните	1.000.000,00
5.Прилагодување на производните капацитети за храна од животинско потекло кон ЕУ стандардите	500.000,00
6.Центар за несакани дејства од употребата на ветеринарно медицинските препарати	500.000,00
ВКУПНО	20.000.000,00

III

Средствата од дел II точка 1, на оваа програма во износ од 13.000.000,00 денари, ќе се користат за:

- трошоци за дијагностичко испитување на присуство на резидуи во сировините и производите од животинско потекло	12.000.000,00
- следење на употребата на ветеринарно медицинските препарати кај домашните животни и утврдување на антимикробна резистенција	1.000.000,00

IV

Средствата од дел II точка 2 на оваа програма во износ од 3.000.000,00 денари, ќе се користат за:

- трошоци за дијагностичко испитување и откривање на салмонелозата кај живината	2.000.000,00
- трошоци за дијагностичко испитување и откривање на салмонелозата и други зоонотски агенски кај свињите	1.000.000,00

V

Средствата од дел II точка 3 на оваа програма во износ од 2.000.000,00 денари, ќе се користат за:

- мониторинг на хигиенската исправност на храната од животинско потекло	1.500.000,00
- мониторинг на квалитетот на храната од животинско потекло	500.000,00

VI

Средствата од дел II точка 4 на оваа програма во износ од 1.000.000,00 денари, ќе се користат за:

- мониторинг на хигиенската исправност на добиточната храна и други производи за исхрана на животните	750.000,00
- мониторинг на квалитетот на добиточната храна и други производи за исхрана на животните	250.000,00

VII

Средствата од дел II точка 5 на оваа програма во износ од 500.000,00 денари, ќе се користат за:

- трошоци за класификација на објектите кон ЕУ стандардите	500.000,00
--	------------

VIII

Средствата од дел II точка 6 од оваа програма во износ од 500.000,00 денари, ќе се користат за:

- трошоци за изработка и воспоставување стандардни процедури за евалуација и следење на несаканите дејства кај ветеринарно медицински препарати	500.000,00
---	------------

IX

Приоритет во спроведување на мерките на оваа програма ќе имаат активностите за следење и откривање на присуството на резидуи во сировините и производите од животинско потекло и следење и откривање на салмонелозата и други зоонотски агенски кај животните и храната од животинско потекло.

X

За спроведување на оваа програма се грижи Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство.

Доколку некоја мерка не биде извршена, а друга е извршена во поголем обем, пренамена на средствата може да врши министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство во рамките на вкупно предвидените средства по оваа програма.

XI

Оваа програма влегува во сила со денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".

Бр.19- 491/1
5 февруари 2008 година
Скопје

Претседател на Владата
на Република Македонија,
м-р **Никола Груевски**, с.р.

289.

Врз основа на член 16 став 2 од Законот за просторно и урбанистичко планирање („Службен весник на Република Македонија” бр. 51/05 и 137/07), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 5.02.2008 година, донесе

ПРОГРАМА ЗА ИЗРАБОТКА НА УРБАНИСТИЧКИ ПЛАНОВИ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ВО 2008 ГОДИНА

1. Во Буџетот на Република Македонија за 2008 година, раздел 13001 Министерството за транспорт и врски, ставка 425-30 договорни услуги, потставка 425640- 30 изработка на урбанистички планови, предвидени се средства за изработка на урбанистички планови во износ од 17.000.000 денари.

2. Средствата од точка 1 од оваа програма ќе се користат за:

2.1. Анализа и потребни студии за Изработка на Урбанистичка планска документација за локалитети користени од страна на Министерството за одбрана

5.000.000,00ден

2.2. Урбанистички планови за изградба на три атрактивни хотелски комплекси и комплекси со друга намена во непосредна близина на Гевгелија и пограничен хотел во Ново Село

2.000.000,00 ден

2.3. Изработка на урбанистички Планови за развој на туризмот и културното наследство: Спортско рекреативен центар Галичица – Охрид, Македонско село до Манастирскиот комплекс Пантелејмон во Нерези, Спортско рекреативен центар во Гази Баба

4.000.000,00 ден

2.4. Урбанистички планови од Програмата Декада за Ромите

1.500.000,00 ден

2.5. Урбанистички проекти за гранични премини

2.000.000,00 ден

2.6. Урбанистичка планска документација за аеродромите во Република Македонија

1.500.000,00 ден

2.7. Стручна ревизија на Нацрт урбанистички планови и урбанистички проекти

1.000.000,00 ден.

Вкупно: 17.000.000,00 ден.

3. За начинот и динамиката на реализирање на оваа програма ќе се грижи Министерството за транспорт и врски, кое во рамките на предвидените средства може да врши соодветни поместувања на планираните расходи.

4. Министерството за транспорт и врски за реализирањето на буџетски средства ќе достави извештај со финансиски показатели до Владата на Република Македонија за изработените урбанистички планови заклучно со 31.01.2009 година.

5. Оваа програма влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр.19-684/1
5 февруари 2008 година
Скопје

Претседател на Владата
на Република Македонија,
м-р **Никола Груевски**, с.р.

290.

Врз основа на член 16, став 3, 4 и 6 од Законот за просторно и урбанистичко планирање („Службен весник на Република Македонија“ бр. 51/05 и 137/07), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 5.02.2008 година, донесе

ПРОГРАМА ЗА ПРИОРИТЕТНА ИЗРАБОТКА НА УРБАНИСТИЧКИ ПЛАНОВИ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ВО 2008 ГОДИНА

1. Урбанистички планови чија изработка е приоритетна во 2008 година се следните:

1.1. Изработка на изменување и дополнување на Детален урбанистички план за Централното градско подрачје „Мал Ринг“.

1.2. Изработка на изменување и дополнување на Детален урбанистички план „Голем Ринг“ – Јужен дел – Исток и Запад.

1.3. Изработка на изменување и дополнување на Детален урбанистички план „Буџаковец 1“.

2. Изработката на урбанистичките планови и урбанистичките проекти од точка 1 на оваа програма се финансира од Буџетот на Република Македонија, буџетите на општините и градот Скопје и од донации од заинтересирани правни и физички лица кои се уплаќаат во Буџетот на Република Македонија.

3. За начинот и динамиката на спроведување на оваа програма ќе се грижи Министерството за транспорт и врски, кое во рамките на предвидените средства може да врши соодветни поместувања на планираните износи, по претходна измена на Програмата, согласно закон.

Министерството за транспорт и врски за реализирањето на буџетски средства ќе достави Извештај со финансиски показатели до Владата на Република Македонија за изработени урбанистички планови заклучно со 31.01.2009 година.

4. Оваа програма влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 19-843/1
5 февруари 2008 година
Скопје

Претседател на Владата
на Република Македонија,
м-р **Никола Груевски**, с.р.

291.

Врз основа на член 31, став 2 од Законот за извршување на Буџетот на Република Македонија за 2008 година („Службен весник на Република Македонија“ бр.160/07), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 29.01.2008 година, донесе

ГОДИШНА ПРОГРАМА ЗА ИНВЕСТИЦИИ ВО ЖЕЛЕЗНИЧКАТА ИНФРАСТРУКТУРА ЗА 2008 ГОДИНА

1. Со оваа програма се утврдуваат средствата потребни за инвестиционо вложување во изградба, реконструкција, модернизација, ремонт и одржување на железничката инфраструктура за 2008 година.

2. Средствата утврдени во Разделот 130.01-Министерство за транспорт и врски, Потпрограма ДА-Инвестиции во железничката инфраструктура, ставка 489-Капитални субвенции за претпријатија и невладини организации се користат за следните вложувања:

Ред. Бр.	О П И С	Финансиски средства (денари)
1.	Ремонт на пруга Распатница А-Илинден (4 км)	42.000.000
2.	Ремонт на пруга Дуброво-Демир Капија (2 км)	18.000.000
3.	Реконструкција и ремонт на пруга Табановци-Карпош	3.000.000
4.	Сигнализација и осигурување железничка станица Скопје-Југ	7.000.000
5.	Санација на челични мостови долж Коридор Х	15.000.000
6.	Набавка на градежна машина (ровокопач)	6.000.000
7.	Осигурување на патни премини на пруга Велес-Битола	6.000.000
8.	Осигурување на патни премини Скопје-Тетово	3.000.000
9.	Довршување на автоматски линиски блок (АЛБ) Скопје-Гевгелија	14.000.000
10.	Санација на потпорни сидови по должина на пруга Ногаевци-Гевгелија	6.000.000
11.	Електрификација на пруга Градско-Шивец	10.000.000
12.	Набавка на софтвер за проектирање и одржување на пруги	2.000.000
13.	Одржување на пруги и објекти на ЈП МЖ Инфраструктура на цела мрежа	49.000.000
ВКУПНО:		181.000.000

3. Динамика на реализација на предвидените активности: февруари-јули 2008 година

90.000.000 денари – I квартал

91.000.000 денари – II квартал.

4. Министерството за транспорт и врски да достави извештај за реализација на оваа програма и образложение за евентуалните отстапувања од планираните активности.

5. Оваа програма влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр.19-7171/1-07
29 јануари 2008 година
Скопје

Претседател на Владата
на Република Македонија,
м-р **Никола Груевски**, с.р.

292.

Врз основа на член 383 став 1 алинеја 1 од Законот за трговски друштва („Сл.весник на Република Македонија“ бр.28/04 и 84/05), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 5.02.2008 година, донесе

СТАТУТАРНА ОДЛУКА ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА СТАТУТОТ НА ОПЕРАТОРОТ НА ЕЛЕКТРОПРЕНОСНИОТ СИСТЕМ НА МАКЕДОНИЈА, АКЦИОНЕРСКО ДРУШТВО ЗА ПРЕНОС НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА И УПРАВУВАЊЕ СО ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКИОТ СИСТЕМ, ВО ДРЖАВНА СОПСТВЕНОСТ, СКОПЈЕ

Член 1

Во Статутот на Операторот на електропреносниот систем на Македонија, Акционерско Друштво за пренос на електрична енергија и управување со електроенергетскиот систем, во државна сопственост Скопје („Сл.весник на Република Македонија“ бр.38/07), Главата VIII. “ВИД, СОСТАВ И НАЧИН НА ИЗБОР НА ОРГАНОТ НА УПРАВУВАЊЕ” се менува и гласи:

“VIII. ВИД, СОСТАВ, ОБВРСКИ И НАЧИН НА ИЗБОР НА ОРГАНОТ НА УПРАВУВАЊЕ”.

Член 2

Во членот 13, по ставот 2, се додаваат два нови става 3 и 4, кои гласат:

“Управниот Одбор донесува тримесечни финансиски извештаи за работата на Друштвото.

Надзорниот Одбор врши надзор на донесените тримесечни финансиски извештаи и за тоа го известува Собранието на Друштвото “.

Член 3

Собранието на Друштвото ќе подготви пречистен текст на Статутот, кој ќе се објави во “Службен весник на Република Македонија”.

Член 4

Оваа одлука влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во “Службен весник на Република Македонија”.

Бр. 19-7422/1
5 февруари 2008 година
Скопје

Претседател на Владата
на Република Македонија,
м-р **Никола Груевски**, с.р.

293.

Врз основа на член 383 став 1 алинеја 1 од Законот за трговски друштва („Службен весник на Република Македонија“ бр. 28/04 и 84/05), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 5.02.2008 година, донесе

СТАТУТАРНА ОДЛУКА ЗА ДОПОЛНУВАЊЕ НА СТАТУТОТ НА МЖ ТРАНСПОРТ АД – СКОПЈЕ

Член 1

Во Статутот на Македонски железници Транспорт АД – Скопје бр. 19-2597/4 од 08.05.2007, по членот 37 се додава нов член 37-а кој гласи:

„Надзорниот одбор врши надзор над тримесечните извештаи за финансиското работење донесени од Управниот одбор на Друштвото и за тоа го известува Собранието на Друштвото.“

Член 2

Собранието на Друштвото ќе подготви пречистен текст на Статутот кој ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Член 3

Оваа одлука влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 19-8034/1
5 февруари 2008 година
Скопје

Претседател на Владата
на Република Македонија,
м-р **Никола Груевски**, с.р.

294.

Врз основа на член 22 и 287 од Законот за трговски друштва („Службен весник на Република Македонија“ бр. 28/04 и 84/05), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 5.02.2008 година, донесе

СТАТУТ НА ОПЕРАТОРОТ НА ЕЛЕКТРОПРЕНОСНИОТ СИСТЕМ НА МАКЕДОНИЈА, АКЦИОНЕРСКО ДРУШТВО ЗА ПРЕНОС НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА И УПРАВУВАЊЕ СО ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКИОТ СИСТЕМ, ВО ДРЖАВНА СОПСТВЕНОСТ, СКОПЈЕ (ПРЕЧИСТЕН ТЕКСТ)

ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој Статут се утврдува: фирмата, седиштето, предметот на работење, износот на основната главнина, номиналната вредност на акциите, бројот на акциите, правата, обврските, ограничувањата и погодностите, предностите што за себе ги задржува основачот, постапката за свикување и одржување на собранието, фирмата, седиштето и МБС на основачот, видот, составот и начинот на избор на органот на управување, организација, формата и начинот на објавувањата и други одредби што се од значење за Операторот на електропреносниот систем на Македонија, Акционерско друштво за пренос на електрична енергија и управување со електроенергетскиот систем, во државна сопственост, Скопје (во натамошниот текст: Друштвото).

Член 2

Друштвото настана со Одлука за поделба на Акционерското друштво за производство, пренесување и дистрибуција на електрична енергија “Електростопанство на Македонија” во државна сопственост, Скопје бр.23-3343/1 од 27.09.2004 година, донесена од Владата на Република Македонија, врз основа на Законот за преобразба на Електростопанство на Македонија. („Службен весник на РМ“ бр. 19/04).

Друштвото е еден од правните следбеници на АД “Електростопанство на Македонија” во државна сопственост, Скопје запишано во Трговскиот регистар во Основниот суд Скопје 1 под П.Трег.бр.362/2001.

II. ФИРМА И СЕДИШТЕ НА ДРУШТВОТО

Член 3

Друштвото работи и учествува во правниот промет под фирма: Оператор на електропреносниот систем на Македонија, Акционерско друштво за пренос на електрична енергија и управување со електроенергетскиот систем, во државна сопственост, Скопје.

Во правниот промет Друштвото употребува и скратена ознака на фирмата која гласи: АД “Пренос на електрична енергија и управување со електроенергетскиот систем”, во државна сопственост, Скопје.

Друштвото има скратено име АД МЕПСО.

Член 4

Седиштето на Друштвото е во Скопје, на улица: “Орце Николов” бб.

Член 5

Друштвото има печат, штембил и знак. Формата на печатот, штембилот и знакот ќе се утврдат со акт на Управниот одбор.

III. ПРЕДМЕТ НА РАБОТЕЊЕ НА ДРУШТВОТО

Член 6

Предмет на работење на Друштвото се следните дејности:

- 40 Снабдување со електрична енергија, гас, пареа и топла вода
- 40.1 Производство и дистрибуција на електрична енергија
- Пренос на електрична енергија
- Управување со електроенергетскиот систем
- Организирање и управување со пазарот на електрична енергија
- 40.2 Производство на гас и производство на гасовити горива преку главните цевки
- 40.3 Снабдување со пареа и топла вода
- Трговија на електрична енергија
- 50 Продажба, одржување и поправка на моторни возила и мотоцикли, продажба на мало на моторни горива
- 50.2 Одржување и поправка на моторни возила
- 60 Копнен сообраќај, цевоводен транспорт
- 60.2 Друг копнен сообраќај
- 63 Придружни и помошни активности во сообраќајот: активности на патничките агенции
- 63.1 Претовар на товар и складирање
- 63.4 Активности на други посредници во сообраќајот
- 64 Поштенски активности и телекомуникации
- 64.2 Телекомуникации
- 72 Компјутерски и сродни активности
- 72.3 Обработка на податоци
- 74 Други деловни активности
- 74.2 Архитектонски и инженерски активности и соодветни технички услуги
- Трговија на големо (трговија со електрична енергија со други електроенергетски системи)
- Транзит на електрична енергија со други електроенергетски системи
- Надворешно трговски промет со непрехранбени производи
- Меѓународна шпедиција

Претежни дејности на друштвото се:

- 40 Снабдување со електрична енергија, гас, пареа и топла вода
- 40.1 Производство и дистрибуција на електрична енергија
- Пренос на електрична енергија
- Управување со електроенергетскиот систем
- Организирање и управување со пазарот на електрична енергија

Претежните дејности на Друштвото пренос на електрична енергија е дејност од јавен интерес.

IV. ИЗНОС НА ОСНОВНАТА ГЛАВНИНА, НОМИНАЛНА ВРЕДНОСТ НА АКЦИИТЕ И НИВНИОТ БРОЈ, ПРАВА, ОБВРСКИ, ОГРАНИЧУВАЊА И ПОГОДНОСТИ

Член 7

Основниот капитал на Друштвото изнесува 3.059.393.000,00 денари (со букви: три милијарди пее-сет и девет милиони триста деведесет и три илјади денари), (или 49.807.760,00 ЕУР според средниот курс на Народна банка на Р.Македонија објавен еден ден пред усвојување на Статутот), поделени на 3.059.393 обични акции со номинална вредност од 1.000,00 (една илјада) денари по акција.

Секоја обична акција му дава право на нејзиниот сопственик да даде еден глас за прашањата за кои гласаат акционерите на Друштвото.

Ниеден акционер или група на акционери немаат никакво право на првенство на купување или приоритетно право за претплатување или купување на каков било дел од какво било ново или дополнително издавање на акции или хартии од вредност што може да се претворат во акции или на друг начин даваат право на акции, освен во обем што се бара во Законот за трговски друштва, без оглед на тоа дали акции или хартии од вредност се или одсега ќе бидат одобрени или на кој било начин да се издадени.

V. ПРЕДНОСТИ НА ОСНОВАЧОТ

Член 8

Основачот не задржува посебни погодности за себе.

VI. ПОСТАПКА ЗА СВИКУВАЊЕ И ОДРЖУВАЊЕ НА СОБРАНИЕ

Член 9

Правата и обврските на Собранието на Друштвото ги врши Владата на Р. Македонија.

Собранието своите права и обврски ги врши на начин утврден во Деловникот за работа.

Член 10

Собранието на Друштвото се свикнува во случаите определени со закон, како и и кога тоа го бара интересот на Друштвото и на акционерот.

1. СОБРАНИЕ

Член 11

Собранието одлучува само за прашања изрично определени со закон и овој Статут, а особено за:

1. Измена на Статутот на Друштвото;
2. Одобрување на годишната сметка, на финансиските извештаи и на годишниот извештај за работата на Друштвото во претходната деловна година и одлучувањето за распределба на добивката;
3. Избор и отповикување на членовите на Надзорен одбор;
4. Промена на правата врзани за одделни видови и родови акции;
5. Одобрување на работата и на водењето на работењето со Друштвото, на членовите на Управниот и Надзорниот одбор;
6. Зголемување и намалување на основната главнина на Друштвото;
7. Назначување овластен ревизор за ревизија на годишната сметка и на финансиските извештаи на Друштвото;
8. преобразба на Друштвото во друга форма на Друштво и за статусните промени на Друштвото;
9. Престанување на Друштвото;
10. Одлучување за покривање на загубата.

VII. ФИРМА, СЕДИШТЕ И МБС НА ОСНОВАЧОТ

Член 12

Фирма на Основачот е Влада на Република Македонија.

Седиштето на Основачот е во Скопје на ул. „Илинденска“ б.б.

Матичен број на основачот е 4064674.

VIII. ВИД, СОСТАВ, ОБВРСКИ И НАЧИН НА ИЗБОР НА ОРГАНОТ НА УПРАВУВАЊЕ

Член 13

Управувањето на Друштвото е организирано според двостепен систем. (Управен Одбор и Надзорен одбор).

Изборот и отповикувањето на членовите на Управниот и Надзорниот одбор се врши со јавно гласање.

Управниот Одбор донесува тримесечни финансиски извештаи за работата на Друштвото.

Надзорниот Одбор врши надзор на донесените тримесечни финансиски извештаи и за тоа го известува Собранието на Друштвото.

1. УПРАВЕН ОДБОР

Член 14

Со Друштвото управува Управен Одбор кој се состои од 7 членови. Членовите на Управниот Одбор ги избира Надзорниот Одбор.

Член 15

Со одлуката за избор на членовите на Управниот одбор, еден од членовите на Управниот одбор се именува за Претседател на Управниот одбор и се определува кој член на Управниот одбор ќе биде задолжен за која област од работењето на Друштвото.

Член 16

Мандатот на членовите на Управниот одбор изнесува четири години.

Член 17

Претседателот на Управниот одбор ги свикува состаноците и претседава со нив и е одговорен за водење на записникот и за организацијата на други форми преку кои Управниот одбор работи и одлучува.

Ако Претседателот од кои и да е причини не е во можност да ја врши функцијата Претседател или ако е отсутен, со состаноците на Управниот одбор претседава член на Управниот одбор именуван од Надзорниот одбор.

Член 18

Управниот одбор има најшироки овластувања во управувањето со Друштвото односно во вршењето на сите работи сврзани со водењето на работите и на тековните активности во рамките на предметот на работењето на Друштвото.

Член 19

Сите членови на Управниот одбор ги водат и ги вршат заедно работите од надлежност на Управниот одбор, а особено:

1. донесува Програма за работа, Програма за развој, Годишен план за работа и Годишен финансиски план на Друштвото;

2. ја утврдува деловната политика;

3. на барање на Собранието подготвува општи акти и одлуки чие донесување е во надлежност на Собранието;

4. назначува раководни лица кои го вршат секојдневното водење на работењето на Друштвото;

5. поднесува иницијатива за изменување и дополнување на Статутот;

6. донесува одлуки за инвестиции;

7. донесува одлуки за давање односно земање на кредити во врска со остварување на Планот;

8. одобрува склучување на договори од поголемо значење и со подолг период на траење;

9. одлучува за внатрешната организација на Друштвото и систематизација на работните места;

10. подготвува предлог - Електроенергетски биланс;

11. одлучува за употреба на посебната резерва;

12. донесува Програма за економски, технолошки, структурални и други промени, кои предизвикуваат потреба од намалување на бројот на вработените;

13. одлучува за прашања од областа на одбраната и донесува електроенергетски биланс во услови на војна;

14. одлучува по приговорите за заштита на правата на работниците, во случаи утврдени со закон;

15. одлучува за преземање на мерки за заштита при работа и противпожарна заштита;

16. одлучува за преземање на електроенергетски објекти;

17. донесува програми и мерки поврзани со заштитата на животната средина;

18. се грижи и презема потребни дејствија за исполнување на со закон пропишани обврски на Друштвото;

19. одлучува за именување и разрешување на членовите во комисиите, предвидени со актите на Друштвото;

20. одлучува за вршење попис на средствата, побарувањата и обврските;

21. формира комисии од редот на членовите на Управниот одбор и од други лица;

22. одлучува за набавка на основни средства;

23. одлучува за расходување и оттуѓување на основни средства;

24. одлучува за издавање на основните средства на Друштвото под закуп;

25. ги определува работните места на кои странски државјани не можат да засноваат работен однос;

26. ги утврдува работните места со услови на работа потешки од нормалните;

27. одлучува за барањата од надлежни органи и институции;

28. ги определува овластените потписници на Друштвото;

29. одлучува за склучување колективен договор;

30. донесува Деловник за работа;

31. донесува одлуки за финансиска помош, спонзорства и донации;

32. поднесува извештај за работењето до Надзорниот одбор еднаш на три месеци;

33. поднесува годишна сметка, годишни финансиски извештаи и годишен извештај за работењето на Друштвото по истекот на деловната година;

34. врши и други работи кои не се во надлежност на Собранието и Надзорниот одбор на Друштвото.

Со претходно одобрение на Надзорниот одбор, Управниот одбор одлучува за:

1. затворање (престанување) или пренос на претпријатие или на негов дел што учествува со над 10% во приходот на Друштвото;

2. намалување или проширување на предметот на работење на Друштвото;

3. суштествени внатрешни организациони промени на Друштвото што се определуваат со акт на Друштвото;

4. воспоставување долгорочна соработка со други друштва од суштествено значење за Друштвото или нејзино прекинување;

5. основање и престанување на трговско друштво што учествува со над една десетина во основната главнина на Друштвото;

6. основање и престанување на подружници на Друштвото.

Член 20

Членовите на Управниот одбор учествуваат и работат на состаноци.

Управниот одбор може да одлучува и без одржување на состанок ако сите членови дадат согласност за одлуката која што се донесува без одржување на состанок.

Член 21

Управниот одбор работи ако се присутни најмалку половина од вкупниот број на членови.

Член 22

Одлуките на Управниот одбор се сметаат за донесени ако за нив гласале повеќе од половината од вкупниот број на членови на Управниот одбор.

Член 23

Правата и обврските на членовите на Управниот одбор се определуваат со Договор за уредување на односите меѓу Друштвото и членот на Управниот одбор.

Договорот од став 1 од овој член го склучува Надзорниот одбор, а го потпишува Претседателот на Надзорниот одбор.

Член 24

Претседателот на Управниот одбор го застапува Друштвото во односите со трети лица и носи назив Генерален директор.

Еден од членовите на Управниот одбор го застапува Друштвото за сите правни работи, пред судовите и другите државни органи, и носи назив Раководител за правни работи.

Член 25

Генералниот директор ги има следните надлежности:

1. го претставува и застапува Друштвото без ограничување во внатрешниот и надворешниот трговски промет;
2. го обезбедува спроведувањето на одлуките и заклучоците на Собранието и на Управниот одбор на Друштвото;
3. ја утврдува материјалната одговорност на работниците;
4. го организира и го раководи процесот на работа и работењето на Друштвото;
5. предлага внатрешна организација на Друштвото;
6. склучува договори;
7. ја организира и обезбедува работната дисциплина во Друштвото;
8. ја обезбедува законитоста во работата и примена на прописите, овој Статут и другите акти на Друштвото;
9. се грижи за остварување на обврските на Друштвото од областа на одбраната;
10. изготвува елаборат за економските, технолошките, структуралните и други промени, кои предизвикале потреба од намалување на бројот на вработените;
11. одлучува во прв степен за поединечните права, обврски и одговорности на работниците;
12. формира стручни комисии и работни тела;
13. го информира Управниот одбор за одделни прашања од работењето на Друштвото;
14. за работите од својата надлежност издава акти, упатства, налози и наредби со кои се обезбедува работењето на Друштвото;
15. врши други работи во врска со работењето на Друштвото.

Член 26

Еден од членовите на Управниот одбор го заменува Генералниот директор во негово отсуство и носи назив Заменик на Генералниот директор.

Еден од членовите на Управниот одбор ги води и врши правните работи и е одговорен за правните, кадровските и општите работи на Друштвото и носи назив Директор за правни и општи работи во Дирекција.

Еден од членовите на Управниот одбор го води, организира и е одговорен за преносната мрежа и носи назив Директор за пренос на електрична енергија.

Еден од членовите на Управниот одбор ја води, организира и е одговорен за управувањето со електроенергетскиот систем и носи назив Директор за управување со електроенергетскиот систем.

Еден од членовите на Управниот одбор ги води и врши финансиските и комерцијални работи и е одговорен за финансиското и комерцијално работење на Друштвото, и носи назив Директор за финансиски работи во Дирекција.

Еден од членовите на Управниот одбор ги води и врши работите од Информационите Технологии и Телекомуникации и носи назив Директор за Информациони Технологии и Телекомуникации во Дирекција.

2. НАДЗОРЕН ОДБОР**Член 27**

Надзорниот одбор се состои од 7 членови, од кои два члена се независни.

Членовите на Надзорниот одбор ги избира Собранието на Друштвото.

Двајца членови на Надзорниот одбор се избираат на предлог на Самостојниот синдикат на Друштвото.

При изборот на членовите на Надзорниот одбор се назначува кои членови се избираат како независни членови на Надзорниот одбор.

Член 28

Надзорниот одбор од редот на своите членови, со мнозинство гласови од вкупниот број на членовите на Надзорниот одбор, избира Претседател на Надзорниот одбор.

Член 29

Мандатот на членовите на Надзорниот одбор изнесува четири години.

Член 30

Претседателот на Надзорниот одбор ги свикува состаноците и претседава со нив, одговорен е за водењето на евиденцијата за состаноците и организирањето на другите начини на работа и на одлучување на Надзорниот одбор.

Ако Претседателот од кои и да е причини не е во можност да ја врши функцијата Претседател или ако е отсутен, со состаноците на Надзорниот одбор претседава член на Надзорниот одбор избран со мнозинство членови од присутните членови на Надзорниот одбор.

Член 31

Надзорниот одбор може во секое време да го разреши Претседателот и да избере нов Претседател на Надзорен одбор.

Член 32

Членовите на Надзорниот одбор учествуваат и работат на состаноци.

Надзорниот одбор може да одлучува и без одржување на состанок ако сите членови дадат согласност за одлуката која што се донесува без одржување на состанок.

Член 33

Надзорниот одбор работи ако се присутни повеќе од половина од вкупниот број на членови.

Член 34

Одлуките на Надзорниот одбор се сметаат за донесени ако за нив гласале повеќе од половината од вкупниот број на членови на Надзорниот одбор.

Член 35

Надзорниот одбор врши надзор врз управувањето со Друштвото.

Надзорниот одбор може да врши увид и да ги проверува книгите и документите на Друштвото, како и имотот, особено благајната на друштвото и хартиите од вредност.

IX. ОРГАНИЗАЦИЈА НА ДРУШТВОТО

Член 36

Организациони делови на Друштвото се Дирекција и Подружници.

Член 37

Подружниците на Друштвото се организираат со акт на Управен одбор, по претходно одобрение од Надзорниот одбор.

Член 38

Со подружницата раководи директор кој го именува Управниот одбор.

Член 39

Директорот на Подружницата ги врши следните работи:

1. Организира, координира и раководи со процесот на работата во Подружницата;
2. Обезбедува примена на законските прописи и на актите на Друштвото;
3. Спроведува одлуки и заклучоци од Управниот одбор и одлуки и насоки дадени од Генералниот директор;
4. Се грижи за реализација на планските задачи;
5. Склучува договори и презема други правни дејствија, во рамките на овластувањата дадени од Управниот одбор;
6. Се грижи за одржување на работната и технолошката дисциплина и презема мерки за нејзино остварување;
7. Поднесува извештаи за работата на Подружницата на Управниот одбор;
8. Се грижи и обезбедува потребни мерки за обезбедување на заштита на работа и заштита од пожар;
9. Предлага расходување и оттуѓување на основни средства;
10. Врши набавки во рамките на своите овластувања согласно донесена Одлука од Управниот одбор;
11. Донесува решенија за поединечни права, обврски и одговорности на работниците, по овластување од Управниот одбор;
12. Формира комисии и работни групи за извршување на поделни работи;
13. Врши и други работи по овластување на Управниот одбор.

Член 40

Со акт на Управниот одбор поблиску се уредува внатрешната организација на Друштвото и работите кои се извршуваат во Дирекцијата и Подружниците.

X. КОМИСИИ НА ДРУШТВОТО

Член 41

Управниот одбор на Друштвото формира комисии од редот на своите членови и од други лица.

Друштвото ги има следните Комисии:

Комисија за заштита на правата;

Комисија за контрола над примена на Колективниот договор;

и други Комисии формирани од Управниот одбор, Надзорниот одбор, Генералниот директор и Директорите на Подружници на Друштвото по укажана потреба во процесот на работењето.

Комисијата за заштита на правата се состои од пет членови и ист број заменици од кои двајца членови и двајца заменици именува Самостојниот Синдикат на Друштвото.

Комисијата за контрола над примена на Колективниот договор се состои од 6 членови од кои 3 члена именува Самостојниот синдикат на Друштвото.

Член 42

Комисијата за заштита на правата одлучува по приговори на работници во втор степен.

Комисијата за контрола над примена на Колективниот договор врши контрола над примената на одредбите од Колективниот договор.

Член 43

Начинот на работа на Комисиите се уредува со Деловник за работа.

XI. ЗАДОЛЖИТЕЛНА ОПШТА РЕЗЕРВА
(ОПШТ РЕЗЕРВЕН ФОНД)

Член 44

Друштвото има задолжителна општа резерва. Оваа резерва се пресметува и издвојува во процент од 15% од добивката.

1. Посебни резерви заради покривање на загуби или други издатоци.

Член 45

Во Друштвото се создаваат посебни резерви заради покривање на други издатоци за:

- осигурување од ризик на вработените за специфични отежнати услови на работење;
- докуп на стаж и отпремнина над одобрениот износ;
- добротворни цели, помош и спонзорства.

Средствата за посебните резерви од став 1 се издвојуваат од општиот имот на Друштвото и истите не можат да се употребат за друга намена освен за намената за која се создадени.

Средствата за посебните резерви ќе се водат на посебни сметки, одвоено од другите сметки на Друштвото.

Начинот на создавање и вложување, организацијата, начинот на употреба, висината на средствата, планот и програмата за користење на средствата од посебните резерви ќе се утврди со акт на Собранието на Друштвото.

XII. СОРАБОТКА СО СИНДИКАТОТ

Член 46

Друштвото во согласност со закон и колективен договор, обезбедува услови за работа и делување на Синдикатот.

Член 47

Синдикатот може на Управниот одбор да му поднесува предлози, мислења и забелешки во врска со остварувањето и заштитата на правата на работниците утврдени со закон и колективен договор.

За поднесените предлози, мислења и забелешки, Управниот одбор е должен да заземе став и за тоа да го известат Синдикатот.

XIII. ФОРМА И НАЧИН НА ОБЈАВУВАЊАТА ШТО ГИ ВРШИ ДРУШТВОТО

Член 48

Сите акти што ги донесува Управниот одбор се објавуваат во службеното гласило на Друштвото.

XIV. АКТИ НА ДРУШТВОТО

Член 49

Прашањата кои се од значење за Друштвото, а не се уредени со овој Статут ќе се уредат со други акти на Друштвото согласно со законот и овој Статут.

Актите на Друштвото ги донесува Управниот одбор и истите не можат да бидат во спротивност со овој Статут.

Актите на Друштвото се:

- Колективен Договор,
- Правилник за внатрешна организација,
- Правилник за заштита од пожар,
- Правилник за деловна тајна,
- Правилник за печат, штембил и знак,
- Норматив за лични заштитни средства и опрема,
- Правилник за редот и дисциплината,
- Правилник за контрола на квалитет,
- Ценовник за технички и други услуги,
- Акти кои произлегуваат од меѓународната регулатива кои ја регулираат дејноста на пренос на електрична енергија во рамките на европската интерконекција,
- И други акти согласно закон и колективен договор.

Член 50

Актите на Друштвото влегуваат во сила осмиот ден од денот на објавувањето, освен ако со акт не е поинаку определено.

XV. ОДБРАНА

Член 51

Во воена состојба Друштвото продолжува со вршење на дејноста, заради што во согласност со Законот за одбрана и другите подзаконски прописи, спроведува соодветни подготовки и изработува документи за работа во воена состојба.

Член 52

Во воена состојба Друштвото презема мерки за заштита на работниците и материјалните добра од воени дејствија.

Член 53

Заради заштита на тајните податоци и информации од областа на одбраната, Друштвото спроведува соодветни мерки за нивна заштита.

XVI. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 54

Средствата, правата и обврските на АД за производство, пренесување и дистрибуција на електрична енергија “Електростопанство на Македонија” во државна сопственост, Скопје, ги презема Друштвото, согласно Планот за поделба.

Дел од работниците од Акционерското друштво за производство, пренесување и дистрибуција на електрична енергија “Електростопанство на Македонија” во државна сопственост, Скопје ги презема Друштвото, од денот на уписот во Трговскиот регистар, согласно списокот на работници кој е составен дел на Планот за поделба.

Член 55

До донесување на актите на Друштвото ќе се применуваат актите на поранешното Друштво, доколку не се во спротивност со закон и овој Статут.

Член 56

Со влегување во сила на овој Статут престанува да важи Статутот на АД “Електростопанство на Македонија” во државна сопственост, Скопје бр. 23- 5748/1 од 16.01.2001 година.

Член 57

Овој статут влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Р. Македонија“.

Бр. 19-7422/2
5 февруари 2008 година
Скопје

Претседател на Владата
на Република Македонија,
м-р **Никола Груевски**, с.р.

МИНИСТЕРСТВО ЗА ПРАВДА

295.

Врз основа на член 24 од Законот за нотаријатот („Службен весник на Република Македонија” бр. 55/07), министерот за правда донесе

П РА В И Л Н И К ЗА РАБОТНОТО ВРЕМЕ НА НОТАРСКИТЕ КАНЦЕЛАРИИ

Член 1

Со овој правилник се пропишува работното време на нотарските канцеларии.

Член 2

Работното време на нотарските канцеларии започнува во 8,30 часот, а завршува во 16,30 часот.

По барање на странката кога за тоа има оправдани причини нотарот може да преземе дејствија и по 16,30 часот.

Член 3

Нотарот го определува времето за прием на странки со тоа што најмалку два пати дневно прима странки и тоа два работни часа претпладне и два работни часа попладне, до завршување на работното време.

Одлуката со која го определува времето за прием на странки, нотарот ја доставува до Нотарска комора, и тој треба да се придржува до неа.

Член 4

Работното време и времето за примање на странки на нотарската канцеларија, треба да биде истакнато на видно место на нотарската канцеларија.

Во случај, нотарската канцеларија во текот на работното време да биде затворена, нотарот на влезот на канцеларијата ќе истакне соопштение со кое ќе ги извести странките кога ќе продолжи со работа.

Во случај на подолга спреченост на нотарот поради болест или други причини, нотарот истакнува соопштение на канцеларијата за лицето што ќе го заменува и ќе ја врши нотарската служба наместо него.

Член 5

Нотарот кој привремено ќе ја врши службата за друг нотар во случаите предвидени со закон, истакнува соопштение на двете канцеларии и го определува времето за прием на странките на двете канцеларии.

Член 6

Во итни и неодложни случаи нотарот може службените дејствија да ги извршува и во неработен ден или државен празник или други неработни денови.

Член 7

Со денот на влегување во сила на овој правилник, престанува да важи Правилникот за работното време на нотарите („Службен весник на Република Македонија” број 4/97).

Член 8

Овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија”.

Бр. 09-402/1

21 јануари 2008 година

Скопје

Министер за правда,
Михајло Маневски, с.р.**МИНИСТЕРСТВО ЗА ФИНАНСИИ****296.**

Врз основа на член 49 од Законот за данокот на добивка („Службен весник на РМ” бр. 80/93, 33/95, 43/95, 71/96, 5/97, 28/98, 11/2001, 2/2002, 44/2002, 51/2003, 120/2005, 139/2006 и 160/2007), министерот за финансии донесе

**П Р А В И Л Н И К
ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ПРАВИЛНИКОТ ЗА НАЧИНОТ НА ПРЕСМЕТУВАЊЕ И УПЛАТУВАЊЕ НА ДАНОКОТ НА ДОБИВКА И СПРЕЧУВАЊЕ НА ДВОЈНОТО ОСЛОБОДУВАЊЕ ИЛИ ДВОЈНОТО ОДАНОЧУВАЊЕ**

Член 1

Во Правилникот за начинот на пресметување и уплатување на данокот на добивка и спречување на двојното ослободување или двојното оданочување („Службен весник на РМ” бр. 92/2001, 51/2002, 54/2003, 56/2003, 101/2006 и 58/2007), во членот 4 точката 4) се менува и гласи:

4) бруто износот на надоместоците на трошоците од работен однос кој го надминуваат најмалиот износ утврден со Општиот колективен договор за стопанството во Република Македонија и гранските колективни договори, согласно член 14 став 1 точка 2 од Законот за данокот на добивка, како и бруто износот на надоместоците за регрес за годишен одмор и јубилејни награди кој го надминуваат износот утврден со Законот за работните односи, Општиот колективен договор за стопанството во Република Македонија, гранските колективни договори и прописите за органите на државната управа, согласно член 14 став 1 точка 3 од Законот за данокот на добивка.

Неисплатените бруто надоместоци (нето надоместок со соодветниот износ на персонален данок), не се признаваат како расход;

Точката 7) се менува и гласи:

”7) износот на пресметани а неисплатени надоместоци како и бруто исплатените надоместоци на трошоците над износите утврдени во член 14-а став 1 и 2 од Законот за данокот на добивка.

Точката 9) се менува и гласи:

”9) износот на амортизацијата на нематеријални и материјални средства која е повисока од амортизацијата пресметана на набавната вредност на средствата, како и амортизацијата утврдена со повисока стапка од стапката утврдена со Номенклатурата на средствата за амортизација и годишните стапки на амортизација за целите на оданочувањето и Уредбата за начинот на пресметување на амортизацијата односно отписот на вредноста на нематеријалните и материјалните средства”;

Член 2

Во членот 5-б ставот 1 се менува и гласи:

“Под приходи на странското правно лице за кои се врши задржување на данокот за целите на членот 29-б од Законот за данокот на добивка, се подразбираат приходите остварени од: дивиденди, камати, авторски хонорари, приходите од забавни или спортски активности кои се вршат во Република Македонија, приходите од вршење на менаџмент, консалтинг, финансиски услуги и услуги на истражување и развој, приходи од осигурителни премии за осигурување или реосигурување од ризици во Република Македонија и приходи од телекомуникациски услуги помеѓу Република Македонија и странската држава.”

Ставовите 9,10,12,13 и 14 се бришат.

Ставовите 11, 15 и 16, стануваат ставови 9,10 и 11.

Член 3

Во член 8 став 1 точка 1) во осмата алинеа, по зборот “Законот”, се додаваат зборовите: “по целосната амортизација на средството”.

Член 4

Во член 9 во став 4 по зборот “консолидација” се додаваат зборовите: “или престанат да бидат членови на групата заради престанување на вршење на дејност поради статусни промени, стечај или ликвидација”.

Член 5

Членот 18-а се менува и гласи:

“Трговските друштва кои ги исполнуваат условите од член 38-в од Законот за данокот на добивка, утврдувањето на годишниот данок на вкупен приход го вршат на образец “ДБ-ВП”.

Пресметаниот данок на вкупен приход, се покрива од бруто добивката пред оданочување.

На трговските друштва кои ќе се регистрираат за плаќање на годишен данок на вкупен приход, платените аконтации на данокот на добивка се признаваат како одбитна ставка од утврдениот износ на годишен данок на вкупен приход.

Член 6

Образецот “ДБ-ВП” е даден во прилог и е составен дел на овој правилник.

Член 7

Образецот “ДД-ИН” се заменува со нов образец “ДД-ИН” кој е составен дел на овој правилник.

Член 8

Овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во “Службен весник на Република Македонија.”

Бр. 11-6257/1

8 февруари 2008 година
СкопјеМинистер за финансии,
д-р **Трајко Славески, с.р.**

ДБ-ВП

Република Македонија
Министерство за финансии
Управа за јавни приходи

ДБ-ВП годишен данок на вкупен приход

Датум на прием

Даночен број

Даночен период

Скратен назив и адреса на вистинско седиште за контакт

Рок на поднесување

РДО-ВП број:

☐ Друштво за вработување на инвалидизирани лица

УТВРДУВАЊЕ НА ГОДИШНИОТ ДАНОК НА ВКУПЕН ПРИХОД

Ред.број 1	ЕЛЕМЕНТИ 2	АОП 3	Износ во денари 4
А. УТВРДУВАЊЕ НА ГОДИШНИОТ ДАНОК НА ВКУПЕН ПРИХОД			
I	Вкупен приход утврден во Билансот на Успех (збир од ред.бр.1+2+3)	01	
1.	Приходи од основна дејност	02	
2.	Приходи од други активности	03	
3.	Вонредни приходи	04	
II.	Пропишана стапка (стапка од член 38-г на ЗДД)	05	
III.	Годишен данок на вкупен приход (I. x II. / 100)	06	
IV.	Износ на платени аконтации на данок на добивка	07	
Б. ПОСЕБНИ ПОДАТОЦИ			
IV.	Податоци од Билансот на успех:		
4.	Вкупни расходи (збир од ред.бр.5, 6 и 7)	08	
5.	Расходи од основната дејност	09	
а.	Материјални трошоци	10	
б.	Трошоци за бруто плати и надоместоци на плати	11	
в.	Патни и дневни трошоци за службени патувања и надоместоци на трошоци на вработени	12	
г.	Амортизација и вредносно усогласување на долгорочните и краткорочните средства	13	
д.	Трошоци за донации	14	
ѓ.	Трошоци за спонзорства	15	
е.	Трошоци за репрезентација и реклама	16	
ж.	Набавна вредност на продадени производи и услуги	17	
6.	Расходи од др. активности (камати, курсни разлики и сл. расходи)	18	
7.	Вонредни расходи	19	
8.	Добивка пред оданочување	20	
9.	Загуба пред оданочување	21	
10.	Просечен број на вработени врз основа на часови на работа во пресметковниот период (во апсолутен износ)	22	

ДБ-ВП

V . Податоци од Билансот на состојба:

11 . Вкупна актива (ред.бр.12+13+14)	23	
12 . Побарувања за запишан а не уплатен капитал	24	
13 . Постојани средства (збир од ред.бр.13а+13б+13в)	25	
а . Нематеријални средства	26	
б . Материјални средства	27	
в . Долгорочни финансиски средства	28	
14 . Тековни (обртни) средства	29	
а . Залихи	30	
б . Побарувања	31	
б/1 . Побарувања од купувачите	32	
б/2 . Побарувања за повеќе платени даноци и придонеси	33	
б/3 . Побарувања од вработените и останати побарувања	34	
б/4 . Платени трошоци за идните периоди и недостасани наплати на приходи (АВР)	35	
в . Краткорочни финансиски вложувања	36	
г . Парични средства и хартии од вредност	37	
15 . Вкупна пасива (ред.бр.16+17+18+19)	38	
16 . Капитал и резерви	39	
17 . Резервирања за обврски и трошоци	40	
18 . Обврски спрема доверители	41	
а . Краткорочни обврски спрема добавувачи во земјата и странство	42	
б . Краткорочни обврски за аванси, депозити и кауции	43	
в . Краткорочни обврски по основ на заеми и кредити	44	
г . Обврски за даноци, придонеси и други давачки	45	
д . Обврски за плати и други обврски спрема вработените	46	
ѓ . Долгорочни обврски и долгорочни резервирања за ризици и трошоци	47	
19 . Одложено плаќање на трошоци и приходи во идните периоди (ПВР)	48	

В. ПОДАТОЦИ ЗА ТРГОВСКОТО ДРУШТВО-ПОДНОСИТЕЛ НА ДАНОЧНИОТ БИЛАНС НА ВКУПЕН ПРИХОД

Изјавувам под полна материјална и кривична одговорност дека податоците се точни и вистинити

Потписник

име и презиме (со печатни букви)

Својство

директор/управител/овластено лице

Потпис и печат

Датум на поднесување

ДБ-ВП**ОПШТИ НАПОМЕНИ**

Трговските друштва од член 38-б од Законот за данокот на добивка (ЗДД), плаќаат годишен данок на вкупен приход во согласност со одредбите од Главата VII-а. **Поедноставен даночен режим за трговски друштва** наместо да плаќаат данок на добивка.

Трговските друштва коишто ги задоволуваат условите пропишани со ЗДД: 1) да извршуваат стопанска дејност, освен банкарска, финансиска, осигурителна и дејност од областа на игрите на среќа и забавните игри и 2) да оствариле вкупниот приход во последните три години од било кој извор не повеќе од 3.000.000 денари на годишно ниво, задолжително се регистрираат како трговци коишто пресметуваат и плаќаат годишен данок на вкупен приход со поднесување на образецот РДО-ВП.

По истекот на периодот во кој даночниот обврзник го исполнил бараниот услов (третата година од еднократниот период), се врши регистрација на даночниот обврзник – трговец и утврдување на годишниот данок на вкупен приход. Утврдувањето на Годишниот данок на вкупен приход, се врши на образецот ДБ-ВП што се доставува до Регионалната дирекција на УЈП според седиштето на даночниот обврзник, најдоцна до 28/29 февруари во годината што следи по годината за која данокот се утврдува. Органот за јавни приходи издава, Решение во кое го утврдува и износот на данокот, најдоцна до 31 март во годината што следи по годината за којашто данокот на вкупен приход се утврдува. Даночниот обврзник е должен да го плати утврдениот износ, во рок од 30 дена од приемот на решението. Платениите аконтации на данокот на добивка утврдени за соодветната година, се одбитна ставка на утврдениот износ на годишен данок на вкупен приход.

Доколку трговецот кој е регистриран за плаќање на годишен данок на вкупен приход, во годината за која го пресметува годишниот данок на вкупен приход оствари поголем износ на вкупен приход над 3.300.000 (заедно со дозволеното отстапување од 10%), должен е да поднесе образец РДО-ВП заради бришење од регистратот на трговци кои плаќаат годишен данок на вкупен приход.

Истовремено со поднесувањето на образецот РДО-ВП, трговецот составува и доставува образец ДБ (Даночен биланс), заради утврдување и плаќање на данокот на добивка. Образецот ДБ се доставува во рокот утврден со член 39-а на ЗДД.

УПАТСТВО ЗА ПОПОЛНУВАЊЕ

Се пополнуваат читливо и целосно само белите полиња на образецот "ДБ-ВП". Износите се искажуваат во цели броеви без дени.

Во образецот задолжително се внесуваат податоци за: единствениот даночен број, скратен назив и адреса на вистинско седиште за контакт и даночен период за којшто се поднесува образецот. Во образецот задолжително се поднесува бројот на последната пријава за регистрација за годишен данок на вкупен приход.

Полето се пополнува со "X" доколку образецот го поднесува друштво за вработување на инвалидизирани лица.

А. УТВРДУВАЊЕ НА ГОДИШНИОТ ДАНОК НА ВКУПЕН ПРИХОД

I.	Представува збир (ред. бр. 1+2+3). Истиот треба да одговара на збирот на АОП 260 + 270 + 272 од Билансот на успех	01
1.	Се искажува податок од АОП 260 од Билансот на успех. Истиот се добива како збир од износите искажани во групата на сметките 75-Приходи од продажба и 77-Останати деловни приходи	02
2.	Се искажува податок од АОП 270 од Билансот на успех. Истиот се добива како збир од износите искажани во групата на сметки 76-Приходи од учество на вложувања и приходи од останати вложувања	03
3.	Се искажува податок од АОП 272 од Билансот на успех. Истиот се добива како збир од износите искажани во групата на сметки 78-Вонредни (невообичаени) приходи	04
II.	Се искажува процент од член 38-г на Законот за данокот на добивка	05
III.	Се добива кога на износот искажан на ред. бр. I. ќе се помножи со износот на ред. бр. II. и ќе се подели со 100	06
IV.	Се искажува износот на повеќе платениот данок на добивка кој се смета за аконтација (Член 41, став 4 од ЗДД)	07

Б. ПОСЕБНИ ПОДАТОЦИ

V.	Податоци од Билансот на успех:	
4.	Представува збир (ред. бр. 5+6+7). Истиот треба да одговара на збирот на АОП 261 + 271 + 273 од Билансот на успех	08
5.	Се искажува податок од АОП 261 од Билансот на успех. Истиот представува збир од износите искажани на класа 4-Трошоци и расходи од работењето (освен сметките од групата 48-Расходи по основ на камати, курсни разлики и слични расходи), трошоците на производство (разлика на залихите на недовршени производи и готови производи на почетокот и на крајот на даночниот период) како и расходите од сметките 701-Набавна вредност на продадени стоки и 702-Набавна вредност на продадени материјали, резервни делови и ситен инвентар.	09
a.	Се искажува податок од АОП 262 од Билансот на успех. Истиот представува збир на износите од групата на сметки 40-Трошоци за сировини, материјали, енергија, резервни делови и ситен инвентар, 41-Услуги со карактер на материјални трошоци и сметките 701 и 702, Набавна вредност на продадени стоки, материјали, резервни делови и ситен инвентар	10
b.	Се искажува податок од АОП 266 од Билансот на успех. Истиот представува збир од износите на групата на сметки 47-Плати и надоместоци на плати	11
v.	Се искажува делот на нематеријалните трошоци од работењето по основ на: 440-Патни и дневни трошоци за службени патувања и 441-Надоместоците на трошоците на вработените, подароци и помношги	12
г.	Се искажува податок од АОП 269 од Билансот на успех. Истиот се однесува на трошоците од групата 43-Амортизација и вредносно усогласување на долгорочните и краткорочните средства	13
д.	Се искажуваат вкупните трошоците за донации искажани во рамките на сметката 449-Останати нематеријални трошоци	14
ф.	Се искажуваат трошоците за спонзорства искажани во рамките на сметката 442-Трошоци за промоција, пропаганда, реклама, репрезентација и спонзорство	15
е.	Се искажуваат трошоците за репрезентација искажани во рамките на сметката 442-Трошоци за промоција, пропаганда, реклама, репрезентација и спонзорство	16
ж.	Се искажуваат расходите на сметката 701-Набавна вредност на продадени трговски стоки	17
6.	Се искажува податок од АОП 271 од Билансот на успех. Истиот представува збир на износите од групата на сметки 48-Расходи по основ на камати, курсни разлики и слично	18
7.	Се искажува податок од АОП 273 од Билансот на успех. Истиот представува збир на износите од групата на сметки 72-Вонредни расходи	19
8.	Се искажува податок од АОП 274 од Билансот на успех.	20
9.	Се искажува податок од АОП 275 од Билансот на успех.	21
10.	Се искажува податок од АОП 280 од Билансот на успех.	22
VI.	Податоци од Билансот на состојба:	
11.	Се искажува податок од АОП 039 од Билансот на состојба.	23
12.	Се искажува податок од АОП 001 од Билансот на состојба.	24
13.	Се искажува податок од АОП 002 од Билансот на состојба.	25
a.	Се искажува податок од АОП 003 од Билансот на состојба.	26
b.	Се искажува податок од АОП 009 од Билансот на состојба.	27
v.	Се искажува податок од АОП 014 од Билансот на состојба.	28
14.	Се искажува податок од АОП 022 од Билансот на состојба.	29
a.	Се искажува податок од АОП 023 од Билансот на состојба.	30
б.	Се искажува податок од АОП 028 од Билансот на состојба.	31
б/1	Се искажува податок од АОП 029 од Билансот на состојба.	32
б/2	Се искажуваат податоците за салдото на сметките од групата 16-Побарувања од државата и други институции, без износите на сметките 164 и 167	33
б/3	Се искажува податоците за салдото на сметките од групата 17-Побарувања од вработените и останати побарувања	34
б/4	Се искажува податок од АОП 033 од Билансот на состојба.	35
v.	Се искажува податок од АОП 034 од Билансот на состојба.	36
г.	Се искажува податок од АОП 038 од Билансот на состојба.	37
15.	Се искажува податок од АОП 073 од Билансот на состојба.	38
16.	Се искажува податок од АОП 041 од Билансот на состојба.	39

ДБ-ВП

17.	Се искажува податок од АОП 054 од Билансот на состојба.	40
18.	Се искажува податок од АОП 058 од Билансот на состојба.	41
а.	Се искажува податок од АОП 066 од Билансот на состојба. Истите представуваат збир од салдата на сметките од групата 22-Краткорочни обврски спрема добавувачи без податоците за сметките 223-Обврски за аванси и 224-Обврски за краткорочни депозити и кауции	42
б.	Се искажува податок од АОП 065 од Билансот на состојба. Истите представуваат збир од салдата на сметките 223-Обврски за аванси и 224-Обврски за краткорочни депозити и кауции	43
в.	Се искажува податок од АОП 064 од Билансот на состојба. Истите представуваат збир од салдата на сметките од групата 25-Краткорочни обврски по основ на заеми и кредити	44
г.	Се искажува дел од податоци коишто представуваат збир од салдата на сметките на група 26-Краткорочни обврски за даноци придонеси и други давачки.	45
д.	Се искажува податоци коишто представуваат збир од салдата на сметките на група 27-Краткорочни обврски за плати, други обврски спрема вработените и останати краткорочни обврски.	46
ф.	Се искажува податоци коишто представуваат збир од салдата на сметките на група 28-Долгорочни обврски и долгорочни резервирања за ризици и трошоци.	47
19.	Се искажува податок од АОП 072 од Билансот на состојба.	48

В. ПОДАТОЦИ ЗА ТРГОВСКОТО ДРУШТВО - ПОДНОСИТЕЛОТ НА ДАНОЧНИОТ БИЛАНС НА ВКУПЕН ПРИХОД

Задолжително наведете го името, презимето и својството на потписникот, датумот на поднесувањето, потпишете ја пресметката и ставете печат.

Подетални информации во врска со начинот на пополнување на пресметката можете да добиете во регионалните дирекции на УЈП и на WEB страницата на Управата за јавни приходи www.ujp.gov.mk

ДД-ИН

Република Македонија
Министерство за финансии
Управа за јавни приходи

ИЗВЕСТУВАЊЕ

за намалување по основ на реинвестирање

Даночен број

Скратен назив и адреса на вистинско седиште за контакт

Датум на прием

Даночен период

Рок на поднесување

ПОДАТОЦИ ЗА ИЗДВОЈУВАЊЕТО ВО КАПИТАЛОТ ВО ПРЕТХОДНАТА ГОДИНА:

1. Добивка за финансиската година

АОП 244

Биланс на успех

за средни и големи субјекти

2. Добивка за финансиската година

АОП 277

Биланс на успех

за мали субјекти

По "Одлука за распоредување на добивката"

3. Износ на добивката за инвестиции

АОП 042

Биланс на состојба

за сите субјекти

ПОДАТОЦИ ЗА ПОДНОСИТЕЛОТ БАРАЊЕТО

Изјавувам под полна материјална и кривична одговорност дека податоците се точни и вистинити

Потписник

Својство

име и презиме (со почетни букви)

директор/сопственик/овластено лице

Потпис и печат

Датум на поднесување

ПОДАТОЦИ ЗА ИЗВРШЕНИТЕ ВЛОЖУВАЊА ВО ТЕКОВНАТА ГОДИНА										
Амортизациона група	Назив на средството по амортизациона група	Износ на инвестиционото вложување	проштан %	применет %	Период на		Пресметана амортизација за тековната година за која не е извршено усогласување според одредбите од чл. 16-а	Извршено намалување во ДБ според одредбите од член 31	% на Усогласување на амортизацијата од чл. 16-а	Износ на годишна амортизација која согласно чл. 16-а не се признава во ДБ за годините што следат
					користене	година на ставање во употреба				
1	2	3	4	5	6		7	8	9	10
0.	ЗЕМЛИШТЕ									
1.	ГРАДЕЖНИ ОБЈЕКТИ									
1.1	Градежни објекти на високоградба и нискоградба од армирано бетонска и метална конструкција (згради; мостови; тунели; надвозници; нафтоводи; гасоводи; водоводи и далекуводи), како и градежни објекти кои се сметаат за самостојни градежни објекти		2,5%							
1.2	Градежни објекти на нискоградба со горен строј (горен строј на патишта и пруги, брани, насипи, прегради и слично)		3%							
1.3	Градежни објекти на високоградба и нискоградба од дрвена конструкција		5%							
1.4	Останати неспомнати градежни објекти		10%							
2.	ОПРЕМА									
2.1.	Опрема за производство и преработка; дистрибуција на нафта, гас, електрична и топлотна енергија; опрема за водовод и комунални услуги и бродови		5%							
2.2.	Погојски и деловен инвентар (машини, алати, транспортни средства и уреди); авиони и други превозни средства и опрема во воздушниот сообраќај.		10%							
2.3.	Мебел и деловен инвентар во трговијата, угостителство и туризам; опрема за затоплување, вентилација и за одржување на простории.		20%							
2.4.	Компјутерска опрема со софтвер; телекомуникациска опрема; патнички моторни возила; (рент-а-кар и др. специјални возила) возила на моторен погон и приклучни уреди.		25%							
2.5	Останата неспомнатата опрема.		10%							
5.	ДОЛГОРОЧНИ НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА									
5а.	софтвер и патенти		20%							
5б.	софтвер и патенти		10%							
ВКУПНО:										
ДАНОЧНИОТ ОБВРЗНИК ПОТВРДУВА ДЕКА:										
☐ Износот на инвестиционото вложување од член 31 на ЗДД остварено во тековната година за кое е искажано даночно намалување во ДБ, е во функција на проширување на сопствената дејност.										
ПРЕСМЕТКА НА ПРАВОТО ЗА ДАНОЧНО НАМАЛУВАЊЕ ЗА 2007-ма										
	Износ на извршено издвојување од добивката по оданочување остварена со Годишната сметка за 2006-та година (реинвестирана добивка),									
	Износ на искористено даночно ослободување и олеснување по одредбите од член 31 од ЗДД (Сл. весник на РМ бр. 120/2005) во ДБ за 2006-та година (поле 38)									
	Износ од 50% од утврдената даночна основа во ДБ за 2007-ма година									
	Вкупен износ на инвестиционото вложување дефиниран со одредбите од став 1 на член 31 на ЗДД, остварен во 2007 година									
	Износ на даночно ослободување и олеснување од одредбите на чл. 31 од ЗДД, кое даночниот обврзник ќе го искаже во ДБ за 2007 година									

ОПШТИ НАПОМЕНИ

На даночниот обврзник му се намалува даночната основа за износот на извршените вложувања од добивката (реинвестирана добивка), во нови инвестиции во Република Македонија во согласност со член 31 од Законот за данокот на добивка (во натамошен текст: ЗДД) и тоа за извршените вложувања во материјални средства: недвижности, постројки и опрема и во нематеријални средства: компјутерски софтвер и патенти, за проширување на својата дејност, освен вложувања во патнички автомобили, мебел, теписи, аудио визуелни средства, бела техника, уметнички дела од ликовната и применетата уметност и други вложувања кои служат за административни цели. Под реинвестирана добивка се подразбира добивката по оданочувањето остварена со годишната сметка за претходната година која по пат на распределба е издвоена во капиталот на даночниот обврзник и која во наредната година се вложува за намените од став 1 на член 31 од ЗДД.

За остварување на правото на даночното ослободување од став 1 на член 31 од ЗДД, услов е обврзникот да не го отуѓи или на друг начин пренесе средството за период од три години, почнувајќи од годината во која е извршено инвестирањето.

Обврзникот на крајот на секој даночен период, доставува образец "ДД-ИН" со кој документира дека износот на намалувањето на даночната основа се однесува на вложувањата за намените од став 1 на член 31 од ЗДД, кои се во функција на проширување на сопствената дејност на даночниот обврзник, односно дека истите нема да ги отуѓи или на друг начин отстапи во утврдениот период.

Доколку даночниот обврзник не се придржува кон претходно изнесеното, го губи правото на ослободување по оваа основа. Данокот кој би го платил да не го користел ова ослободување се наплатува во износ зголемен со каматата пропишана за даноките што не се платени во пропишаниот рок.

Амортизацијата која се пресметува на материјалните и нематеријалните средства: недвижности, постројки, опрема, компјутерски софтвер и патенти, за кои е искористено даночно ослободување и однесување од член 31 од ЗДД, не се признава на товар на расходите во даночниот биланс во периодот кој следи по годината на извршеното намалување се до целосно амортизирање или отпис на средствата, во износ утврден пропорционално на искористеното даночно намалување во однос на вкупната набавна вредност на средствата, намалена за износот на амортизацијата пресметана за тековната година.

Даночното ослободување и однесување во ДБ за 2007-ма година се утврдува само доколку со Годишната сметка составена за 2006-та година е остварена добивка по оданочувањето, и само доколку истата е издвоена во капиталот на даночниот обврзник (реинвестирана добивка) за намените на инвестиционо вложување од став 1 на член 31 од ЗДД, остварено во 2007-ма година.

УПАТСТВО ЗА ПОПОЛНУВАЊЕ

Се пополнуваат читливо и целосно само означените полиња на образецот "ДД-ИН". Во образецот задолжително се внесуваат податоци за: единствениот даночен број, скратен назив и адреса на вистинско седиште. Колоните 4 и 5 се пополнуваат во проценти. Колоната 6 се пополнува со две децимали, при што целиот број означува број на години, а децималите број на месеци што преостануваат во последната година на употреба се до целосен отпис на средството. Колоната 9 се пополнува како процент со четири децимали.

ПОДАТОЦИ ЗА ИЗДВОЈУВАЊАТА ВО КАПИТАЛОТ

1. и 2.	Податоците за извршените издвојувања во капиталот се утврдуваат во однос на остварената добивка по оданочувањето искажана во Билансот на успех за претходната година
3.	Се утврдува износот на остварената добивка по оданочување, која со Одлука се распределува во капиталот на друштвото. Распределбата се врши во корист на издвојувањата во капиталот за инвестиции (конто 919).

ПОДАТОЦИ ЗА ИЗВРШЕНИТЕ ВЛОЖУВАЊА ВО ТЕКОВНАТА ГОДИНА

Се искажуваат податоци за износот на инвестиционите вложувања во тековната година, за кои е извршено даночно намалување врз основа на издвојувањето од добивката остварена во претходната година во капиталот на даночниот обврзник по основ на инвестиции (реинвестирана добивка), за кои во тековната година во ДБ е искажано даночно намалување. Според податоците во табелата се утврдува и износот на непризнаените трошоци на амортизацијата од член 16-а од ЗДД, за кој во наредните даночни периоди (години) се врши зголемување на даночната основа.

1. и 2.	Податоците за вложувањата во земјиште како и во останатите материјални и нематеријални средства: недвижности, постројки, опрема, компјутерски софтвер и патенти за кои се утврдува износот на амортизацијата со која се врши усогласување (зголемување) на даночната основа во ДБ за даночните периоди (годините) што следат се до целосниот отпис на средството, се дадени според распределбата и описот на средствата во амортизациони групи од Номенклатурата на средствата за амортизација и годишните стапки на амортизација за целите на оданочувањето, кон Уредбата за начинот на пресметувањето на амортизацијата односно отписот на вредноста на нематеријалните и на материјалните средства. За вложувања се сметаат и инвестициите во тек, чија изградба трае повеќе од една година.
3.	Се внесуваат податоци за набавната вредност на инвестиционите средства (материјални и нематеријални), кои согласно МСС 16 и МСС 38 од Правилникот за водење на сметководството се квалификуваат како такви, за кои според ставот 1 на член 31 од ЗДД се одобрува даночно ослободување и однесување.
4. и 5.	Во колона 4 се прикажани амортизационите стапки пропишани во Номенклатурата. Во колоната 5 се внесува амортизационата стапка утврдена од страна на даночниот обврзник, врз основа на проценетиот век на користење на средството утврден на почетокот, односно со ставањето на средството во употреба. Доколку утврдената стапка е повисока од пропишаната во Номенклатурата, истата се смета за стапка од член 15 став 1 на ЗДД, доколку зголемувањето не е поголемо од 50% од пропишаната стапка. Доколку стапката е пониска од утврдената во Номенклатурата, истата се смета за стапка од член 15 став 1 од ЗДД, прифатена за даночни цели. Пресметката на амортизацијата се врши за секое средство поединечно со примена на праволиниска метода, врз основа на утврдената амортизациона стапка која не се менува се до истекот на амортизациониот период.
6.	Согласно применетата стапка на амортизација од колона 5 се утврдува периодот на отпис (амортизација) на вредноста на средството, (100 : процентот од колона 5). Се наведува годината од која започнува да се пресметува амортизација.
7.	Се искажува пресметаната амортизација на средството за тековната година за која што не е извршено усогласување (зголемување) на даночната основа во "ДБ", составен за годината на користењето на даночното однесување и ослободување. Пресметаната амортизација за тековната година се врши, од првиот месец кој следи по месецот на набавка на средството и неговото ставање во употреба, заклучно со последниот месец во годината.
Пример:
Набавната вредност на машината изнесува 2.850.000 денари. Стапката на годишна амортизација од колона 5 е 10%. Средството е набавено на 15 август и веднаш е ставено во употреба. Амортизацијата за тековната година се пресметува на следниот начин:
$2.850.000 \times 10\% = 285.000 / 12 = 23.750 \times 4$ месеци на употреба во тековната година = 95.000 денари
8.	За извршено намалување во ДБ за тековната година се смета: износот на намалувањето на даночната основа според одредбите од став 1 на член 31 од ЗДД.
Пример:
На 16.08.20XX година набавена е машина за проширување на сопствената дејност во вредност од 2.850.000 денари. Во претходната година даночниот обврзник остварил добивка по оданочување од 2.000.000 денари од која 1.850.000 денари, со Одлука ја распределил во капиталот на друштвото за инвестиции (реинвестирана добивка). Износот на даночната основа

	во ДБ за тековната година е 3.000.000 денари. Исканото даночно ослободување и олеснување според одредбите од чл. 31 од ЗДД во ДБ за тековната (20XX) година, ќе изнесува 1.850.000 денари.
9.	Процентот со кој се пресметува износот на годишната амортизација за која согласно член 16-а од ЗДД се врши усогласување на расходите во ДБ, се утврдува на следниот начин: Износот од колона 8 (износ на извршено намалување во ДБ за тековната година, по одредбите од член 31 на ЗДД), се дели со износот искажан во колона 3 (износ на инвестиционо вложување) намален за износот од колона 7 (пресметана амортизација за тековната година за која не е извршено усогласување од член 16-а во ДБ) и се множи со 100. Податокот се искажува во процент со четири децимали. Пример: Набавната вредност на средството (износот на инвестиционото вложување) во 20XX година, изнесува 2.850.000 денари (колона 3). Утврденото намалување по одредбите од член 31 на ЗДД изнесува 1.850.000 (колона 8). Износот на пресметаната амортизација за тековната година за која не е извршено усогласување изнесува 95.000 денари ($2.850.000 \times 10\% = 285.000 / 12 = 23.750 \times 4 \text{ месеци} = 95.000$ денари) Износот од 1.850.000 се дели со износот од 2.755.000 ($2.850.000 - 95.000$) и се множи со 100. Се внесува процент со четири децимали. $1.850.000 / 2.755.000 \times 100 = 67,1506\%$.
10.	Во оваа колона се искажува износот за кој согласно одредбите од член 16-а од ЗДД, во наредните даночни периоди се врши усогласување на трошоците во "ДБ", односно зголемување на даночната основа во даночните биланси што следат се до целосната амортизација на средството. Пример: Во втората година на употреба на средството и натаму, чија набавна вредност изнесува 2.850.000 (колона 3) со износ на годишна амортизациона стапка од 10% (колона 5) за кое во колона 9 е утврден процент на усогласување од 67,1506%, износот кој што се утврдува во оваа колона се пресметува на следниот начин: $2.850.000 \times 10\% = 285.000$ годишна амортизација $285.000 \times 67,1506\% = 191.379$ денари, износ на амортизација од член 16-а од ЗДД за која се врши усогласување на расходите во ДБ. Доколку средството целосно се амортизира пред истекот на амортизациониот период (но не пред истекот на три години сметано од годината на намалувањето), се врши усогласување на даночната основа во ДБ составен за годината, со примена на утврдениот процент на намалување од колона 8 на вкупниот износ на извршениот отпис. За наведениот о, задолжително е писмено се известува органот за јавни приходи. КОНТРОЛА на вкупното усогласување: Од 200X до 20XX (девет години) $191.379 \times 9 \text{ години} = 1.722.411$ во последната година $285.000 / 12 \times 8 \text{ месеци} = 190.000$; $190.000 \times 67,1506\% = 127.589$ Вкупно непризнаени расходи за кои во периодот до целосна амортизација се зголемува даночната основа во даночниот биланс изнесува: $1.850.000 (1.722.411 + 127.589)$, колку што изнесува и намалувањето одобрено во првата година на набавка (употреба) на средството.
ДАНОЧНИОТ ОБВРЗНИК ПРИЛОЖУВА СПЕЦИФИКАЦИЈА СО КОЈА ПОТВРДУВА:	
Дека износот на инвестиционото вложување од член 31 на ЗДД остварено во тековната година за кое е искажано даночно намалување во ДБ, е во функција на проширување на сопствената дејност. Се доставува спецификација на средствата (инвестиционите вложувања), за кои е извршено намалување на даночната основа. Спецификацијата содржи: назив односно краток опис на средството и неговата намена; податоци за неговата набавка (број и дата на договор, фактура, калкулација и сл., како и полн назив на добавувачот / извршителот на работите) како и за периодот на започнувањето на употребата на средствата. Овие податоци за инвестиционите вложувања, се подредуваат според називот и бројот на амортизационите групи од претходната табела.	
ПРЕСМЕТКА НА ПРАВОТО ЗА ДАНОЧНО НАМАЛУВАЊЕ ВО 2007-ма година	
Даночното ослободување и олеснување во ДБ за 2007-ма година се утврдува само доколку со Годишната сметка составена за 2006-та година е остварена добивка по оданочувањето, и само доколку истата е издвоена во капиталот на даночниот обврзник (реинвестирана добивка) за намените на инвестиционо вложување од став 1 на член 31 од ЗДД во 2007-ма година. Износот на даночното намалување што се утврдува во ДБ за 2007 година, не може да биде поголем од износот на извршеното издвојување од добивката остварена за 2006-та година во капиталот на даночниот обврзник (реинвестирана добивка), намален за износот на искористеното даночно намалување искажано на поле 38 во ДБ составен за 2006-та година. Доколку вака пресметаниот износ е поголем од 50% од износот на даночната основа утврдена во ДБ за 2007-ма година, правото на даночно ослободување и олеснување по овој основ се утврдува до овој износ, но не повеќе од износот на вистинското инвестиционо вложување во материјалните и нематеријални средства (набавени или сопствено создадени) од член 31 став 1 на ЗДД. Пример: ☐ Даночната основа утврдена во ДБ за 2007 година изнесува 3.000.000 денари; ☐ Износот на извршеното издвојување од добивката по оданочување остварена со Годишната сметка за 2006-та година, за намените од член 31 од законот (реинвестирана добивка) од 6.900.000 денари; ☐ Износот на искористеното даночно намалување по одредбите од член 31 од законот во ДБ за 2006-та година изнесува 1.900.000 денари (поле 38 во ДБ за 2006-та година) ☐ Износот на инвестиционото вложување во 2007-ма година се состои од набавка на машина за обработка на дрво, со која се врши проширување на сопствената дејност во вредност од 2.850.000 денари. Утврденото право на даночно намалување изнесува 1.500.000 денари. Бидејќи износот на издвојувањето во капиталот на даночниот обврзник по намалувањето за износот на искористеното даночно намалување во 2006-та година - износ од 5.000.000 ($6.900.000 - 1.900.000 = 5.000.000$), е поголем од износот на инвестиционото вложување во 2007 година (2.850.000), износот на инвестиционото вложување се споредува со максимално дозволеното намалување во ДБ за 2007-та година. Овој износ е утврден во висина од 1.500.000 денари, согласно одредбите од ставот 2 на член 38 од преодните одредби на ЗДД, како износ од 50% од утврдената даночна основа во ДБ за 2007 година ($3.000.000 \times 50\% = 1.500.000$ денари)	
ПОДАТОЦИ ЗА ПОДНОСИТЕЛОТ НА БАРАЊЕТО	
Задолжително внесете го името, презимето и својството на потписникот, датумот на поднесувањето, потпишете го барањето и ставате печат	

Подетални информации во врска со начинот на пополнување на барањето може да добиете во Регионалните дирекции на УЈП и на WEB страницата на Управата за јавни приходи www.ujp.gov.mk

297.

Врз основа на член 38-д од Законот за данокот на добивка („Службен весник на РМ“ бр. 80/93, 33/95, 43/95, 71/96, 5/97, 28/98, 11/2001, 2/2002, 44/2002, 51/2003, 120/2005, 139/2006 и 160/2007), министерот за финансии донесе

П РА В И Л Н И К ЗА ФОРМАТА И СОДРЖИНАТА НА ОБРАЗЕЦОТ РДО-ВП

Член 1

Со овој правилник се пропишува формата и содржината на образецот “РДО-ВП”-Пријава за регистрација на трговско друштво за годишен данок на вкупен приход.

Образецот “РДО-ВП” е даден во прилог и е составен дел на овој правилник.

Член 2

Овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во “Службен весник на Република Македонија.”

Бр.11-6258/1
8 февруари 2008 година
Скопје

Министер за финансии,
д-р **Трајко Славески**, с.р.

РДО-ВП													
Република Македонија Министерство за финансии Управа за јавни приходи	Датум и број на прием пополнува УЈП ПРИЈАВА ЗА РЕГИСТРАЦИЈА НА ТРГОВСКО ДРУШТВО ЗА ГОДИШЕН ДАНОК НА ВКУПЕН ПРИХОД												
1.1. Класификација на пријавата	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 33%; text-align: center;"> ☐ Прва регистрација </td> <td style="width: 33%; text-align: center;"> ☐ Промена на регистрација </td> <td style="width: 33%; text-align: center;"> ☐ Дерегистрација </td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td style="text-align: center;"> ☐ прва ☐ втора ☐ трета </td> </tr> </table>	☐ Прва регистрација	☐ Промена на регистрација	☐ Дерегистрација			☐ прва ☐ втора ☐ трета						
☐ Прва регистрација	☐ Промена на регистрација	☐ Дерегистрација											
		☐ прва ☐ втора ☐ трета											
1.2. Цел на поднесување на пријавата:	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 33%; text-align: center;"> ☐ </td> <td style="width: 66%;">Регистрирање за годишен данок на вкупен приход</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;"> ☐ </td> <td>Бришење на трговското друштво за годишен данок на вкупен приход</td> </tr> </table>	☐	Регистрирање за годишен данок на вкупен приход	☐	Бришење на трговското друштво за годишен данок на вкупен приход								
☐	Регистрирање за годишен данок на вкупен приход												
☐	Бришење на трговското друштво за годишен данок на вкупен приход												
ОПШТИ ПОДАТОЦИ ЗА ДАНОЧНИОТ ОБВРЗНИК													
2.1. ЕДБ													
2.2. Полн назив													
2.3. Скратен назив													
2.4. Адреса и седиште	<table style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 33%;">Град</td> <td style="width: 33%;">општина / населено место</td> <td style="width: 33%;"></td> </tr> <tr> <td>улица</td> <td></td> <td>број</td> </tr> <tr> <td colspan="3">телефон</td> </tr> </table>	Град	општина / населено место		улица		број	телефон					
Град	општина / населено место												
улица		број											
телефон													
2.5. Адреса и седиште за контакт	<table style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 33%;">Град</td> <td style="width: 33%;">општина / населено место</td> <td style="width: 33%;"></td> </tr> <tr> <td>улица</td> <td></td> <td>број</td> </tr> <tr> <td colspan="3">телефон</td> </tr> </table>	Град	општина / населено место		улица		број	телефон					
Град	општина / населено место												
улица		број											
телефон													
2.6. Податоци за овластено лице - ЕМБГ - име и презиме	☐ управител ☐ застапник <table style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 33%;">Град</td> <td style="width: 33%;">општина / населено место</td> <td style="width: 33%;"></td> </tr> <tr> <td>улица</td> <td></td> <td>број</td> </tr> <tr> <td colspan="3">телефон</td> </tr> <tr> <td colspan="3">телефакс</td> </tr> </table>	Град	општина / населено место		улица		број	телефон			телефакс		
Град	општина / населено место												
улица		број											
телефон													
телефакс													
2.7. Сметководство:	<table style="width: 100%;"> <tr> <th style="width: 50%; text-align: center;">податоци за физичко лице</th> <th style="width: 50%; text-align: center;">податоци за правно лице</th> </tr> <tr> <td>име и презиме</td> <td></td> </tr> <tr> <td>адреса</td> <td>адреса</td> </tr> </table> - ЕМБГ - ЕДБ	податоци за физичко лице	податоци за правно лице	име и презиме		адреса	адреса						
податоци за физичко лице	податоци за правно лице												
име и презиме													
адреса	адреса												

РДО-ВП

2.8. Основање

Број на упис

Датум на упис

2.9. Дејност

број од НАЦЕ

назив на дејност

2.10. Правна форма од ЗТД

☐

ДООЕЛ

☐

ДОО

☐
Акционерско
друштво
☐
Јавно трговско
друштво
☐
Командитно
друштво
☐
Командитно друштво
со акции

ОСНОВ ЗА РЕГИСТРАЦИЈА

2.11. Остварен вкупен приход во последните
три последователни години

_____, ден, за _____ год. во првата година

_____, ден, за _____ год. во втората година и

_____, ден, за _____ год. во третата година

2.12. Година на регистрација на правното
лице за пресметување и плаќање на
годишен данок на вкупен приход_____, год. се смета за прва година на регистрација,
од која започнува да се пресметува и плаќа
годишен данок на вкупен приход2.13. Податоци за предходни регистрации и
дерегистрации на даночниот обврзник за
пресметување и плаќање на годишен данок
на вкупен приходПодатоци за годината на регистрација:

_____, год. како прва година на прва регистрација

_____, год. како прва година на втора регистрација

_____, год. како прва година на трета регистрација

Податоци за годините на бришење:

_____, год. како прва година на бришење;

_____, год. како прва година на второ бришење;

_____, год. како прва година на трето бришење;

ПРИЛОЗИ

☐ Годишна сметка од последната (трета) година
од утврдениот еднократен период на три последователни години,
врз основа на која се утврдува годишниот данок на вкупен приход.

Потврдувам дека податоците во оваа Пријава се точни и целосни

Датум на поднесување:

Потпис на полномошникот

Пополнува УЈП

Датум на обработка:

Потпис на обработувачот

Забелешка:

РДО-ВП**РДО-ВП / УПАТСТВО ЗА ПОПОЛНУВАЊЕ**

1.1. Се означува со 'X' соодветното поле.

Се означува полето за промена доколку има промена во поднесените податоци.
Се означува полето за прва, втора или трета deregистрација.

1.2. Се означува со 'X' соодветното поле,
во зависност од тоа дали се работи за пристапување или за исклучување (бришење)
од посебниот даночен режим на оданочување на годишен вкупен приход на
трговското друштво.

2.1. Се внесува доделениот ЕДБ на трговското друштво.

2.2. Се внесува полн назив на трговското друштво според податоците на ЦР.

2.3. Се внесува скратен назив на трговското друштво кој што вообичаено
се употребува во секојдневната комуникација

2.4. Се внесуваат последните адресни податоци пријавени во ЦР.

2.5. Се внесува вистинското седиште за контакт.

Доколку истото се разликува од седиштето наведено во регистрацијата,
неопходно е да направите измена во регистарскиот орган.

2.6. Се внесуваат податоци за овластеното лице (управител / овластен застапник).

2.7. Податоците за сметководството се даваат за физичкото или правно лице со кое
имате склучено договор за вршење на сметководствени и слични услуги на
утврдување на данокот.

2.8. Се внесуваат податоци од Регистарот.

2.9. Се внесуваат вкупните шифри (сектор, оддел, група, класа и подкласа)
од НАЦЕ, како и описен назив на дејноста.

2.10. Се внесува со 'X' соодветното поле според правната форма на трговецот.

2.11. Се внесуваат податоци за вкупно остварениот приход од сите извори во
еднократниот период од три последователни години според податоците искажани
во Билансот на успех кон Годишните сметки составени за соодветните години.

2.12. Се внесува последната година од еднократниот период од три последователни
години, во кои трговското друштво не остварил поголем приход од сите извори
поголем од 3.000.000 денари, односно 3.300.000 денари (според дозволеното
отстапување за 10%). Оваа година се смета за прва година на регистрација
на трговското друштво за годишен данок на вкупен приход.

2.13. Се внесуваат податоци за годините на претходните регистрации и бришења
на трговското друштво за годишен данок на вкупен приход во однос на посебниот
даночен режим на оданочување.

Прилози: Задолжително се доставува Годишната сметка од предходната година.

Се внесува годината и се означува со 'X' соодветното поле во зависност од тоа дали
се работи за прво регистрирање за ваквиот вид на оданочување или за прва година
по истекот на периодот на бришење.

Наведете го датумот на поднесување и задолжително потпишете ја пријавата.

Подетелна информација во врска со постапката на регистрација и начинот на
пополнување на пријавата можете да добиете во Регионалните дирекции на УЈП, и
на WEB страницата на Управата за јавни приходи www.ujp.gov.mk

298.

Врз основа на член 67 став 2 од Законот за персоналниот данок на доход („Службен весник на Република Македонија” бр. 80/93, 70/94, 71/96, 28/97, 8/2001, 50/2001, 2/2002, 44/2002, 96/2004, 120/2005, 52/2006, 139/2006, и 160/2007), министерот за финансии донесе

П РА В И Л Н И К **ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА ПРАВИЛНИКОТ ЗА ФОРМАТА, СОДРЖИНАТА И НАЧИНОТ НА ВОДЕЊЕТО** **НА РАБОТНИТЕ КНИГИ И НА ПОМОШНАТА ЕВИДЕНЦИЈА НА ДАНОЧНИТЕ ОБВРЗНИЦИ ШТО** **ВРШАТ САМОСТОЈНА ДЕЈНОСТ**

Член 1

Во Правилникот за формата, содржината и начинот на водењето на работните книги и на помошната евиденција на даночните обврзници што вршат самостојна дејност („Службен весник на Република Македонија” бр. 1/1988, 38/1991, 29/1994, 7/1995, 35/1995 и 10/2002), образецот Биланс на приходи и расходи „Б”, се заменува со нов образец „Б”, кој е даден во прилог и е составен дел на овој правилник.

Член 2

Овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија”.

Бр. 11-6259/1
8 февруари 2008 година
Скопје

Министер,
д-р Трајко Славески, с.р.

Б	 Република Македонија Министерство за финансии Управа за јавни приходи Б И Л А Н С ПРИХОДИ И РАСХОДИ Даночен број (ЕДБ) _____ Скратен назив и адреса на вистинско седиште за контакт _____ Датум и број на прием _____ Даночен период _____ Рок на поднесување _____ ЕМБГ и име и презиме _____																																																																																																												
А	ПРИХОДИ И РАСХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 5%;">I</td> <td style="width: 75%;">Остварени бруто приходи (збир од ред. бр. 1 до ред. бр. 6)</td> <td style="width: 5%; text-align: center;">01</td> <td style="width: 15%;"></td> </tr> <tr><td></td><td>1 Приходи од продажба на сопствени производи</td><td style="text-align: center;">02</td><td></td></tr> <tr><td></td><td>2 Приходи од продажба на трговски стоки</td><td style="text-align: center;">03</td><td></td></tr> <tr><td></td><td>3 Приходи од извршени услуги</td><td style="text-align: center;">04</td><td></td></tr> <tr><td></td><td>4 Приходи од продажба на материјали</td><td style="text-align: center;">05</td><td></td></tr> <tr><td></td><td>5 Приходи од извршени земања за лични потреби на обврзникот</td><td style="text-align: center;">06</td><td></td></tr> <tr><td></td><td>6 Други приходи</td><td style="text-align: center;">07</td><td></td></tr> <tr><td></td><td>II</td><td style="text-align: center;">08</td><td></td></tr> <tr><td></td><td>Остварени расходи (збир од ред. бр. 7 до ред. бр. 24)</td><td></td><td></td></tr> <tr><td></td><td>7 Вредност на потрошени сировини и материјали за реализираните производи</td><td style="text-align: center;">09</td><td></td></tr> <tr><td></td><td>8 Набавна вредност на продадените стоки</td><td style="text-align: center;">10</td><td></td></tr> <tr><td></td><td>9 Вредност на потрошениот погонски и помошен материјал</td><td style="text-align: center;">11</td><td></td></tr> <tr><td></td><td>10 Вредност на потрошената енергија</td><td style="text-align: center;">12</td><td></td></tr> <tr><td></td><td>11 Закупнина на работни простории</td><td style="text-align: center;">13</td><td></td></tr> <tr><td></td><td>12 Трошоци за извршени услуги кои имаат карактер на материјални трошоци (транспортни и други услуги)</td><td style="text-align: center;">14</td><td></td></tr> <tr><td></td><td>13 Пресметана амортизација</td><td style="text-align: center;">15</td><td></td></tr> <tr><td></td><td>14 Трошоци по основ на камати на кредити</td><td style="text-align: center;">16</td><td></td></tr> <tr><td></td><td>15 Исплатени бруто плати на вработените</td><td style="text-align: center;">17</td><td></td></tr> <tr><td></td><td>16 Платени придонеси за пензиско-инвалидско и за здравствено осигурување освен персоналниот данок на доход и други лични давачки на обврзникот</td><td style="text-align: center;">18</td><td></td></tr> <tr><td></td><td>17 Платен данок на додадена вредност (поле 8 од образец ДДВ-04)</td><td style="text-align: center;">19</td><td></td></tr> <tr><td></td><td>18 Платени царини, акцизи, даноци на имот, надоместок за вод, комунални такси и други јавни давачки што се во функција на вршење на дејноста</td><td style="text-align: center;">20</td><td></td></tr> <tr><td></td><td>19 Платени премии за осигурување на деловниот имот и сите видови на неживотно осигурување утврдени со Закон</td><td style="text-align: center;">21</td><td></td></tr> <tr><td></td><td>20 Канцелариски трошоци и набавка на стручна литература</td><td style="text-align: center;">22</td><td></td></tr> <tr><td></td><td>21 Трошоци за превоз до и од работа, изхрана на вработените утврдени со Општиот колективен договор за стопанството на РМ и прописи за органите на државната управа</td><td style="text-align: center;">23</td><td></td></tr> <tr><td></td><td>22 Дневници, платни трошоци и терански додатоци, утврдени со Општиот колективен договор за стопанството на РМ и прописите за органите на државната управа</td><td style="text-align: center;">24</td><td></td></tr> <tr><td></td><td>23 Трошоци што даночниот обврзник е должен да ги направи според одредени прописи</td><td style="text-align: center;">25</td><td></td></tr> <tr><td></td><td>24 Други расходи неопходни за осваравање на приходите</td><td style="text-align: center;">26</td><td></td></tr> </table>	I	Остварени бруто приходи (збир од ред. бр. 1 до ред. бр. 6)	01			1 Приходи од продажба на сопствени производи	02			2 Приходи од продажба на трговски стоки	03			3 Приходи од извршени услуги	04			4 Приходи од продажба на материјали	05			5 Приходи од извршени земања за лични потреби на обврзникот	06			6 Други приходи	07			II	08			Остварени расходи (збир од ред. бр. 7 до ред. бр. 24)				7 Вредност на потрошени сировини и материјали за реализираните производи	09			8 Набавна вредност на продадените стоки	10			9 Вредност на потрошениот погонски и помошен материјал	11			10 Вредност на потрошената енергија	12			11 Закупнина на работни простории	13			12 Трошоци за извршени услуги кои имаат карактер на материјални трошоци (транспортни и други услуги)	14			13 Пресметана амортизација	15			14 Трошоци по основ на камати на кредити	16			15 Исплатени бруто плати на вработените	17			16 Платени придонеси за пензиско-инвалидско и за здравствено осигурување освен персоналниот данок на доход и други лични давачки на обврзникот	18			17 Платен данок на додадена вредност (поле 8 од образец ДДВ-04)	19			18 Платени царини, акцизи, даноци на имот, надоместок за вод, комунални такси и други јавни давачки што се во функција на вршење на дејноста	20			19 Платени премии за осигурување на деловниот имот и сите видови на неживотно осигурување утврдени со Закон	21			20 Канцелариски трошоци и набавка на стручна литература	22			21 Трошоци за превоз до и од работа, изхрана на вработените утврдени со Општиот колективен договор за стопанството на РМ и прописи за органите на државната управа	23			22 Дневници, платни трошоци и терански додатоци, утврдени со Општиот колективен договор за стопанството на РМ и прописите за органите на државната управа	24			23 Трошоци што даночниот обврзник е должен да ги направи според одредени прописи	25			24 Други расходи неопходни за осваравање на приходите	26	
I	Остварени бруто приходи (збир од ред. бр. 1 до ред. бр. 6)	01																																																																																																											
	1 Приходи од продажба на сопствени производи	02																																																																																																											
	2 Приходи од продажба на трговски стоки	03																																																																																																											
	3 Приходи од извршени услуги	04																																																																																																											
	4 Приходи од продажба на материјали	05																																																																																																											
	5 Приходи од извршени земања за лични потреби на обврзникот	06																																																																																																											
	6 Други приходи	07																																																																																																											
	II	08																																																																																																											
	Остварени расходи (збир од ред. бр. 7 до ред. бр. 24)																																																																																																												
	7 Вредност на потрошени сировини и материјали за реализираните производи	09																																																																																																											
	8 Набавна вредност на продадените стоки	10																																																																																																											
	9 Вредност на потрошениот погонски и помошен материјал	11																																																																																																											
	10 Вредност на потрошената енергија	12																																																																																																											
	11 Закупнина на работни простории	13																																																																																																											
	12 Трошоци за извршени услуги кои имаат карактер на материјални трошоци (транспортни и други услуги)	14																																																																																																											
	13 Пресметана амортизација	15																																																																																																											
	14 Трошоци по основ на камати на кредити	16																																																																																																											
	15 Исплатени бруто плати на вработените	17																																																																																																											
	16 Платени придонеси за пензиско-инвалидско и за здравствено осигурување освен персоналниот данок на доход и други лични давачки на обврзникот	18																																																																																																											
	17 Платен данок на додадена вредност (поле 8 од образец ДДВ-04)	19																																																																																																											
	18 Платени царини, акцизи, даноци на имот, надоместок за вод, комунални такси и други јавни давачки што се во функција на вршење на дејноста	20																																																																																																											
	19 Платени премии за осигурување на деловниот имот и сите видови на неживотно осигурување утврдени со Закон	21																																																																																																											
	20 Канцелариски трошоци и набавка на стручна литература	22																																																																																																											
	21 Трошоци за превоз до и од работа, изхрана на вработените утврдени со Општиот колективен договор за стопанството на РМ и прописи за органите на државната управа	23																																																																																																											
	22 Дневници, платни трошоци и терански додатоци, утврдени со Општиот колективен договор за стопанството на РМ и прописите за органите на државната управа	24																																																																																																											
	23 Трошоци што даночниот обврзник е должен да ги направи според одредени прописи	25																																																																																																											
	24 Други расходи неопходни за осваравање на приходите	26																																																																																																											
Б	ФИНАНСИСКИ РЕЗУЛТАТ <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 5%;">III</td> <td style="width: 75%;">НЕТО ПРИХОД ПРЕД ОДАНОЧУВАЊЕ, утврден како разлика меѓу вкупните приходи и вкупните расходи (I-II)</td> <td style="width: 5%; text-align: center;">27</td> <td style="width: 15%;"></td> </tr> <tr> <td>IV</td> <td>ЗАГУБА ПРЕД ОДАНОЧУВАЊЕ, утврдена како разлика меѓу вкупните расходи и вкупните приходи (II-I)</td> <td style="text-align: center;">28</td> <td></td> </tr> </table>	III	НЕТО ПРИХОД ПРЕД ОДАНОЧУВАЊЕ, утврден како разлика меѓу вкупните приходи и вкупните расходи (I-II)	27		IV	ЗАГУБА ПРЕД ОДАНОЧУВАЊЕ, утврдена како разлика меѓу вкупните расходи и вкупните приходи (II-I)	28																																																																																																					
III	НЕТО ПРИХОД ПРЕД ОДАНОЧУВАЊЕ, утврден како разлика меѓу вкупните приходи и вкупните расходи (I-II)	27																																																																																																											
IV	ЗАГУБА ПРЕД ОДАНОЧУВАЊЕ, утврдена како разлика меѓу вкупните расходи и вкупните приходи (II-I)	28																																																																																																											

Б**В ПОСЕБНИ ПОДАТОЦИ****А) Вредност на средства за работа (збир од ред. бр. 25 до ред. бр.30)**

25 Земјиште и шуми

26 Градежни објекти

27 Постройки и опрема

28 Алат, погонски и канцелариски инвентар

29 Повеќегодишни насади и основно стадо

30 Други средства

Б) Вредност на залихи (збир од ред. бр. 31 до ред. бр.33)

31 Готови производи и полупроизводи

32 Основен и помошен материјал

33 Трговски стоки по набавни цени

В) Податоци за вработени лица

34 Број на работници

35 Број на месеци

Г ПОДАТОЦИ ЗА ПОДНОСИТЕЛОТ НА БИЛАНСОТ НА ПРИХОДИ И РАСХОДИ

Изјавувам под полна материјална и кривична одговорност дека податоците се точни и вистинити

Потписник

име и презиме (со печатни букви)

Својство

директор/сопственик/овластено лице

Потпис и печат

Датум на
поднесување**ОПШТИ НАПОМЕНИ**

Билансот на приходи и расходи на образецот "Б", го пополнува обврзник на персоналниот данок на доход регистриран како: трговец-поединец, како и физичко лице кое се занимава со земјоделска дејност, со занаетчиска дејност и лице кое врши услуга или слободно занимање, а кој остварува приходи од самостојна дејност (приходите остварени од стопанската дејност, од давање професионални и други интелектуални услуги, како и приходите од земјоделска дејност кои не се опфатени со катастарскиот приход и од други дејности чија трајна цел е остварување на приходи).

Образецот "Б", заедно со образецот "ГДД-ДБ", најдоцна до 15 март во наредната година се поднесува до Управата за јавни приходи и до Централниот регистар, во по еден примерок. Даночниот период за кој се утврдуваат вкупните приходи и вкупните расходи во работењето на даночниот обврзник е една календарска година.

Доколку даночниот обврзник вршел самостојна дејност за период пократок од една календарска година, за даночен период се смета периодот од годината во кој обврзникот работел.

УПАТСТВО ЗА ПОПОЛНУВАЊЕ

Износите се искажуваат во цели денари без дени.

Во образецот задолжително се внесуваат податоците за: единствениот даночен број, скратениот назив и адресата, бројот на телефон и телефакс на вистинското седиште за контакт, ЕМБГ - единствениот матичен број на граѓанинот и името и презимето, како и даночниот период за кој се поднесува образецот.

А. ПРИХОДИ И РАСХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО

I.	Остварен приход (збир од ред. бр. 1 до ред. бр. 6) Збир на сите остварени приходи (АОП 02 до АОП 07). Како остварени приходи се сметаат сите приходи (во пари, предмети, права, услуги и друго), што даночниот обврзник ги остварил при вршењето на самостојната дејност, врз основа на работните и даночните книги и другата евиденција на обврзникот. Вредноста на сите остварени приходи кои не се искажани во пари, се искажуваат по пазарна вредност во бруто износ заедно со ДДВ. Како деловни приходи се сметаат и земањата што обврзникот ги направил за свои потреби на предмети, права или услуги, освен земањето во пари.	01
II.	Остварени расходи Збир на сите расходи (АОП 09 до АОП 26) што обврзникот ги извршил со цел да оствари приход, да го осигура или да го сочува остварениот приход, а за кои поседува уредни документи или други докази за нивното настанување. Како расход се смета и пресметаната амортизација по пропишаните стапки согласно со Уредбата за начинот на пресметување на амортизацијата, односно отписот на вредноста на нематеријалните и материјалните вложувања и за номенклатурата на средствата за амортизација ("Сл. весник на РМ", бр. 13/94, ... 10/08)	08

Б. ФИНАНСИСКИ РЕЗУЛТАТ

III.	НЕТО ПРИХОД ПРЕД ОДАНОЧУВАЊЕ (разлика помеѓу ред. бр. I и ред. бр. II) Разлика помеѓу вкупните приходи и вкупните расходи (АОП 01 - АОП 08), во случај кога приходите се поголеми од расходите	27
IV.	ЗАГУБА ПРЕД ОДАНОЧУВАЊЕ (разлика помеѓу ред. бр. II и ред. бр. I) Разлика помеѓу вкупните расходи и вкупните приходи (АОП 08 - АОП 01), во случај кога расходите се поголеми од приходите	28

В. ПОСЕБНИ ПОДАТОЦИ

A.	Вредност на средствата за работа (збир од ред. бр. 25 до ред. бр. 30) Збирна вредност на средствата за работа од книгата на основните средства, искажани од ред. бр. 25 до ред. бр. 30 (АОП 30 до АОП 35)	29
B.	Вредност на залихите (збир од ред. бр. 31 до ред. бр. 33) Вкупна вредност на залихите утврдени со пописот според набавната вредност, искажани од ред. бр. 31 до ред. бр. 33 (АОП 37-АОП 39)	36
B.	Податоци за вработените На ред. бр. 34 (АОП 40) се наведува бројот на вработените лица, а на ред. бр. 35 (АОП 41) вкупниот број на месеци на работење на вршителот на самостојна дејност во текот на даночниот период.	41 42

Г. ПОДАТОЦИ ЗА ПОДНОСИТЕЛОТ

Задолжително наведете го името, презимето и својството на потписникот, датумот на поднесувањето, потпишете ја пресметката и ставете печат.

Подетални информации во врска со начинот на пополнување на пресметката може да добиете во регионалните дирекции на УЈП и на WEB страницата на Управата за јавни приходи www.ujp.gov.mk

МИНИСТЕРСТВО ЗА ТРУД И СОЦИЈАЛНА ПОЛИТИКА**299.**

Врз основа на член 47 од Законот за безбедност и здравје при работа („Службен весник на Република Македонија” бр. 92 /07), министерот за труд и социјална политика, донесе

**П Р А В И Л Н И К
ЗА БЕЗБЕДНОСТ И ЗДРАВЈЕ ПРИ РАБОТА НА
ВРАБОТЕНИТЕ ИЗЛОЖЕНИ НА РИЗИК ОД
БУЧАВА****Член 1**

Со овој правилник се утврдуваат минималните барања за заштита на вработените од ризици по нивно здравје и безбедност, кои настануваат или за кои постои можност да настанат од изложеност на бучава, а посебно од ризик по слухот.

Член 2

Одредбите на овој правилник се применуваат за активностите каде вработените се изложени или постои можност да бидат изложени на ризици од бучава за време на нивната работа.

Член 3

Одделни поими употребени во овој правилник го имаат следново значење:

1. “максимален притисок на звук (P_{peak})”: максимална вредност на моментален притисок на бучава со измерена “C” фреквенција;

2. “дневно ниво на изложување на бучава (L_{ex,8 h}) (dB(A) re 20 mPa)”: средно измерено време на нивоа на изложување за номинален осум-часовен работен ден дефинирано со меѓународниот стандард ISO 1999; 1990, точка 3.6. Тој ги содржи сите бучави присутни во работата, вклучувајќи ја и импулсивната бучава;

3. “неделно ниво на изложување на бучава (L_{ex,8 h}): средно измерено време на дневни нивоа на изложување на бучава за номинална недела од пет осум-часовни работни денови дефинирано со меѓународниот стандард ISO 1999 :1990, точка 3.6 (забелешка 2).

Член 4

Граничните вредности на изложување и акционите вредности на изложување во однос на дневните нивоа на изложување на бучава и максималниот притисок на звукот, се утврдени на:

1. “ гранични вредности на изложување L_{ex,8 h} = 87 dB”, односно P_{peak} = 200 Pa (1);

2. “горни акциони вредности на изложување L_{ex,8 h} = 85 dB”, односно P_{peak} = 140 Pa (2);

3. “долни акциони вредности на изложување L_{ex,8 h} = 80 dB”, односно P_{peak} = 112 Pa (3).

Во случај на примена на граничните вредности на изложување, при определувањето на ефективното изложување на вработениот треба да се земе во предвид ублажувањето добиено со користење на посебните штитници за слух кои ги носи вработениот. Акционите вредности на изложување не го земаат во предвид ефектот од користење на какви било штитници.

Во точно одредени околности, за активности каде што дневното изложување на бучава значително варира од еден работен ден до друг, за примената на граничните вредности на изложување и акционите вредности на изложување, може да се користи неделното ниво

на изложување на бучава на кој вработените се изложени, наместо дневното изложување на бучава, за да се одреди нивото на бучава на кое вработените се изложени под услов да:

- неделното ниво на изложување на бучава покажано со соодветно контролирање не ја надминува граничната вредност на изложување од 87 dB(A), и

- се преземени соодветни мерки за да се намали на минимум, ризикот поврзан со овие активности.

Член 5

Од страна на работодавачот се проценува, и ако е потребно се мери нивото на бучава на кое се изложени вработените.

Користените методи и апаратура треба да бидат приспособени на условите кои преовладуваат, посебно земајќи ги во предвид карактеристиките на бучавата што треба да се измери, должината на изложувањето, амбиенталните фактори и карактеристиките на мерниот апарат.

Овие методи и мерниот апарат овозможуваат да се одредат параметрите наведени во член 3 од овој правилник, и да се одлучи дали во даден случај вредностите утврдени во член 4 од овој правилник се надминуваат.

Користените методи може да вклучат земање мостри, кои се типични за личното изложување на еден вработен.

Проценката и мерењето од став 1 на овој член се планираат и се вршат од страна на овластени правни или физички лица во соодветни интервали, според прописите за вршење на повремени прегледи и испитувања. Добиените податоци од проценката и мерењето за нивото на изложување на бучава, треба да бидат чувани во соодветна форма, за да може подоцна истите да се користат за консултации.

При проценката на резултатите од мерењето треба да се земат во предвид грешките во мерењето одредени во согласност со метролошката практика.

При правење проценка на ризикот, од страна на работодавачот треба да се посвети посебно внимание во однос на:

- нивото, типот и времетраењето на изложувањето, вклучувајќи го и секое изложување на импулсивна бучава;

- граничните вредности на изложување и акционите вредности на изложување, утврдени во член 4 од овој правилник ;

- сите ефекти врз здравјето и безбедноста на вработените кои припаѓаат на групи посебно чувствителни на ризик;

- сите ефекти врз здравјето и безбедноста на вработените кои произлегуваат од интеракциите меѓу бучавата и ототоксичните материи поврзани со работата, и меѓу бучавата и вибрациите, до колку е технички изводливо;

- сите индиректни ефекти врз здравјето и безбедноста на вработените кои произлегуваат од интеракции меѓу бучавата и сигналите за предупредување или други звуци што треба да се следат за да се намали ризикот од несреќни случаи;

- информации за испуштање на бучава доставени од производителите на опремата за работа;

- постоењето алтернативна опрема за работа предвидена да го намали испуштањето на бучава;

- продолжување на изложување на бучава по работното време на одговорност на работодавачот;

- соодветни информации добиени од здравствен преглед, вклучувајќи што е можно повеќе и објавени информации;

- можност за користење штитници за слух со соодветни карактеристики за придушување.

Од страна на работодавачот се прави проценка на ризикот според Законот за безбедност и здравје при работа („Службен весник на Република Македонија“, бр. 92/07), и треба да се утврди кои мерки треба да бидат преземени според членовите 6, 7, 8 и 9 на овој правилник. Проценката на ризикот треба да биде објавена на одреден медиум според прописите за здравствената заштита и практика. Проценката на ризикот треба редовно уредно да се води, а посебно ако имало значајни промени кој би ја направила застарена, или кога резултатите од здравствениот преглед покажуваат дека тоа е неопходно да се направи.

Член 6

Ризиците кои произлегуваат од изложувањето на бучава, треба да бидат отстранети во нивниот извор или да се намалат на минимум, водејќи сметка за техничкиот напредок и достапноста на мерките за контрола на ризиците.

Намалувањето на таквите ризици треба да биде засновано на општите принципи за превентива според Законот за безбедност и здравје при работа, а посебно се земаат предвид:

- а. други начини за работа каде има помало изложување на бучава;

- б. избор на соодветна опрема за работа, земајќи ја предвид работата што треба да се заврши, создавање на што помалку бучава и, вклучувајќи ја и можноста за користење на опрема за работа од страна на вработените во согласност со одредбите на Правилникот за безбедност и здравје при употреба на опрема за работа („Службен весник на Република Македонија“ бр. 116/07) кои имаат цел и влијаат врз ограничување на изложувањето на бучавата;

- в. проектот и планот на работните места и пунктови;

- г. соодветни информации и обука за да ги упатат вработените како правилно да ја користат опремата за работа за да го намалат нивното изложување на бучава на минимум;

- д. намалување на бучавата со помош на технички средства со:

- намалување на авионските бучави, на пример со штитници, прегради, и покривачи за апсорбирање на бучавата;

- намалување на бучавата во самата конструкција, на пример со придушување или изолација;

- ѓ. соодветни програми за одржување на опремата за работа, работното место и системите на работните места;

- е. организација на работата за да се намали бучавата со:

- ограничување на времетраењето и јачината на изложување;

- соодветни работни распореди со погодни периоди за одмор.

Врз основа на проценка на ризикот наведен во член 5 на овој правилник, ако се надминат горните акциони вредности на изложување, од страна на работодавачот се прави и спроведува програма за технички и/или организациони мерки предвидени за намалување на бучавата, земајќи ги посебно предвид мерките наведени во став 1 на овој член.

Врз основа на проценка на ризикот во членот 5 на овој правилник, работните места каде што постои веројатност вработените да бидат изложени на бучава која ги надминува горните акциони вредности на изложување, се ограничуваат и се обележуваат со соодветни знаци, а пристапот до нив треба да е забранет во случаи кога е технички изводливо и ризикот од изложување го оправдува тоа.

Во случаи каде што поради природата на активноста, еден вработен има корист од употребата на капацитетите за одмор на одговорност на работодавачот, бучавата во овие капацитети се намалува на ниво дозволено за нивната намена и условите на користење.

Мерките утврдени во овој член, работодавачот треба да ги приспособува на барањата на вработените кои припаѓаат на групи посебно чувствителни на ризик.

Член 7

Ако ризиците кои произлегуваат од изложување на бучава не може да се спречат со други средства, тогаш постои можност вработените да добијат и користат соодветни, правилно приспособени штитници за слух, во согласност со Правилникот за личната заштитна опрема која вработените ја употребуваат во работата („Службен весник на Република Македонија“ бр. 116/07) и според следниве услови:

- во случаи кога изложувањето на бучава ги надминува долните акциони вредности на изложување, работодавачот им овозможува на вработените да користат посебни штитници за слух;

- во случаи кога изложувањето на бучава е еднакво или поголемо од горните акциони вредности на изложување, се користат посебни штитници за слух;

- посебните штитници за слух се избираат така да го спречат ризикот по слухот или да го намалат ризикот на минимум;

Од страна на работодавачот се обезбедува носење на штитници за слухот и контролирање на ефикасноста на мерките превземени во согласност со овој член.

Член 8

Изложувањето на вработениот на бучава одредено во согласност со член 4 алинеја 2 на овој правилник, не треба да ја надмине граничната вредност на изложување.

Ако се откријат изложувања над граничните вредности на изложување од оние утврдени со овој правилник, од страна на работодавачот треба:

- да се превземат итни мерки за да се намали изложувањето под граничните вредности на изложување;

- да се утврдат причините поради кои настанало прекумерното изложување, и

- да се менуваат мерките за заштита и превенција за да се избегне повторно случување.

Член 9

Од страна на работодавачот треба да се обезбеди вработените и/или нивните претставници кои се изложени на бучава при работа, а која е еднаква или е над долните акциони вредности на изложување, да добијат информации и обука во врска со ризиците кои произлегуваат од изложувањето на бучава, а посебно за:

- природата на таквите ризици;

- мерките за отстранување или намалување на минимум на ризиците од бучава, вклучувајќи ги и околностите во кои се применуваат;

- граничните вредности на изложување и акционите вредности на изложување утврдени во член 4 од овој правилник;

- резултатите од проценката и мерењето на бучавата направени во согласност со член 5 од овој правилник, заедно со објаснување за нивната важност и потенцијалните ризици;

- правилно користење на штитниците за слух;

- зошто и како да се откријат и соопштат знаците за оштетување на слухот;

- околностите во кои вработените имаат право на здравствен преглед и целта на здравствениот преглед во согласност со Законот за безбедност и здравје при работа и

- безбедни работни практики за да се намали на минимум изложувањето на бучава.

Член 10

Вработените и нивните претставници треба да се консултираат и да учествуваат во решавањето за сите прашања уредени во согласност со Законот за безбедност и здравје при работа, а посебно за:

- проценката на ризикот и утврдување на мерки што треба да се преземат според член 5 на овој правилник;

- планирани акции за отстранување или намалување на ризиците кои произлегуваат од изложување на бучава според член 6 на овој правилник, и

- избор на посебни штитници за слух според член 7 став 1 алинеја 2 од овој правилник.

Член 11

Со денот на влегувањето во сила на овој правилник, престанува да се применува Правилникот за општите мерки и нормативи за заштитата при работата од бука во работните простории („Сл. лист на СФРЈ“ бр. 29/71).

Член 12

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 07-757/1

24 јануари 2008 година
Скопје

Министер,
Љупчо Мешков, с.р.

УСТАВЕН СУД НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА 300.

Уставниот суд на Република Македонија, врз основа на членовите 110 и 112 од Уставот на Република Македонија и член 70 од Деловникот на Уставниот суд на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 70/1992), на седницата одржана на 30 јануари 2008 година, донесе

О Д Л У К А

1. СЕ УКИНУВА насловот, во делот „заштита на авторските права и“, член 1 став 1, во делот „заштита на авторските права и“, член 2 став 1 точка 1, во делот „објавување“ и членовите 14 - 23 од Правилникот за заштита на авторските права и распределба на авторските надоместоци, бр. 526-1-03, донесен од Собранието на Здружението за заштита на авторски музички права ЗАМП на 12 октомври 2005 година („Службен весник на Република Македонија“ бр. 31/2007).

2. Оваа одлука произведува правно дејство од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

3. Уставниот суд на Република Македонија, по повод иницијативата на Славе Димитров од Скопје, со Решение У.бр. 71/2007 од 5 декември 2007 година повеќе постапка за оценување на законитоста на одредбите од Правилникот означен во точката 1 од оваа одлука, затоа што се постави прашањето за нивната согласност со член 139 и член 147 став 1 од Законот за авторското право и сродните права.

4. Судот на седницата утврди дека Правилникот означен во точка 1 од оваа одлука е донесен врз основа на член 172 од Законот за авторското право и сродните права - пречистен текст („Службен весник на Република Македонија“ бр. 23/2005).

Насловот на Правилникот е „Правилник за заштита на авторските права и распределба на авторските надоместоци“.

Во член 1 од Правилникот се определува дека „Правилникот за заштита на авторските права и распределбата на авторските надоместоци ги утврдува основните начела за заштита на авторите на музички неценски дела и другите носители на авторски права кои се членови на Здружението за заштита на авторски музички права, односно кои ЗАМП ги штити врз основа на добиените овластувања, согласно Законот за авторското право и сродните права на Република Македонија, како и постапката за распределба на авторските надоместоци“ (став 1). „Правилникот исто така ги содржи и начините на вреднување на авторските дела и постапките за правилна распределба на авторските надоместоци“ (став 2).

Во член 2 став 1 точка 1 од Правилникот се предвидува дека „Здружението за заштита на авторски музички права ја остварува колективната заштита на авторските музички права и тоа права од објавување, јавно соопштување и друго користење на објавени музички неценски дела (мали права)“.

Членовите 14-23 од Правилникот се систематизирани во посебно поглавје насловено како „Авторски музички права“ и се однесуваат на тоа дека „авторското право му припаѓа на авторот на делото или на неговите наследници односно на физичките или правните лица на кои според Законот им се пренесени авторските права“ (член 14), дека музичкото дело може да биде различно и создадено од повеќе лица, па доколку постои спор за авторство, тоа се решава по судски пат (членовите 15-17), дека „авторското право во целина е непреносливо“ (член 18), „авторот не може да ги пренесе моралните права на други лица“ (член 19), „авторското право трае за време на авторовиот живот и 70 години по неговата смрт...“ (член 20), „правото на авторски надоместок ... е наследно...“ (член 21), дека авторски музички права се и права од јавно соопштување на неценски музички дела (симфониска, камерна, солистичка, хорска, ... музика), како и фрагменти од музичко-сценски дела (опери, балети, ...), (член 22), дека „коавторите од другите авторски гранки уживаат заштита на своите авторски права кога за тоа имаат одобрение од авторот...“ (член 23).

Според член 147 став 1 од Законот за авторското право и сродните права („Службен весник на Република Македонија бр. 47/1996, 3/1998, 98/2002 и 4/2005), „Здружението донесува правилник за распределба на авторските надоместоци во рок од три месеци од издавањето на дозволата за колективно остварување, усогласен со статут и со овој закон“. Од изнесената законска одредба произлегува дека Здружението е овластено да донесе правилник и да ја уреди материјата за распределба на авторските надоместоци.

Со оглед на тоа што насловот, членот 1 став 1 и членовите 14-23 од Правилникот уредуваат, покрај другото, и заштита на авторските права што е законски регулирана материја, а не само распределба на авторските надоместоци како што определува означената одредба од Законот, Судот утврди дека насловот во делот „заштита на авторските права и“, член 1 став 1 во делот „заштита на авторските права и“ и членовите 14-23 од Правилникот не се во согласност со член 147 став 1 од Законот за авторското право и сродните права.

5. Според член 139 од Законот за авторското право и сродните права, „колективно се остварува правото на јавно соопштување несценско музичко и несценско книжевно дело (мали права)“.

Со оглед на тоа што членот 2 став 1 точка 1 од Правилникот определува дека колективно се остварува правото на објавување, наместо правото на јавно соопштување на музичко несценско дело како што предвидува наведената законска одредба, Судот утврди дека означениот член од Правилникот, во делот „објавување“, не е во согласност со член 139 од Законот.

6. Врз основа на изнесеното, Судот одлучи како во точката 1 од оваа одлука.

7. Оваа одлука Судот ја донесе во состав од претседателот на Судот д-р Трендафил Ивановски и судиите Лилјана Ингелизова-Ристова, Вера Маркова, Бранко Наумоски, Игор Спировски и д-р Зоран Сулејманов, а во однос на членовите 14-23 од Правилникот со мнозинство гласови.

У.бр.71/2007 30 јануари 2008 година Скопје	Претседател на Уставниот суд на Република Македонија, д-р Трендафил Ивановски , с.р.
--	--

301.

Уставниот суд на Република Македонија, врз основа на членовите 110 и 112 од Уставот на Република Македонија и член 70 од Деловникот на Уставниот суд на Република Македонија ("Службен весник на Република Македонија" бр.70/1992) на седницата одржана на 30 јануари 2008 година, донесе

ОДЛУКА

1. СЕ УКИНУВА членот 76 став 2 во делот: „и истото не може да биде постаро од три месеца“ од Законот за нотаријатот („Службен весник на Република Македонија“ бр.55/2007).

2. Оваа одлука произведува правно дејство од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

3. Уставниот суд на Република Македонија по повод иницијативата поднесена од „Ремис“ Дооел-Охрид од Охрид, Градежно трговско услужно друштво увоз-извоз „Трим Струга“ ДОО од Струга; „Лоте компани“ од Охрид; „БЛ-БО Карадак“ Дооел од Охрид и „Три ортаци“ Дооел од Охрид, со Решение У.бр.170/2007 од 19 декември 2007 година поведе постапка за оценување на уставноста на членот 76 став 2 во делот „и истото не може да биде постаро од три месеца“ од Законот означен во точката 1 од оваа одлука, затоа што основано се постави прашањето за неговата согласност со Уставот.

4. Судот на седницата утврди дека во делот V од Законот, кој се однесува на „Посебни одредби за овластувањата и работењето на нотарите“, под наслов „полномошно“ е предвиден членот 76 кој гласи:

(1) Во постапката пред нотар, за правни работи за кои тоа по закон е дозволено, учесникот може да преземе дејствија преку полномошник, доколку истиот приложи уредно полномошно.

(2) За правните работи од ставот (1) на овој член со кои се врши располагање или оптоварување на имот на властодателот, полномошното мора да биде специјално, изрично да бидат наведени дејствијата кои може да ги презема полномошникот и истото не може да биде постаро од три месеца.

5. Согласно членот 8 став 1 алинеи 3, 6 и 7 од Уставот, владеењето на правото, правната заштита на сопственоста и слободата на пазарот и претприемништвото се темелни вредности на уставниот поредок на Република Македонија.

Според членот 30 ставовите 1 и 3 од Уставот, се гарантира правото на сопственост и правото на наследување и никој не можат да му бидат одземени или ограничени сопственоста и правата кои произлегуваат од неа, освен кога се работи за јавен интерес утврден со закон.

Со членот 55 став 1 и членот 58 став 1 од Уставот, се гарантира слободата на пазарот и претприемништвото, а сопственоста и трудот се основа за управување и учество во одлучувањето.

Законот за нотаријатот во членот 1 го определил предметот на уредување на овој закон, во кој меѓу другото е и уредувањето на делокругот на работа и овластувањата на нотарите.

Според членот 2 став 1 од овој закон, нотаријатот е самостојна, независна јавна служба во која се вршат работи од видот на јавни овластувања врз основа на закон, по барање на граѓаните, државните органи, правните лица и други заинтересирани институции.

Во V дел од Законот, кој се однесува на „Посебни одредби за овластувањата и работењето на нотарите“, во однос на одредбите за „нотарски акти за правни работи“, со членот 42 е определено дека нотарскиот акт е задолжителен за: а) договори за уредување на имотните односи меѓу брачните другари и меѓу лицата кои живеат во вонбрачна заедница; б) договори за подарок без предавање на предметот во владеење на даропримачот; в) секој акт за основање, организирање, престанок, статусни и промени на правни лица кои вршат стопанска дејност, институции, фондации и други органи, освен трговските друштва; г) сите правни работи кои ги преземаат слепи или глуви лица кои не знаат да читаат или неми лица кои не знаат да пишуваат, и д) договори за располагање со имот на малолетни лица и лица на кои им е одземена или ограничена деловната способност.

Со одредбите од ставот 1 на овој член од Законот, не се задира во одредбите на овој или друг закон според кои за важноста на правната работа е потребно исправата за нив да ја состави суд или нотар.

Според членот 43 став 1 од овој закон, нотарскиот акт е извршна исправа, а според ставот 2, ако нотарскиот акт од овој член е составен врз основа на полномошно, тоа мора да биде заверено и приложено во оригинал или заверен препис направен од нотар кој го изготвува актот.

Во ставот 8 од овој член од Законот е утврдено дека судот ќе го одложи извршувањето во случаите кога ќе утврди дека при составувањето или издавањето на нотарскиот акт не се почитувани условите кои мораат да бидат исполнети за тој акт да добие сила на јавна исправа или за да стане извршен.

Во постапките пред нотар, за правни работи за кои тоа по закон е дозволено, учесникот може да преземе дејствија преку полномошник, доколку истиот приложи уредно полномошно, во согласност ставот 1 од членот 76 од Законот.

Со оспорената одредба од ставот 2 на членот 76 од Законот е уредено дека за правните работи од ставот 1 на овој член со кои се врши располагање или оптоварување на имот на властодателот, полномошното покрај тоа што мора да биде специјално и изрично, истото не може да биде постаро од три месеца.

Од анализата на одредбите на Законот за нотаријатот Судот утврди дека законодавецот ги нормирал постапките пред нотар и нотарските акти кога тие претставуваат извршна исправа на странките.

Поврзаноста на нотарскиот акт, странката (како властодател на полномошно на друго лице) и другата страна во правното дело, и извршноста на нотарскиот акт, се елементи кои според Судот неопходно мораат да се разгледуваат во контекст на одредбите од Законот за облигационите односи, заради следење на принципот на владеењето на правото во правниот поредок на Република Македонија, од аспект дали временското лимитирање на важноста на полномошното по сила на закон го доведува во прашање наведениот уставен принцип и други норми од Уставот.

Според одредбите од Законот за облигационите односи, полномошното се дефинира како овластување за застапување што властодавецот со правна работа му го дава на полномошникот и формата пропишана со закон за некој договор или за некоја друга правна работа важи и за полномошното за склучување на тој договор. Потоа, полномошникот може да ги презема само оние правни работи за чие преземање е овластен, а властодавецот може по своја волја да го стесни или да го отповика полномошното. Исто така, полномошното престанува со престанокот на правното лице како полномошник или смртта на полномошникот, или со престанок на правното лице како властодател или смрт на лицето кое го дало овластувањето, освен ако започнатата работа не може да се прекине без штета за правните следбеници или ако полномошното важи и во случај на смрт на давателот, по негова волја или со оглед на природата на работата.

Тргувајќи од анализа на уставните и законските одредби Судот утврди дека со определбата во оспорениот член 76 став 2 од Законот за нотаријатот, важноста на полномошното да трае три месеци кога во постапките пред нотар странките вршат со правна работа располагање или оптоварување на имот, се повредуваат одредбите од членот 8 став 1 алинеи 3, 6 и 7 од Уставот кои се однесуваат на владеењето на правото, правната заштита на сопственоста и слободата на пазарот и претприемништвото, членот 30 ставовите 1 и 3 од Уставот со кои се гарантира правото на сопственост и правото на наследување и никому не можат да му бидат одземени или ограничени сопственоста и правата кои прилегуваат од неа, освен кога се работи за јавен интерес утврден со закон, како и членовите 55 став 1 и 58 став 1 од Уставот, со кои се гарантира слободата на пазарот и претприемништвото и сопственоста и трудот се основа за управување и учество во одлучувањето.

Ова поради тоа што овие уставни норми не даваат уставен основ законодавецот без постоење на јавен интерес, да регулира по сила на закон ограничување на правото на граѓанинот да располага со сопственоста односно да презема правни работи со кои ќе врши располагање или оптоварување на имотот во сопственост, сам или преку полномошник, во постапките пред нотар, во време и на начин кои тој ќе ги определи.

Според Судот, правната важност и извршноста на нотарскиот акт за имотните правни дела на кои се однесува членот 76 од Законот за нотаријатот, всушност се доведуваат суштински во прашање исклучиво од намерата на законодавецот да се меша во времетраењето на полномошното, како во ставот 2 од наведениот член на Законот, надвор од волјата на субјектите во правото.

Притоа, треба да се има предвид дека властодателот делувајќи во доменот на своите имотни права и интереси може да го стесни или отповика полномошното и да раководи со дејствијата поврзани со обемот и времетраењето на полномошното во договор со лицето кое е полномошник и во зависност од условите кои по закон се дозволени за преземање на дејствија преку полномошник.

Оттука, Судот утврди дека оспорената одредба од членот 76 став 2 во делот „и истото не може да биде постаро од три месеца“ од Законот за нотаријатот, не е во согласност со Уставот.

6. Врз основа на изнесеното, Судот одлучи како во точката 1 од оваа одлука.

7. Оваа одлука Судот ја донесе во состав од претседателот на Судот д-р Трендафил Ивановски и судиите Лилјана Ингилизова-Ристова, Вера Маркова, Бранко Наумоски, Игор Спировски и д-р Зоран Сулејманов.

У.бр.170/2007
30 јануари 2008 година на Уставниот суд на Република
Скопје
Претседател
Македонија,
д-р **Трендафил Ивановски**, с.р.

302.

Уставниот суд на Република Македонија, врз основа на членовите 110 и 112 од Уставот на Република Македонија и член 70 од Деловникот на Уставниот суд на Република Македонија ("Службен весник на Република Македонија" бр.70/1992) на седницата одржана на 30 јануари 2008 година, донесе

ОДЛУКА

1. СЕ УКИНУВА член 62 став 1 во делот "и други лица" од Законот за даночната постапка ("Службен весник на Република Македонија" бр.13/2006).

2. Оваа одлука произведува правно дејство од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

3. Уставниот суд на Република Македонија по повод иницијативата поднесена од Стамен Филипов од Скопје, со Решение У.бр.213/2007 од 19 декември 2007 година, поведе постапка за оценување на уставноста на членот од Законот означен во точката 1 од оваа одлука, затоа што пред Судот основано се постави прашањето за неговата согласност со Уставот.

4. Судот на седницата утврди дека според член 62 од Законот Управата за јавни приходи може да побара од даночниот обврзник и од други лица да ги стават на увид деловните книги, евиденцијата, деловната документација и други исправи заради проверка. Притоа треба да се одреди дали побараните документи се битни за оданочување на лицето кое е повикано да ги стави на увид или за оданочување на трети лица.

Управата за јавни приходи може да побара исправите од ставот 1 на овој член, да бидат ставени на увид во нејзините службени простории или увидот да се изврши кај лицето кое е должно да ги стави на увид".

5. Според член 8 став 1 алинеја 3 и 4 од Уставот на Република Македонија, владеењето на правото и поделбата на државната власт на законодавна, извршна и судска, се едни од темелните вредности на уставниот поредок на Република Македонија.

Согласно член 51 од Уставот, во Република Македонија законите мораат да бидат во согласност со Уставот, а сите други прописи со Уставот и со закон. Секој е должен да ги почитува Уставот и законите.

Според член 52 став 4 од Уставот, законите и другите прописи не можат да имаат повратно дејство, освен по исклучок, во случаи кога тоа е поповолно за граѓаните.

Според член 1 од Законот за даночната постапка („Службен весник на Република Македонија“ бр. 13/2006) со овој закон особено се уредува: општото даночно право; постапката на утврдување на данок; постапката на контрола на данок; постапката на наплата на данок; правата и обврските на даночниот обврзник; и други прашања од даночната постапка. Овој закон е единствена основа на општото даночно право и на даночната постапка.

Членот 2 од Законот, предвидува дека овој закон се применува на сите јавни приходи и на сите споредни даночни давачки што ги управува Управата за јавни приходи на Република Македонија.

Односот на овој закон со другите закони е уреден во членот 3 од Законот, чии став 1 и став 4 се оспорени со иницијативата. Имено според ставот 1, овој закон има предност пред другите даночни закони. Доколку со овој закон нешто не е уредено, важат одредбите на соодветните посебни даночни закони (став 2). При примената на овој закон, секој поим кој што не е дефиниран поинаку го има значењето што е дефинирано со други закони (став 3). Во однос на постапките уредени со овој закон, се применуваат одредбите од други закони по прашања што не се уредени поинаку со овој закон (став 4).

Во членот 4 од Законот, дадени се дефинициите, при што во точка 9 е определено дека даночен обврзник е оној кој што: 1) должи данок; 2) гарантира за данок; 3) треба да плати или наплати данок за сметка на трето лице; 4) треба да поднесе даночна пријава и/или даночно објаснување; 5) мора да води книги или записи, или 6) мора да исполнува други обврски кои што му се наложени со даночните закони.

Според точката 10 од истиот член, даночен обврзник не е оној кој што треба да дава информации, да приложува документи, да предаде проценка или да дозволи пристап до имот и/или деловни простории во врска со даночна обврска на трето лице.

Според точка 13 од овој член, припадници на исто семејство на даночниот обврзник во смисла на овој закон се сметаат лицата само ако припаѓаат во еден од следните меѓусебни односи: 1) брачниот другар; 2) роднини по права линија; 3) сватови по права линија; 4) браќа и сестри; 5) деца на браќата и сестрите; 6) сопружници на браќата и на сестрите и браќа и сестри на сопружниците; 7) браќа и сестри на родителите; 8) хранител и посвоител, и 9) лицата во смисла на потточките 1), 2), 3), 6) и 8) од оваа точка и тогаш кога оваа врска повеќе не постои.

Поимот и содржината на даночно-правниот однос се определени во членот 16 од Законот, според кој, даночно-правен однос е однос кој во даночната постапка ги опфаќа правата и обврските на Управата за јавни приходи од една страна и на даночниот обврзник од

друга страна, при што особено се уредува исполнувањето на даночните обврски од страна на даночниот обврзник, како и правото на Управата за јавни приходи да бара исполнување на овие обврски.

Во членот 17, се определени надлежностите на Управата за јавни приходи во даночната постапка. Па така Управата за јавни приходи во даночната постапка ги врши работите кои се однесуваат на водење на првостепена даночна постапка, водење регистар на даночни обврзници и даночни акти и на евиденција, откривање на даночни казниви дела и на нивни извршители, водење на првостепена прекршочна постапка, како и други работи одредени со овој закон.

Според членот 50 од Законот, даночниот обврзник мора да учествува во утврдувањето на фактичката состојба, така што своето учество го исполнува особено со изнесување на целосни и вистинити факти битни за оданочување и за тие свои тврдења треба да поднесе докази.

Според членот 57 од Законот, Управата за јавни приходи ги користи сите доказни средства потребни за утврдување на фактите битни за оданочување, а особено: 1) собирање информации од даночниот обврзник и од други лица; 2) одредување вештаци; 3) прибавување на исправи и списи, и 4) излегување на увид.

Според членот 58 од Законот, Управата за јавни приходи може да го повика даночниот обврзник во своите службени простории за појаснување на содржината на даночната пријава.

Според членот 59 став 1 од Законот, Управата за јавни приходи може да користи дополнителни информации. Според ставот 2 на истиот член, дополнителни информации од ставот 1 на овој член, се информации за факти утврдени во даночна постапка на трети лица, а кои би можеле да бидат значајни за други даночни постапки. Според ставот 3, во водењето на даночната постапка, Управата за јавни приходи може од даночниот обврзник да ги бара сите информации за неговото работење во земјата и во странство, за неговите активности и за изворите на средства за купување на деловен и личен имот.

Според член 62 од Законот, Управата за јавни приходи може да побара од даночниот обврзник и од други лица да ги стават на увид деловните книги, евиденцијата, деловната документација и други исправи заради проверка. Притоа, треба да се одреди дали побараните документи се битни за оданочување на лицето кое што е повикано да ги стави на увид или за оданочувањето на трети лица. Управата за јавни приходи може да побара исправите од ставот 1 на овој член, да бидат ставени на увид во нејзините службени простории или увидот да се изврши кај лицето кое е должно да ги стави на увид.

Од анализата на целината на Законот за даночната постапка произлегува дека даночниот-правен однос е помеѓу Управата за јавни приходи и даночниот обврзник и дека поради тоа сите обврски во даночната постапка поврзани со пријавувањето на фактите битни за оданочувањето и учеството во утврдувањето на фактичката состојба и поднесувањето на докази Законот ги предвидел првенствено како обврски на даночниот обврзник. Истовремено, Законот на Управата за јавни приходи и дал овластување да ги користи сите доказни средства потребни за утврдување на фактите битни за оданочување.

Од анализата на содржината на оспорениот член 62 од Законот, според Судот кој се оспорува во делот "и од други лица", произлегува дека со оваа оспорена одредба законодавецот предвидел обврска и други ли-

ца покрај даночниот обврзник, заради проверка да даваат на увид деловни книги, евиденција, деловна документација и други исправи, кои се битни за оданочување на даночниот обврзник. Со оваа одредба законодавецот, предвидува обврска давање на увид, односно давање на информации и према други лица, освен од даночниот обврзник, кои всушност не се учесници во даночно-правниот однос. Оттука, основано е тврдењето во иницијативата, дека кругот на овие лица е широк и неопределен, така што самата формулација на одредбата не може да се определи кои се всушност тие лица кои треба да ги стават на увид деловните книги итн., односно на тој начин да даваат информации.

Според Судот, предвидувањето на ваквата обврска за трети лица кои воопшто не се учесници во даночно-правниот однос, односно кои воопшто не се засегнати со правниот однос на даночниот обврзник и Управата за јавни приходи создава правна несигурност на граѓаните и можност за арбитрерност, поради што оваа одредба во оспорениот дел не е во согласност со уставното начело на владеењето на правото од член 8 став 1 алинеја 3 од Уставот, како и уставно загарантираното право на почитување и заштита на приватноста на личниот и семејниот живот, на достоинството и угледот на секој граѓанин од член 25 од Уставот.

6. Врз основа на изнесеното, Судот одлучи како во точката 1 од оваа одлука.

7. Оваа одлука Судот ја донесе во состав од претседателот на Судот д-р Трендафил Ивановски и судиите Лилјана Инглизова-Ристова, Вера Маркова, Бранко Наумоски, Игор Спировски и д-р Зоран Сулејманов.

У.бр.213/2007
30 јануари 2008 година
Скопје

Претседател
на Уставниот суд на Република
Македонија,
д-р **Трендафил Ивановски**, с.р.

НАРОДНА БАНКА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

303.

Врз основа на член 69 од Законот за Народна банка на Република Македонија („Службен весник на РМ“ бр. 3/2002, 51/2003, 85/2003, 40/2004, 61/2005 и 129/2006), член 2 став 1 точка 29 и член 64 став 3 од Законот за банките („Службен весник на РМ“ бр. 67/2007) и точка 128 од Одлуката за методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот („Службен весник на РМ“ бр. 159/2007), гувернерот на Народна банка на Република Македонија донесе

У П А Т С Т В О ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ОДЛУКАТА ЗА МЕТОДОЛОГИЈАТА ЗА УТВРДУВАЊЕ НА АДЕКВАТНОСТА НА КАПИТАЛОТ

1. ОПШТИ ОДРЕДБИ

1. Со оваа упатство се пропишува начинот на примена на Одлуката за методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот.

2. За потребите на пресметката и утврдувањето на адекватноста на капиталот, банката е должна да ги пополнува и доставува до Народната банка на Република Македонија (во понатамошниот текст: НБРМ) следниве извештаи:

- Извештај за сопствените средства на банката - Образец СС;
- Извештај за активата пондерирана според кредитниот ризик - Образец АПКР и Образец АПКРВ;
- Извештај за активата пондерирана според валутниот ризик - Образец АПВР; и
- Извештај за стапката на адекватност на капиталот - Образец АК.

Обрасците од став 1 од оваа точка се составен дел на оваа Упатство.

II. ИЗВЕШТАЈ ЗА СОПСТВЕНИТЕ СРЕДСТВА

3. Извештајот за сопствените средства (Образец СС) содржи податоци за сопствените средства на банката, кои се во функција на утврдување на стапката на адекватност на капиталот и на други прудентни лимити.

II.1 Основен капитал

4. При утврдување на основниот капитал банката ги применува следниве правила:

4.1 На Реден бр. 1 - „Уплатени и запишани обични и некумулативни приоритетни акции и премија по овие акции“, се внесува збирот на износите од Редните бр. 1.1 и 1.2:

а) На Реден бр. 1.1 - „Номинална вредност“, се искажува номиналната вредност на уплатените и запишаните обични и некумулативни приоритетни акции на банката, добиена како збир на износот од Реден бр. 1.1.1 - Номинална вредност на обичните акции и износот од Реден бр. 1.1.2 - Номинална вредност на некумулативните приоритетни акции.

Позицијата од Реден бр. 1.1 е евидентирана на сметките: 9030, 9031 (освен делот кој се однесува на кумулативни приоритетни акции), 9032, 9033 (освен делот кој се однесува на кумулативни приоритетни акции) и 9034 (освен делот кој се однесува на откупени кумулативни приоритетни акции);

б) На Реден бр. 1.2 - „Премија“, се искажува премијата од продажбата на обичните и некумулативните приоритетни акции, евидентирана на сметката 9037, како збир на износот од Реден бр. 1.2.1 - „Премија од продажбата на обичните акции“ и Реден бр. 1.2.2 - „Премија од продажбата на некумулативните приоритетни акции“.

Во случај кога премијата е негативна, таа се запишува со негативен предзнак.

Во оваа позиција се внесуваат и износите евидентирани на сметките 9038 (освен делот кој се однесува на кумулативни приоритетни акции), 9036 (освен делот кој се однесува на кумулативни приоритетни акции) и 9039 (освен делот кој се однесува на кумулативни приоритетни акции).

4.2 На Реден бр. 2 - „Резерви и задржана добивка или загуба“, се искажува износот на резервите и задржаната нераспределена добивка или загуба, кој се добива кога збирот на износите од Реден бр. 2.1 - „Резервен фонд, Реден бр. 2.2 - „Задржана добивка“ и Реден бр. 2.4 - „Тековна добивка“ се намали за износот од Реден бр. 2.3 - „Акумулирана загуба од претходни години“;

а) На Реден бр. 2.1 - „Резервен фонд“, се искажува износот на резервите на банката издвоени од оданочената добивка.

Резервите се евидентирани на сметките: 9041, 9048 и 9049;

б) На Реден бр. 2.2 - „Задржана добивка“, се искажува задржаната добивка, која не е оптоварена со какви било идни обврски и која е ограничена за распределба на акционерите во иднина.

Задржаната добивка се евидентира на сметка 906 и може да се вклучи во износот на основниот капитал доколку се исполнети условите пропишани во Одлуката за методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот;

в) На Реден бр. 2.3 - „Акумулирана загуба од претходни години“, се искажува акумулираната загуба од претходните години, евидентирана на сметката 091;

г) На Реден бр. 2.4 - „Тековна добивка“, се искажува тековната добивка, која ги исполнува условите пропишани во Одлуката за методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот;

4.3 На Реден бр. 3 - „Позиции како резултат на консолидација“, се искажуваат позициите кои се резултат на консолидација, односно збирот на износите од Реден бр. 3.1 - „Малцинско учество“, Реден бр. 3.2 - „Резерви од курсни разлики“ и Реден бр. 3.3 - „Останати разлики“.

Позициите кои се резултат на консолидација се дел од основниот капитал на банката доколку нивниот збир има позитивна вредност. Доколку позициите кои се резултат на консолидација имаат негативна вредност, се прикажуваат на Реден бр. 17 - „Позиции како резултат на консолидација (негативни износи)“, како дел од групата Одбитни ставки од основниот капитал и дополнителниот капитал I.

4.4 Вкупниот износ на одбитните ставки од основниот капитал се искажува на Реден бр. 4 - „Одбитни ставки“, како збир на износите од Реден бр. 4.1, 4.2, 4.3 и 4.4;

а) На Реден бр. 4.1 - „Загуба на крајот на годината или тековна загуба“, се искажува загубата од работењето на банката на крајот на годината и загубата од нејзиното тековно работење;

б) На Реден бр. 4.2 - „Нематеријални средства“, се искажуваат нематеријалните средства (лиценци, патенти, гудвил и други), евидентирани на групата 00, вклучувајќи го и ревалоризацискиот вишок остварен врз основа на овие средства;

в) На Реден бр. 4.3 - „Сопствени обични и некумулятивни приоритетни акции“ се искажува износот евидентиран на сметките 9034 и 9036, освен делот кој се однесува на кумулативните приоритетни акции;

г) На Реден бр. 4.4 - „Разлика меѓу висината на потребните посебни резерви за потенцијални загуби и издвоените посебни резерви“, се искажува разликата помеѓу износот на посебна резерва за обезбедување од потенцијални загуби утврден согласно со методологијата за класификација пропишана од НБРМ и издвоените посебни резерви искажани на сметките 907.

4.5 На Реден бр. 5 - „Обични акции, резерви и задржана добивка и одбитни ставки“, се искажува збирот на износите од Реден бр. 1.1.1, Реден бр. 1.2.1, Реден бр. 2 и Реден бр. 3 (доколку има позитивен предзнак), намален за износот на одбитните ставки од Реден бр. 4.

4.6 На Реден бр. 6 - „Износ на останати позиции кои можат да се вклучат во основниот капитал“, се внесува помалиот износ од износот од Реден бр. 5, и од износот добиен како збир на Реден бр. 1.1.2 и Реден бр. 1.2.2.

4.7 Износот на основниот капитал се искажува на Реден бр. I - „Основен капитал“ и се добива како збир на износот од Реден бр. 5 и износот од Реден бр. 6.

II.2 Дополнителен капитал I

5. Износот на дополнителниот капитал I се прикажува со користење на следниве правила:

5.1 На Реден бр. 7 - „Уплатени и запишани кумулативни приоритетни акции и премија по овие акции“, се искажува износот на запишаните и уплатените кумулативни приоритетни акции и премијата од продажбата на тие акции, кој се добива кога збирот на износите од Реден бр. 7.1 - „Номинална вредност на кумулативните приоритетни акции“ и Реден бр. 7.2 - „Премија од продадените кумулативни приоритетни акции“, ќе се намали за износот од Реден бр. 7.3 - „Откупените сопствени кумулативни приоритетни акции“.

Оваа позиција се евидентира на сметките 9031 (соодветниот дел), 9033 (соодветниот дел), 9034 (соодветниот дел), 9036 (соодветниот дел), 9037 (соодветниот дел), 9038 (соодветниот дел) и 9039 (соодветниот дел).

5.2 На Реден бр. 8 - „Хибридни капитални инструменти“, се искажува износот на хибридните капитални инструменти, кои ги исполнуваат условите пропишани во Одлуката за методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот.

Хибридните капитални инструменти можат да се евидентираат на било која сметка на која се книжи долгорочен депозит, долгорочни обврски по основ на хартии од вредност или обврски по основ на други долгорочни средства (92, 93, 95, 7920 и други сметки).

Банката е должна да ја извести НБРМ за сметката на која ќе се книжи хибридниот капитален инструмент.

5.3 На Реден бр. 9 - „Субординирани инструменти“, се искажува износот на субординираните инструменти кои ги исполнуваат условите пропишани во Одлуката за методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот.

Износот на субординираниот инструмент кој се вклучува во дополнителниот капитал I, во последните пет години од рокот на достасување или исплата, се пресметува на следниот начин:

- субординираниот инструмент се вклучува во целиот износ доколку до рокот на достасување или исплата има повеќе од 5 години и еден ден;

- субординираниот инструмент се вклучува во износ од 80% доколку рокот на достасување или исплата е меѓу 4 години и еден ден и 5 години;

- субординираниот инструмент се вклучува во износ од 60% доколку рокот на достасување или исплата е меѓу 3 години и еден ден и 4 години;

- субординираниот инструмент се вклучува во износ од 40% доколку рокот на достасување или исплата е меѓу 2 години и еден ден и 3 години;

- субординираниот инструмент се вклучува во износ од 20% доколку рокот на достасување или исплата е меѓу 1 година и еден ден и 2 години.

Во текот на последната година до рокот на достасување или исплата, субординираниот инструмент не се вклучува во дополнителниот капитал I.

Во сметководството на банката субординираните инструменти можат да се евидентираат на било која сметка на која се книжи долгорочен депозит, долгорочни обврски по основ на хартии од вредност или обврски по основ на други долгорочни средства (92, 93, 95, 7910 и други сметки).

Банката е должна да ја извести НБРМ за сметката на која ќе се книжи субординираниот инструмент.

5.4 На Реден бр. 10 - „Износ на субординирани инструменти кои можат да бидат дел од дополнителниот капитал I“, се внесува помалиот износ од:

- износот на субординираните инструменти од Реден бр. 9; и

- 50% од износот на основниот капитал (Реден бр. I).

5.5 Под Реден бр. II - „Дополнителен капитал I“, се искажува вкупниот износ на дополнителниот капитал I, кој се добива како збир на износите од Реден бр. 7, Реден бр. 8 и Реден бр. 10.

II.3 Одбитни ставки од основниот капитал и дополнителниот капитал I

6. Износот на одбитните ставки од основниот капитал и дополнителниот капитал I се прикажува со користење на следниве правила:

6.1 На Реден бр. 11 - „Вложувања во капитал на други банки или финансиски институции кои изнесуваат над 10% од капиталот на тие институции“, се искажува нето-сметководствената вредност на вложувањата на банката утврдени согласно со точка 17 став 2 потточка а) од Одлуката за методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот.

Нето-сметководствената вредност на позициите од став 1 од оваа потточка ја претставува нивната сметководствена вредност евидентирана на соодветниот дел од сметките 065 (освен сметката 0659), 068 (освен сметката 0689), 3302, 3304, 3312 и 3314, намалена за делот од сметката 9073 кој се однесува на износот на издвоената посебна резерва за тие вложувања.

6.2 На Реден бр. 12 - „Вложувања во субординирани и хибридни капитални инструменти и други инструменти на институциите од Реден бр. 11“, се искажуваат нето-сметководствената вредност на вложувањата во субординирани и хибридни капитални инструменти и други инструменти од точка 17 став 2 потточка б) од Одлуката за методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот.

Нето-сметководствената вредност на позициите од став 1 од оваа потточка ја претставува нивната сметководствена вредност евидентирана на соодветниот дел од сметките 0659, 0689, 535, 545 и на сметките од групата 39, намалена за делот од сметката 9073 кој се однесува на износот на издвоената посебна резерва за тие вложувања.

6.3 На Реден бр. 13 - „Агрегатен износ на вложувања во капитал, субординирани и хибридни инструменти и други инструменти кој надминува 10% од збирот на Реден бр. I и реден бр. II“, се искажува агрегатниот износ на нето-сметководствената вредност на вложувањата на банката од точка 17 став 2 потточка в) од Одлуката за методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот. Во оваа позиција се внесува само агрегатниот износ кој претставува надминување над 10% од збирот на основниот капитал и дополнителниот капитал I на банката, пред да се намали за одбитните ставки од овој дел.

Нето-сметководствената вредност на позициите од став 1 од оваа потточка ја претставува нивната сметководствена вредност евидентирана на соодветниот дел од сметките 065, 068, 3302, 3304, 3312, 3314, 535, 545 и на сметките од групата 39, намалена за делот од сметката 9073 кој се однесува на износот на издвоената посебна резерва за тие вложувања.

6.4 На Реден бр. 14 - „Директни вложувања во капиталот на друштва за осигурување и реосигурување и на друштва за управување со пензиски фондови“, се искажува нето-сметководствената вредност на директните вложувања на банката во капиталот на друштвата за осигурување и реосигурување и на друштвата за управување со пензиски фондови.

Нето-сметководствената вредност на позициите од став 1 од оваа потточка ја претставува нивната сметководствена вредност евидентирана на соодветниот дел од сметките 065 (освен сметката 0659), 068 (освен сметката 0689), 3302, 3304, 3312 и 3314, намалена за делот од сметката 9073 кој се однесува на износот на издвоената посебна резерва за тие вложувања.

6.5 На Реден бр. 15 - „Вложувања во финансиски инструменти издадени од друштва за осигурување и реосигурување и на друштва за управување со пензиски фондови“, се искажува нето-сметководствената вредност на вложувањата во финансиски инструменти издадени од друштва за осигурување и реосигурување и друштва за управување со пензиски фондови, кои, согласно со прописите, се вклучуваат во утврдувањето на капиталот на овие друштва.

Нето-сметководствената вредност на позициите од став 1 од оваа потточка ја претставува нивната сметководствена вредност евидентирана на соодветниот дел од сметките 0659, 0689, 535, 545 и на сметките од групата 39, намалена за делот од сметката 9073 кој се однесува на износот на издвоената посебна резерва за тие вложувања.

6.6. На Реден бр. 16 - „Износ на надминување на лимитите за вложувања во нефинансиски институции“, се искажува надминувањето на лимитите од Законот за банките кои се однесуваат на поединечен капитален дел (15%) и на агрегатен, односно вкупен износ на капитални делови во нефинансиски институции (30%).

На оваа позиција се искажува само износот на надминувањето над пропишаниот лимит. Доколку банката ги надмине и двата наведени лимити, како одбитна ставка се зема поголемиот износ од надминувањата на двата лимити.

6.7. Во вложувањата од потточките 6.1, 6.2, 6.3, 6.4 и 6.5 од ова Упатство не се вклучуваат вложувањата кои се дел од портфолиото за тргување на банката.

6.8. Под Реден бр. III - „Одбитни ставки“, се искажува вкупниот износ на одбитните ставки, кој се добива како збир на износите од Реден бр. 11, Реден бр. 12, Реден бр. 13, Реден бр. 14, Реден бр. 15 и Реден бр. 16.

Збирот на основниот капитал и дополнителниот капитал I се намалува за одбитните ставки од став 1 од оваа точка и тоа 50% од одбитните ставки се покриваат од основниот капитал и 50% од одбитните ставки се покриваат од дополнителниот капитал I. Доколку износот на одбитните ставки од став 1 од оваа потточка кој треба да се одбие од дополнителниот капитал I го надмине неговиот износ, остатокот на одбитни ставки се одбива од основниот капитал.

II.4 Сопствени средства

7. На Реден бр. IV - „Сопствени средства“, се прикажува вкупниот износ на сопствени средства на банката како збир на износот на основниот капитал од Реден бр. I и на износот на дополнителниот капитал I од Реден бр. II намален за износот на одбитните ставки од Реден бр. III.

III. ИЗВЕШТАЈ ЗА АКТИВАТА ПОНДЕРИРАНА СПОРЕД КРЕДИТНИОТ РИЗИК

8. Извештајот за активата пондерирана според кредитниот ризик се доставува на два обрасци:

- Образец АПКР; и
- Образец АПКРВ.

III.1. Образец АПКР

9. Во Колона бр. 2 - „Опис“, се внесуваат активните билансни позиции кои претставуваат изложеност на кредитен ризик и врз таа основа се вклучуваат во активата пондерирана според кредитниот ризик.

10. Во Колона бр. 3 - „Сметководствена вредност“, се искажува сметководствената вредност на соодветната активна билансна позиција од Колона бр. 2.

11. Во Колона бр. 4 - „Посебна резерва“, се внесува износот на издвоената посебна резерва за соодветната активна билансна позиција од Колона бр. 2.

12. Колона бр. 5 - „Нето износ“, ја претставува разликата помеѓу износите од Колона бр. 3 и 4, а пондерите на ризичност на соодветните активни билансни позиции се искажуваат во Колона бр. 6 - „Пондер“.

13. Во Колона бр. 7 - „Пондериран износ“ се внесува производот на износот од Колона бр. 5 и пондерот на ризичност од Колона бр. 6.

14. Позициите од Образецот АПКР се пополнуваат како што следува:

Позиции за кои важи пондер на ризичност 0%:

1) Парични средства, злато и депозити кај НБРМ.

Овие позиции во сметководството на банката се евидентираат на сметките: 100, 101, 1054, 1080, 141, 142, 300 и 3118.

2) Побарувања од НБРМ и побарувања обезбедени со хартии од вредност издадени од НБРМ.

На оваа позиција се искажува соодветниот дел од сметките: 1340, 3600, 3650, како и на сите останати сметки на кои се евидентирани побарувања обезбедени со хартии од вредност издадени од НБРМ.

3) Побарувања од Република Македонија и побарувања обезбедени со неотповикливи, безусловни гаранции плативи на прв писмен повик и хартии од вредност издадени од страна на Република Македонија.

Овие позиции го вклучуваат соодветниот дел од сметките: 135, 3020, 321, 3300, 341, 3500, 4110, 4116, 4310, 5110, 5116, 5310, 5316, како и на сите останати сметки на кои се евидентирани побарувања обезбедени со неотповикливи, безусловни гаранции плативи на прв писмен повик и хартии од вредност издадени од страна на Република Македонија.

4) Побарувања од Европската централна банка и од владите и централните банки на земјите-членки на Европската унија, Швајцарија, Канада, Јапонија, Австралија, Норвешка и САД, како и побарувања обезбедени со неотповикливи, безусловни гаранции плативи на прв писмен повик и хартии од вредност издадени од Европската централна банка и од владите на овие земји или нивните централни банки.

Овие позиции се евидентираат на сметките: 3030 (соодветниот дел), 3031 (соодветниот дел), 3310 (соодветниот дел), 3311 (соодветниот дел), 3510 (соодветниот дел), и 3511 (соодветниот дел), како и на сите останати сметки на кои се евидентирани побарувањата од став 1 од оваа потточка.

5) Побарувања од мултилатерални развојни банки и побарувања обезбедени со неотповикливи, безусловни гаранции и хартии од вредност издадени од овие банки.

На оваа позиција се искажуваат побарувања евидентирани на сметките 3102, 3340, 3540, како и на сите други сметки на кои се евидентирани побарувања обезбедени со неотповикливи, безусловни гаранции плативи на прв писмен повик и хартии од вредност издадени од мултилатерални развојни банки.

6) Побарувања обезбедени со паричен депозит или парични средства во депо, до износот на паричниот депозит, односно на паричните средства во депо - се вклучуваат сите побарувања или делови на побарувања, кои се во полн износ обезбедени со положен денарски или девизен депозит кај банката, или со оставени парични средства во депо. При тоа, паричниот депозит или паричните средства во депо можат да се сметаат како обезбедување само кога се исполнети истовремено сите услови од точка 40 потточка ġ) од Одлуката за методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот, кои се однесуваат на побарувањата со пондер на ризичност 0%.

7) Сите активни билансни позиции кои согласно со глава II од Одлуката за методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот, претставуваат одбитни ставки од сопствените средства или нивните компоненти.

Позиции за кои важи пондер на ризичност 20%:

8) Побарувања покриени со друг вид обезбедувања дадени од Република Македонија, Европската централна банка, владите и централните банки на земјите-членки на Европската унија, Швајцарија, Канада, Јапонија, Австралија, Норвешка и САД, освен побарувањата за кои важи пондер на ризичност 0%, како и побарувањата од лица основани од овие институции, чие работење и обврски се целосно покриени со експлицитна гаранција издадена од тие институции.

На оваа позиција се искажува соодветниот дел од сметките: 4100, 4300, 5100, 5300, како и соодветниот дел од сите останати сметки од билансот на состојба на кои се евидентирани побарувањата од став 1 од оваа потточка.

9) Побарувања обезбедени со злато (до износот на обезбедувањето), при што треба да бидат истовремено исполнети условите дефинирани во точка 40 потточка ġ) од Одлуката за методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот, кои се однесуваат на побарувањата со пондер на ризичност 0%.

10) Побарувања од првокласни банки и побарувања обезбедени со неотповикливи, безусловни гаранции и хартии од вредност издадени од овие банки.

На оваа позиција се искажува соодветниот дел од сметките: 130, 1341, 138, 1505, 1515, 156, 1570, 1574, 1905, 301, 3022, 3023, 3024, 3032, 3033, 3034, 3070, 310 (без 3102), 311 (без 3118), 315, 319, 325, 3285, 3302, 3303, 3304, 3312, 3313, 3314, 332, 3350, 345, 3485, 3503, 3513, 3520, 3550, 4151, 4251, 4255, 4351, 4451, 5151, 5351 и 5451, кој се однесува на побарувања од првокласни банки (делот од овие сметки кој се однесува на побарувања од домашни и странски банки кои не влегуваат во групата на првокласни банки, се вклучува во рамките на позициите под Реден бр. 11 или Реден бр. 20, во зависност од резидуалната рачност на побарувањата).

Во оваа позиција се вклучуваат и сите побарувања кои се евидентирани на други сметки од билансот на состојба, а кои се обезбедени со неотповикливи, безусловни гаранции и хартии од вредност издадени од првокласни банки.

11) Побарувања од домашни и странски банки кои не влегуваат во групата на првокласни банки, со резидуална рочност до една година и побарувања со резидуална рочност до една година обезбедени со неотповикливи, безусловни гаранции и хартии од вредност издадени од овие банки.

Овие позиции го вклучуваат соодветниот дел од сметките 130, 1341, 138, 1505, 1515, 156, 1570, 1574, 1905, 301, 3023, 3033, 3070, 310 (без 3102), 311 (без 3118), 315, 319, 325, 3285, 3303, 3313, 332, 3350, 345, 3485, 3503, 3513, 3520, 3550, 4151, 4152, 4251, 4252, 4255, 4351, 4352, 4451, 5151, 5152, 5351, 5352 и 5451 кој се однесува на побарувања од домашни и странски банки кои не влегуваат во групата на првокласни банки, со резидуална рочност до 1 година.

Во оваа позиција се вклучуваат и сите побарувања кои се евидентирани на други сметки од билансот на состојба, а кои имаат резидуална рочност до една година и се обезбедени со неотповикливи, безусловни гаранции и хартии од вредност издадени од домашни и странски банки кои не влегуваат во групата на првокласни банки.

12) Побарувања покриени со друг вид обезбедувања дадени од мултилатерални развојни банки, освен побарувањата за кои важи пондер на ризичност 0%.

Позиции за кои важи пондер на ризичност 50%:

13) Побарувања од државните фондови и државните агенции во Република Македонија и побарувања обезбедени со неотповикливи, безусловни гаранции и хартии од вредност издадени од овие субјекти.

На оваа позиција се искажува соодветниот дел од сметките: 1352, 1501, 1511, 1901, 321, 341, 411 (освен сметките 4110, 4111 и 4116), 511 (освен сметките 5110, 5111 и 5116), 531 (освен сметките 5310, 5311 и 5316), како и побарувања евидентирани на сите останати сметки од билансот на состојба, а кои претставуваат побарувања од државни фондови и агенции, како и побарувања обезбедени со неотповикливи, безусловни гаранции и хартии од вредност издадени од овие субјекти.

14) Побарувања по станбени кредити кои се целосно обезбедени со хипотеки на станбени објекти во кои живее или ќе живее комитентот, или кои комитентот ги издава под наем за живеење.

15) Побарувања од регионалните или локалните власти за земјите-членки на Европската унија, Швајцарија, Канада, Јапонија, Австралија, Норвешка и САД.

Позиции за кои важи пондер на ризичност 100%:

16) Земјиште, недвижности и опрема, кои се искажуваат на сметките од групите 01 и 02.

17) Вложувања во капиталот, субординираните инструменти и хибридниот капитални инструменти и други вложувања во капиталот на други банки и финансиски институции кои, согласно со глава II од Одлуката за методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот не претставуваат одбитни ставки од сопствените средства.

Побарувањата кои се вклучуваат во оваа позиција се евидентираат на дел од сметките 065, 068, 3302, 3304, 3312, 3314, 535, 545 и на сметките од групата 39.

18) Долгорочни побарувања од банки кои не се вклучени во побарувања за кои важи пондер на ризичност 20%.

19) Побарувања по основ на кредити, камати и други побарувања, освен побарувањата за кои важат пониските пондери на ризичност.

20) Останата неспомната актива - се внесува збирот на сите останати активни билансни позиции кои не се вклучени во позициите од Редните бр. 1 до 19.

Во оваа позиција се вклучуваат и сите достасани побарувања, платени гаранции, акредитиви, авали и други билансни побарувања настанати по основ на вонбилансна изложеност на банката, без разлика во која категорија на пондер на ризичност припаѓа целокупното побарување.

I) Вкупна актива - претставува збир на позициите од Редните бр. 1 до 20, при што се внесува збирот само за Колоните бр. 3 и 5.

II) Вкупна билансна актива пондерирана според кредитниот ризик - се внесува збирот на сите пондерирани износи на одделните активни билансни позиции од Колона бр. 7.

III) Вкупна вонбилансна актива пондерирана според кредитниот ризик - се внесува износот на вкупната вонбилансна актива пондерирана според кредитниот ризик, кој се добива од Реден бр. XVII од Образецот АПКРВ - 1.

IV) Вкупна актива пондерирана според кредитниот ризик - се внесува збирот на износот од Реден бр. II - Вкупна билансна актива пондерирана според кредитниот ризик и Реден бр. III - Вкупна вонбилансна актива пондерирана според кредитниот ризик.

III.2 Образец АПКРВ - Извештај за вонбилансната актива пондерирана според кредитниот ризик

15. Образецот АПКРВ - Извештај за вонбилансната актива пондерирана според кредитниот ризик, е составен од два дела:

- Образец АПКРВ-1; и
- Образец АПКРВ-2.

Во Образецот АПКРВ-1 се прикажуваат т.н. основни вонбилансни позиции на банката, додека Образецот АПКРВ-2 се однесува на распоредувањето на финансиските деривати според степенот на нивната ризичност.

Образец АПКРВ-1

16. Во рамките на овој Образец се внесуваат активните вонбилансни ставки кои преку употреба на соодветни фактори на конверзија се конвертираат во т.н. кредитни еквиваленти, а потоа со примена на соодветни пондери на ризичност, се врши пондерирање на конвертираните износи.

17. Основните вонбилансни побарувања се искажуваат во нето-износ, односно сметководствената вредност на вонбилансните ставки (Колона бр. 3) се намалува за износот на издвоената посебна резерва (Колона бр. 4).

18. Во рамките на одредени групи вонбилансни позиции можат да бидат вклучени неколку различни вонбилансни ставки, со различен пондер на ризичност.

19. За Колоните бр. 2, 3, 4 и 5 важат истите правила кои се применуваат на Колоните бр. 2, 3, 4 и 5 од Образецот АПКР.

20. Вкупниот нето износ на одделните вонбилансни позиции од Колоната бр. 5, се распоредува во Колоните бр. 6, 7, 8 или 9, во зависност од категоријата на која

и припаѓа потенцијалниот должник на банката и видот на обезбедувањето. Исканите износи во Колоните бр. 6, 7, 8 и 9 не се множат со соодветните пондери на ризичност, бидејќи пондерирањето се врши на крајот од Образецот.

21. Позициите од Образецот АПКРВ-1 се пополнуваат како што следува:

1) Неискористени, безусловно отповикливи рамковни кредити кои банката може да ги отповика во секој момент без претходно известување - се вклучува неискористениот дел од сите склучени рамковни кредити кои банката има право да ги отповика во кој било момент, без при тоа да е потребна согласност од страна на комитентот;

2) Покриени гаранции, акредитиви или други покриени вонбилансни позиции кои не носат кредитен ризик, односно не претставуваат потенцијална кредитна обврска за банката - се вклучуваат сите вонбилансни позиции на банката кои, согласно со точка 43 потточка б) став 2 од Одлуката за методологијата на утврдување на адекватноста на капиталот, која се однесува на вонбилансни позиции со фактор на конверзија 0%, се сметаат за покриени вонбилансни побарувања;

И) Вкупен износ на вонбилансните ставки со фактор на конверзија 0% - збир на сметководствената вредност, посебната резерва и нето износот на вонбилансните ставки за кои е одреден фактор на конверзија 0% (збир на позициите од Реден бр. 1 и 2). Нето износот на овие вонбилансни ставки се распределува и по одделни пондери на ризичност;

II) Фактор на конверзија - 0%;

III) Вкупен износ на кредитни еквиваленти со фактор на конверзија 0% - производ на позициите од Реден бр. I и II од Колоните 6, 7, 8 и 9;

3) Неискористени неотповикливи рамковни кредити по основ на дозволени пречекорувања по тековни/трансакциски сметки, кредитни картички и друг вид потенцијална изложеност на кредитен ризик со рок на важност до една година;

IV) Вкупен износ на вонбилансните ставки со фактор на конверзија 20% - збир на сметководствената вредност, посебната резерва и нето износот на вонбилансните ставки за кои е одреден фактор на конверзија 20% (позиција од Реден бр. 3). Нето износот на оваа позиција се распределува и по одделни пондери на ризичност;

V) Фактор на конверзија - 20%;

VI) Вкупен износ на кредитни еквиваленти со фактор на конверзија 20%: производ на позициите од Реден бр. IV и V од Колоните 6, 7, 8 и 9;

4) Неискористени неотповикливи рамковни кредити по основ на дозволени пречекорувања по тековни/трансакциски сметки, кредитни картички и друг вид потенцијална изложеност на кредитен ризик со рок на важност над една година;

5) Чинидбени гаранции - сите видови непокриени чинидбени гаранции кај коишто банката се јавува како гарант дека нејзиниот комитент ќе изврши одредена активност;

VII) Вкупен износ на вонбилансните ставки со фактор на конверзија 50% - збир на сметководствената вредност, посебната резерва и нето износот на вонбилансните ставки за кои е одреден фактор на конверзија 50% (збир на позициите од Реден бр. 4 и 5). Нето износот на овие вонбилансни ставки се распределува и по одделни пондери на ризичност;

VIII) Фактор на конверзија - 50%;

IX) Вкупен износ на кредитни еквиваленти со фактор на конверзија 50% - производ на позициите под Реден бр. VII и VIII од Колоните 6, 7, 8 и 9;

б) Непокриени акредитиви и гаранции - сите непокриени акредитиви и гаранции, освен непокриените чинидбени гаранции;

7) Останата неспомната вонбилансна актива поврзана со преземени потенцијални обврски - се вклучуваат сите останати вонбилансни ставки кои не се вклучени во претходните позиции, а се однесуваат на други вонбилансни ставки кои претставуваат потенцијална обврска за банката;

X) Вкупен износ на вонбилансните ставки со фактор на конверзија 100% - збир на сметководствената вредност, посебната резерва и нето износот на вонбилансните ставки за кои е одреден фактор на конверзија 100% (збир на позициите од Реден бр. 6 и 7). Нето износот на овие вонбилансни ставки се распределува и по одделни пондери на ризичност;

XI) Фактор на конверзија - 100%;

XII) Вкупен износ на кредитни еквиваленти со фактор на конверзија 100% - производ на позициите од Реден бр. X и XI од Колоните 6, 7, 8 и 9;

XIII) Вкупен износ на кредитни еквиваленти на вонбилансните ставки - збир на позициите од Реден бр. III, VI, IX и XII;

XIV) Пондери - пондери на ризичност кои се користат за пондерирање на активните билансни позиции: 0%, 20%, 50% и 100%.

XV) Вкупен пондериран износ на вонбилансните ставки по одделни пондери - производ на позициите од Реден бр. XIII и XIV;

XVI) Вкупен пондериран износ на вонбилансните ставки - збир на сите износи прикажани во Колоните 6, 7, 8 и 9 од позицијата од Реден бр. XV.

XVII) Вкупна вонбилансна актива пондерирана според кредитниот ризик - збир на позицијата од Реден бр. XVI од овој Образец, позицијата од Реден бр. I Колоната 6 од Образецот АПКРВ-2/1 и позицијата од Реден бр. I Колоната 9 од Образецот АПКРВ-2/2.

Образец АПКРВ-2

22. Образецот АПКРВ-2 кој се користи за прикажување на специфичните вонбилансни позиции - финансиски деривати се состои од два дела:

- Образец АПКРВ-2/1 кој се користи за прикажување на финансиските деривати утврдени со примена на методот на оригинална изложеност;

- Образец АПКРВ-2/2 кој се користи за прикажување на финансиските деривати утврдени со примена на методот на пазарна вредност.

Образец АПКРВ-2/1

23. Финансиските деривати искажани во Образецот АПКРВ-2/1 се поделени во две групи во зависност од предметот на договорот за финансиски дериват: каматна стапка или девизен курс и злато. За двата вида на финансиски деривати предвидени се различни фактори на конверзија во зависност од рокот на достасување. При тоа, под рок на достасување се подразбира рокот наведен во склучениот договор за финансиски дериват.

24. Во позициите под Реден бр. од 1 до 12 од Образецот АПКРВ-2/1 се внесуваат договори за финансиски деривати чиј предмет се каматните стапки, во зависност од рокот на достасување и пондерот на ризичност.

Во позициите под Реден бр. од 13 до 24 од Образецот АПКРВ-2 се внесуваат договори за финансиски деривати чиј предмет се девизниот курс и златото, во зависност од рокот на достасување и пондерот на ризичност.

25. Во Колона 3 се внесува номиналниот износ на договорот за финансиски дериват, а во Колоните 4 и 5 се наведени соодветните фактори на конверзија и пондери на ризичност. Колоната бр. 6 претставува производ на Колоните 3, 4 и 5 и го претставува пондерираниот износ на одделните вонбилансни ставки искажани во овој Образец.

26. Факторот на конверзија за финансиските деривати со рок на достасување над 2 години изнесува 1% (за дериватите чиј предмет се каматните стапки) и 3% (за дериватите чиј предмет се девизниот курс и златото) за секоја дополнителна година. За утврдување на факторот на конверзија на овие деривати се користат следните формули:

$X = 1\% + 1\% \cdot N$ - за дериватите чиј предмет се каматните стапки

$Y = 5\% + 3\% \cdot N$ - за дериватите чиј предмет се девизниот курс и златото

N - број на преостанати години по втората година од рокот на достасување на финансискиот дериват

Пример: Факторот на конверзија за финансиски дериват со рок на достасување од 4 години (каматни стапки) ќе изнесува 3%:

$$X = 1\% + 1\% \cdot 2 = 3\%$$

27. Во рамките на позицијата од Реден бр. I - „Вкупно“, се искажува збирот на позициите од 1 до 24 од Колона 3 и 6. Збирот на Колоната бр. 6 го претставува пондерираниот износ на финансиските деривати пресметани според методот на оригинална изложеност.

Образец АПКРВ-2/2

28. Финансиските деривати искажани во Образецот АПКРВ-2/2 се поделени во пет групи во зависност од предметот на договорот за финансиски деривати: каматна стапка, девизен курс и злато, сопственички хартии од вредност, благородни метали (освен злато) и стоки. За сите финансиски деривати предвидени се различни фактори на конверзија во зависност од резидуалната рачност на дериватот. При тоа, под резидуална рачност се подразбира преостанатиот период до договорениот рок на достасување на финансискиот дериват.

29. Во позициите под Реден бр. од 1 до 12 од Образецот АПКРВ-2/2 се внесуваат договори за финансиски деривати чиј предмет се каматните стапки, во зависност од рокот на достасување и пондерот на ризичност.

Во позициите под Реден бр. од 13 до 24 од Образецот АПКРВ-2/2 се внесуваат договори за финансиски деривати чиј предмет се девизниот курс и златото, во зависност од рокот на достасување и пондерот на ризичност.

Во позициите под Реден бр. од 25 до 36 од Образецот АПКРВ-2/2 се внесуваат договори за финансиски деривати чиј предмет се сопственички хартии од вредност, во зависност од рокот на достасување и пондерот на ризичност.

Во позициите под Реден бр. од 37 до 48 од Образецот АПКРВ-2/2 се внесуваат договори за финансиски деривати чиј предмет се благородните метали (освен златото), во зависност од рокот на достасување и пондерот на ризичност.

Во позициите под Реден бр. од 49 до 60 од Образецот АПКРВ-2/2 се внесуваат договори за финансиски деривати чиј предмет се стоките, во зависност од рокот на достасување и пондерот на ризичност.

30. Во Колона бр. 3 се внесува номиналниот износ на договорот за финансиски дериват, а во Колона 4 се наведени соодветните фактори на конверзија.

Во Колона 5 се внесува потенцијалната изложеност како производ на номиналниот износ на финансискиот дериват (Колона бр. 3) и соодветниот фактор на конверзија (Колона бр. 4).

Во Колона 6 се внесува износот на тековната изложеност утврдена како трошок на замена на дериватот (точка 46, алинеја 1 од Одлуката за методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот).

Кредитниот еквивалент (Колоната бр. 7) претставува збир на потенцијалната изложеност од Колона бр. 5 и тековната изложеност од Колона бр. 6.

Во Колона бр. 8 се наведени соодветните пондери на ризичност, а Колона бр. 9 го претставува пондерираниот износ на одделните вонбилансни ставки искажани во овој Образец (производ на Колоните 7 и 8).

31. Во рамките на позицијата од Реден бр. I - „Вкупно“, се искажува збирот на позициите од 1 до 60 од Колоните 3, 5, 6, 7 и 9. Збирот на Колоната бр. 9 го претставува пондерираниот износ на финансиските деривати пресметани според методот на пазарна вредност.

IV. ИЗВЕШТАЈ ЗА АКТИВА ПОНДЕРИРАНА СПОРЕД ВАЛУТНИОТ РИЗИК

32. Извештајот за активата пондерирана според валутниот ризик (Образец АПВР) е поделен во два дела, од кои првиот дел се однесува на утврдување на агрегатната девизна позиција на банката, додека вториот дел претставува утврдување на нето-позицијата на банката во злато.

33. Првиот дел од Образецот АПВР кој се однесува на утврдување на агрегатната девизна позиција на банката се пополнува со примена на следниве правила:

33.1 Банката ги пополнува сите колони од Образецот за секоја одделна валута во која банката има активни и пасивни позиции кои претставуваат изложеност на валутен ризик.

33.2 Во Колона бр. 1 се внесуваат активните билансни спот позиции во одделна валута, додека во Колона бр. 2 се внесуваат пасивните билансни спот позиции во таа валута. Разликата меѓу износите од Колоните 1 и 2 го дава Нето-износот на билансни спот позиции.

Во Колона бр. 4 се внесуваат вонбилансните позиции утврдени согласно со точка 52 став 1 алинеја 3 од Одлуката за методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот.

Збирот на позициите од Колона бр. 3 и Колона бр. 4 го дава Вкупниот износ на нето-спот позиции на банката во секоја одделна валута (Колона бр. 5). Долгите позиции (поголем износ на активна нето-спот позиција од пасивна нето-спот позиција) се внесуваат со позитивен предзнак, додека кратките позиции (помал износ на активна нето-спот позиција од пасивна нето-спот позиција) се внесуваат со негативен предзнак.

33.3 Форвард/фјучерс позициите на банката во секоја одделна валута се прикажува во Колоните 6 (Побарувања), 7 (Обврски) и 8 (Нето-форвард позиција). Долгите позиции (поголем износ на побарувања од об-

врски) се внесуваат со позитивен предзнак, додека кратките позиции (помал износ на побарувања од обврски) се внесуваат со негативен предзнак.

33.4 Во Колона бр. 9 - „Нето девизна позиција во валута“, се внесува збирот на износите од Колоните 5 и 8. Долгите позиции (поголем износ на девизна актива од девизна пасива) се внесуваат со позитивен предзнак, додека кратките позиции (помал износ на девизна актива од девизна пасива) се внесуваат со негативен предзнак.

33.5 Во Колона бр. 10 - „Среден курс на НБРМ“, се внесува средниот курс на НБРМ на денот на изработка на Извештајот за активата пондерирана според валутен ризик.

33.6 Колона бр. 11 - „Нето девизна позиција во денари“, го дава производот на нето девизната позиција во валута (Колона бр. 9) и средниот курс на НБРМ (Колона бр. 10).

33.7 Во Реден бр. I - „Вкупна долга девизна позиција“, се внесува збирот на сите долги позиции од Колона бр. 11.

Во Реден бр. II - „Вкупна кратка девизна позиција“, се внесува збирот на сите кратки позиции од Колона бр. 11.

Во Реден бр. III - „Агрегатна девизна позиција“, се внесува поголемиот износ од вкупната долга девизна позиција (Реден бр. I) и вкупната кратка девизна позиција (Реден бр. II).

34. Вториот дел од Образецот АПВР кој се однесува на утврдување на нето-позицијата на банката во злато се пополнува со примена на следниве правила:

34.1 За секоја одделна позиција во злато се пополнуваат Колоните 1 до 9. При пополнувањето на секоја колона, соодветно се применуваат правилата кои важат за првиот дел од Образецот АПВР.

Како одделна позиција во злато не се сметаат нумизматичките збирки и залихите на ковани пари за продажба.

34.2 Во Реден бр. IV - „Нето-позиција во злато“, се внесува збирот на позициите од Колона бр. 9 (Позиција во злато), при што нето-позицијата во злато претставува разлика на долгите позиции во злато и кратките позиции во злато.

35. Во Реден бр. V - „Активна пондерирана според валутниот ризик“, се внесува збирот на агрегатната девизна позиција (Реден бр. III) и нето-позицијата во злато (Реден бр. IV).

V. ИЗВЕШТАЈ ЗА СТАПКАТА НА АДЕКВАТНОСТ НА КАПИТАЛОТ

36. Извештајот за стапката на адекватност на капиталот (Образец АК) се пополнува со примена на правилата пропишани во оваа глава.

37. Во Реден бр. 1 - „Билансна актива пондерирана според кредитниот ризик“, се внесува износот од Реден бр. II, Колона бр. 7 од Образецот АПКР.

Во Реден бр. 2 - „Вонбилансна актива пондерирана според кредитниот ризик“, се внесува износот од Реден бр. XVII, Колона бр. 9 од Образецот АПКРВ-1.

Во Реден бр. 3 - „Активна пондерирана според кредитниот ризик“, се внесува збирот на износите од Реден бр. 1 и 2.

Во Реден бр. 4 - „Капитал потребен за покривање на кредитниот ризик“, се внесува износот од Реден бр. 3 помножен со 8%.

38. Во Реден бр. 5 - „Агрегатна девизна позиција“, се внесува износот од Реден бр. III од Образецот АПВР.

Во Реден бр. 6 - „Нето-позиција во злато“, се внесува износот од Реден бр. IV од Образецот АПВР.

Во Реден бр. 7 - „Активна пондерирана според валутниот ризик“, се внесува збирот на износите од Реден бр. 5 и 6.

Во Реден бр. 8 - „Капитал потребен за покривање на валутниот ризик“, се внесува износот од Реден бр. 7 помножен со 8%.

39. Во Реден бр. III - „Активна пондерирана според ризици“, се внесува збирот на активата пондерирана според кредитниот ризик (Реден бр. 3) и активата пондерирана според валутниот ризик (Реден бр. 7).

Во Реден бр. 9 - „Капитал потребен за покривање на ризиците“, се внесува збирот на капиталот потребен за покривање на кредитниот ризик (Реден бр. 4) и капиталот потребен за покривање на валутниот ризик (Реден бр. 8).

40. Во Реден бр. IV - „Сопствени средства“, се внесува износот од Реден бр. IV од Образецот СС.

41. Во Реден бр. V - „Стапка на адекватност на капиталот“, се искажува износот на стапката на адекватноста на капиталот, кој се добива кога износот на сопствените средства, (Реден бр. IV), ќе се подели со активата пондерирана според ризици (Реден бр. III).

VI. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

42. Одредбите од оваа Упатство што се однесуваат на банките се применуваат и на штедилниците.

Филијалите на странски банки се должни соодветно да ги применуваат одредбите од ова Упатство, имајќи ги предвид одредбите од Законот за банките и подзаконските акти донесени врз основа на овој Закон со кои се регулира работењето на филијалите на странски банки во Република Македонија.

43. Оваа упатство влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Банката е должна да ги изготви првите извештаи од точка 2 од ова Упатство со состојба на 31.12.2007 година и да ги достави до НБРМ најдоцна до 05.03.2008 година.

44. Со влегувањето во сила на оваа Упатство, престануваат да важат Упатството за спроведување на Одлуката за методологијата на утврдување на ризично пондерираната актива на банките бр. 2895 од 04.09.2001 година и измените и дополнувањата на Упатството за спроведување на Одлуката за методологијата на утврдување на ризично пондерираната актива на банките бр. 1039 од 21.03.2003 година и Упатството за спроведување на Одлуката за методологијата на утврдување на гарантниот капитал на банките бр. 2640 од 28.09.2000 година и измените и дополнувањата на Упатството за спроведување на Одлуката за методологијата на утврдување на гарантниот капитал на банките бр. 1038 од 21.03.2003 година.

Бр. 926
7 февруари 2008 година
Скопје

Гувернер,
м-р Петар Гошев, с.р.

Банка/Штедилница _____

Образец СС

ИЗВЕШТАЈза сопствените средства
состојба на _____

Ред. бр	Опис
1	2
Основен капитал	
1	Уплатени и запишани обични и некумулативни приоритетни акции и премија по овие акции
1.1	Номинална вредност
1.1.1	Номинална вредност на обични акции
1.1.2	Номинална вредност на некумулативни приоритетни акции
1.2	Премија
1.2.1	Премија од обични акции
1.2.2	Премија од некумулативни приоритетни акции
2	Резерви и задржана добивка или загуба
2.1	Резервен фонд
2.2	Задржана добивка
2.3	Акумулирана загуба од претходни години
2.4	Тековна добивка
3	Позиции како резултат на консолидација
3.1	Малцинско учество
3.2	Резерви од курсни разлики
3.3	Останати разлики
4	Одбитни ставки
4.1	Загуба на крајот на годината или тековна загуба
4.2	Нематеријални средства
4.3	Сопствени обични и некумулативни приоритетни акции
4.4	Разлика меѓу висината на потребните посебни резерви за потенцијални загуби и издвоените посебни резерви
5	Обични акции, резерви и задржана добивка и одбитни ставки
6	Износ на останати позиции кои можат да се вклучат во основниот капитал
I	ОСНОВЕН КАПИТАЛ
Дополнителен капитал I	
7	Уплатени и запишани кумулативни приоритетни акции и премијата по овие акции
7.1	Номинална вредност
7.2	Премија
7.3	Сопствени кумулативни приоритетни акции
8	Хибридни капитални инструменти
9	Субординирани инструменти
10	Износ на субординирани инструменти кои можат да бидат дел од дополнителниот капитал I
II	ДОПОЛНИТЕЛЕН КАПИТАЛ I
Одбитни ставки од основен капитал и дополнителен капитал I	
11	Вложувања во капитал на други банки или финансиски институции кои изнесуваат над 10% од капиталот на тие институции (освен институциите од реден бр. 14)
12	Вложувања во субординирани и хибридни капитални инструменти и други инструменти на институциите од реден бр. 11
13	Агрегатен износ на вложувања во капиталот, субординираните и хибридниите инструменти и други инструменти кој надминува 10% од (I+II)
14	Директни вложувања во капиталот на друштва за осигурување и реосигурување и на друштва за управување со пензиски фондови
15	Вложувања во финансиски инструменти издадени од друштвата од реден бр. 14 кои се вклучуваат во нивниот капитал
16	Износ на надминување на лимитите за вложувања во нефинансиски институции
17	Позиции како резултат на консолидација (негативни износи)
III	ОДБИТНИ СТАВКИ
IV	СОПСТВЕНИ СРЕДСТВА

Банка/Штедилница _____

Образец АПКР

ИЗВЕШТАЈ
за актива пондерирана според кредитниот ризик
состојба на _____

во 000 денари

Ред. бр	ОПИС	Сметководствена вредност	Посебна резерва	Нето износ	Пондер	Пондериран износ
1	2	3	4	5=(3-4)	6	7=(5*6)
1	Парични средства, злато и депозити кај НБРМ				0%	0
2	Побарувања од НБРМ и побарувања обезбедени со хартии од вредност издадени од НБРМ				0%	0
3	Побарувања од РМ и побарувања обезбедени со неотповикливи, безусловни гаранции плативи на прв писмен повик и хартии од вредност издадени од страна на РМ				0%	
4	Побарувања од Европската централна банка и од владите и централните банки на земјите - членки на Европската унија, Швајцарија, Канада, Јапонија, Австралија, Норвешка и САД, како и побарувања обезбедени со неотповикливи, безусловни гаранции плативи на прв писмен повик и хартии од вредност издадени од Европската централна банка и од владите на овие земји или нивните централни банки				0%	0
5	Побарувања од мултилатерални развојни банки и побарувања обезбедени со неотповикливи, безусловни гаранции и хартии од вредност издадени од овие банки					
6	Побарувања обезбедени со паричен депозит или парични средства во депо, до износот на паричниот депозит, односно паричните средства во депо				0%	0
7	Сите активни билансни позиции кои се одбитни ставки од сопствените средства или нивните компоненти				0%	0
8	Побарувања покриени со друг вид обезбедувања дадени од РМ, Европската централна банка, владите и централните банки на земјите - членки на Европската унија, Швајцарија, Канада, Јапонија, Австралија, Норвешка и САД, освен побарувањата за кои важи пондер на ризичност 0%				20%	0
9	Побарувања обезбедени со злато				20%	0
10	Побарувања од првокласни банки и побарувања обезбедени со неотповикливи, безусловни гаранции и хартии од вредност издадени од овие банки				20%	0
11	Побарувања од домашни и странски банки кои не влегуваат во групата на првокласни банки, со резидуална рачност до една година и побарувања со резидуална рачност до една година обезбедени со неотповикливи, безусловни гаранции и хартии од вредност издадени од овие банки				20%	0
12	Побарувања покриени со друг вид обезбедувања дадени од мултилатерални развојни банки, освен побарувањата за кои важи пондер на ризичност 0%				20%	0
13	Побарувања од државните фондови и државните агенции во РМ и побарувања обезбедени со неотповикливи, безусловни гаранции и хартии од вредност издадени од овие субјекти				50%	0
14	Побарувања по станбени кредити кои се целосно обезбедени со хипотеки на станбени објекти во кои живее или ќе живее комитентот, или кои комитентот ги издава под наем за живеење				50%	0
15	Побарувања од регионалните или локалните власти на земјите - членки на Европската унија, Швајцарија, Канада, Јапонија, Австралија, Норвешка и САД				50%	0
16	Земјините, недвижностите и опрема				100%	0
17	Вложувања во капиталот, субординираните инструменти и хибридни инструменти и други вложувања во капиталот на други банки и финансиски институции				100%	0
18	Долгорочни побарувања од банки кои не се вклучени во побарувања за кои важи пондер на ризичност 20%				100%	0
19	Побарувања по основ на кредити, камати и други побарувања освен побарувањата за кои важат пониските пондери на ризичност				100%	
20	Останата неспомената актива				100%	0
I	Вкупна актива (1 до 20)	0		0		
II	Вкупна билансна актива пондерирана според кредитниот ризик (1 до 20 од Колоната бр. 7)					0
III	Вкупна вонбилансна актива пондерирана според кредитниот ризик (реден број XVII од Образец АПКРВ-1)					0
IV	Вкупна актива пондерирана според кредитниот ризик (II+III)					

Образец АПКРВ-1

ИЗВЕШТАЈ

за вонбилансна актива пондерирана според кредитниот ризик
состојба на _____

Банка/Штедилница _____

Ред. бр	ОПИС	Сметководствена вредност					Пондери			
		3	4	5=(3-4)	6	7	8	9	10	11
1	Неискористени, безусловно отповикливи рамковни кредити кои банката може да ги отповика во секој момент без претходно известување									
2	Покриени гаранции, акредитиви или други покриени вонбилансни позиции кои не носат кредитен ризик									
I	Вкупен износ на вонбилансни ставки со фактор на конверзија 0% (1 до 2)									
II	Фактор на конверзија - 0%									
III	Вкупен износ на кредитни еквиваленти со фактор на конверзија 0% (I+II)									
3	Неискористени неотповикливи рамковни кредити по основ на дозволено пречекорување по тековни сметки, кредитни картички и друг вид потенцијална изложеност на кредитен ризик со рок на достасување до една година									
IV	Вкупен износ на вонбилансни ставки со фактор на конверзија 20% (3)									
V	Фактор на конверзија - 20%									
VI	Вкупен износ на кредитни еквиваленти со фактор на конверзија 20% (IV+V)									
4	Неискористени неотповикливи рамковни кредити по основ на дозволено пречекорување по тековни сметки, кредитни картички и друг вид потенцијална изложеност на кредитен ризик со рок на достасување над една година									
5	Чинидбени гаранции									
VII	Вкупен износ на вонбилансни ставки со фактор на конверзија 50% (од 4 до 5)									
VIII	Фактор на конверзија - 50%									
IX	Вкупен износ на кредитни еквиваленти со фактор на конверзија 50% (VII+VIII)									
6	Непокриени акредитиви и гаранции									
7	Останата нестопаната вонбилансна актива поврзана со преземени потенцијални обврски									
X	Вкупен износ на вонбилансни ставки со фактор на конверзија 100% (од 6 до 7)									
XI	Фактор на конверзија - 100%									
XII	Вкупен износ на кредитни еквиваленти со фактор на конверзија 100% (X+XI)									
XIII	Вкупен износ на кредитните еквиваленти на вонбилансните ставки (III+VI+IX+XII)									
XIV	Пондери									
XV	Вкупен пондериран износ на вонбилансните ставки по одделни пондери (XIII+XIV)									
XVI	Вкупен пондериран износ на вонбилансните ставки									
XVII	Вкупна вонбилансна актива пондерирана според кредитниот ризик									

во 000 денари

Банка/Штедилница _____

Образец АПКРВ-2/1
Метод на оригинална изложеност**ИЗВЕШТАЈ**за вонбилансна актива пондерирана според кредитниот ризик
состојба на _____

во 000 денари

Ред. бр.	Финансиски деривати	Номинален износ		Фактор на конверзија	Пондер	Пондериран износ
		3	4			
1	2	6=3*4*5				
Финансиски деривати - каматна стапка						
1	Рок на достасување до 1 година - пондер 0%		0.50%		0%	0
2	Рок на достасување до 1 година - пондер 20%		0.50%		20%	0
3	Рок на достасување до 1 година - пондер 50%		0.50%		50%	0
4	Рок на достасување до 1 година - пондер 100%		0.50%		100%	0
5	Рок на достасување од 1 до 2 години - пондер 0%		1%		0%	0
6	Рок на достасување од 1 до 2 години - пондер 20%		1%		20%	0
7	Рок на достасување од 1 до 2 години - пондер 50%		1%		50%	0
8	Рок на достасување од 1 до 2 години - пондер 100%		1%		100%	0
9	Рок на достасување над 2 години - пондер 0%		X		0%	0
10	Рок на достасување над 2 години - пондер 20%		X		20%	0
11	Рок на достасување над 2 години - пондер 50%		X		50%	0
12	Рок на достасување над 2 години - пондер 100%		X		100%	0
Финансиски деривати - девизен курс и злато						
13	Рок на достасување до 1 година - пондер 0%		2%		0%	0
14	Рок на достасување до 1 година - пондер 20%		2%		20%	0
15	Рок на достасување до 1 година - пондер 50%		2%		50%	0
16	Рок на достасување до 1 година - пондер 100%		2%		100%	0
17	Рок на достасување од 1 до 2 години - пондер 0%		5%		0%	0
18	Рок на достасување од 1 до 2 години - пондер 20%		5%		20%	0
19	Рок на достасување од 1 до 2 години - пондер 50%		5%		50%	0
20	Рок на достасување од 1 до 2 години - пондер 100%		5%		100%	0
21	Рок на достасување над 2 години - пондер 0%		Y		0%	0
22	Рок на достасување над 2 години - пондер 20%		Y		20%	0
23	Рок на достасување над 2 години - пондер 50%		Y		50%	0
24	Рок на достасување над 2 години - пондер 100%		Y		100%	0
1	Вкупно (1 до 24)		0			0

X = 1% + 1%N

Y = 5% + 3%N

каде N е број на преостанати години по 2 година од рокот на достапување на финансискиот дериватив

Образец АПКРВ-2/2
Метод на пазарна вредност

ИЗВЕШТАЈ

за вонбилансна актива пондерирана според кредитниот ризик
состојба на _____

Банка/Штедилница _____

Ред. бр.	Финансиски деривати	Номинален износ	Фактор на конверзија	Потенцијална изложеност	Тековна изложеност	Кредитен еквивалент	Пондер	Пондериран износ
1	2	3	4	5=(3*4)	6	7=(5+6)	8	9=(7*8)
Финансиски деривативи - каматна стапка								
1	Рок на достасување до 1 година - пондер 0%			0%			0%	0
2	Рок на достасување до 1 година - пондер 20%			0%			20%	0
3	Рок на достасување до 1 година - пондер 50%			0%			50%	0
4	Рок на достасување до 1 година - пондер 100%			0%			100%	0
5	Рок на достасување од 1 до 5 години - пондер 0%			0,5%			0%	0
6	Рок на достасување од 1 до 5 години - пондер 20%			0,5%			20%	0
7	Рок на достасување од 1 до 5 години - пондер 50%			0,5%			50%	0
8	Рок на достасување од 1 до 5 години - пондер 100%			0,5%			100%	0
9	Рок на достасување над 5 години - пондер 0%			1,5%			0%	0
10	Рок на достасување над 5 години - пондер 20%			1,5%			20%	0
11	Рок на достасување над 5 години - пондер 50%			1,5%			50%	0
12	Рок на достасување над 5 години - пондер 100%			1,5%			100%	0
Финансиски деривати - девизен курс и злато								
13	Рок на достасување до 1 година - пондер 0%			1%			0%	0
14	Рок на достасување до 1 година - пондер 20%			1%			20%	0
15	Рок на достасување до 1 година - пондер 50%			1%			50%	0
16	Рок на достасување до 1 година - пондер 100%			1%			100%	0
17	Рок на достасување од 1 до 5 години - пондер 0%			5,0%			0%	0
18	Рок на достасување од 1 до 5 години - пондер 20%			5,0%			20%	0
19	Рок на достасување од 1 до 5 години - пондер 50%			5,0%			50%	0
20	Рок на достасување од 1 до 5 години - пондер 100%			5,0%			100%	0
21	Рок на достасување над 5 години - пондер 0%			7,5%			0%	0
22	Рок на достасување над 5 години - пондер 20%			7,5%			20%	0
23	Рок на достасување над 5 години - пондер 50%			7,5%			50%	0
24	Рок на достасување над 5 години - пондер 100%			7,5%			100%	0
Финансиски деривати - сопственички хартии од вредност								
25	Рок на достасување до 1 година - пондер 0%			6%			0%	0
26	Рок на достасување до 1 година - пондер 20%			6%			20%	0
27	Рок на достасување до 1 година - пондер 50%			6%			50%	0
28	Рок на достасување до 1 година - пондер 100%			6%			100%	0
29	Рок на достасување од 1 до 5 години - пондер 0%			8%			0%	0
30	Рок на достасување од 1 до 5 години - пондер 20%			8%			20%	0
31	Рок на достасување од 1 до 5 години - пондер 50%			8%			50%	0
32	Рок на достасување од 1 до 5 години - пондер 100%			8%			100%	0
33	Рок на достасување над 5 години - пондер 0%			10%			0%	0
34	Рок на достасување над 5 години - пондер 20%			10%			20%	0

Образец АПКРВ-2/2
Метод на пазарна вредност

Метод на пазарна вредност

Банка/Штедилница _____

Ред. бр.	Финансиски деривати	Номинален износ		Фактор на конверзија	Потенцијална изложеност	Тековна изложеност	Кредитен еквивалент	Пондер	Пондериран износ
		3	4						
1	2				5=(3*4)	6	7=(5+6)	8	9=(7*8)
35	Рок на достасување над 5 години - пондер 50%		10%					50%	0
36	Рок на достасување над 5 години - пондер 100%		10%					100%	0
Финансиски деривати - благородни метали (освен злато)									
37	Рок на достасување до 1 година - пондер 0%		7%					0%	0
38	Рок на достасување до 1 година - пондер 20%		7%					20%	0
39	Рок на достасување до 1 година - пондер 50%		7%					50%	0
40	Рок на достасување до 1 година - пондер 100%		7%					100%	0
41	Рок на достасување од 1 до 5 години - пондер 0%		7%					0%	0
42	Рок на достасување од 1 до 5 години - пондер 20%		7%					20%	0
43	Рок на достасување од 1 до 5 години - пондер 50%		7%					50%	0
44	Рок на достасување од 1 до 5 години - пондер 100%		7%					100%	0
45	Рок на достасување над 5 години - пондер 0%		8%					0%	0
46	Рок на достасување над 5 години - пондер 20%		8%					20%	0
47	Рок на достасување над 5 години - пондер 50%		8%					50%	0
48	Рок на достасување над 5 години - пондер 100%		8,0%					100%	0
Финансиски деривати - стоки									
49	Рок на достасување до 1 година - пондер 0%		10%					0%	0
50	Рок на достасување до 1 година - пондер 20%		10%					20%	0
51	Рок на достасување до 1 година - пондер 50%		10%					50%	0
52	Рок на достасување до 1 година - пондер 100%		10%					100%	0
53	Рок на достасување од 1 до 5 години - пондер 0%		12%					0%	0
54	Рок на достасување од 1 до 5 години - пондер 20%		12%					20%	0
55	Рок на достасување од 1 до 5 години - пондер 50%		12%					50%	0
56	Рок на достасување од 1 до 5 години - пондер 100%		12%					100%	0
57	Рок на достасување над 5 години - пондер 0%		15%					0%	0
58	Рок на достасување над 5 години - пондер 20%		15%					20%	0
59	Рок на достасување над 5 години - пондер 50%		15%					50%	0
60	Рок на достасување над 5 години - пондер 100%		15%					100%	0
Вкупно (1 до 60)		0	0	0	0	0	0	0	0

Образец АПВР

Банка/Штедилница _____

ИЗВЕШТАЈ

за активата пондерирана според валутниот ризик
состојба на _____

во илјада денари

АГРЕГАТНА ДЕВИЗНА ПОЗИЦИЈА												
Валута		Спот позиции					Форвард/Фјучерс позиции			Нето девизна позиција во валута	Среден курс на НБРМ	Нето девизна позиција во денари
Шифра	Меѓународна ознака	Билансни позиции		Вонбилансни позиции	Вкупно	Побарувања	Обврски	Нето износ	Нето девизна позиција во валута	10	11=9*10	
		Актива	Пасива									Нето позиција
		1	2	3=(1-2)	4	5=(3+4)*	6	7	8=(6-7)*			
978	EUR											
840	USD											
756	CHF											
...												
...												
I	Вкупна долга девизна позиција											0
II	Вкупна кратка девизна позиција											0
III	АГРЕГАТНА ДЕВИЗНА ПОЗИЦИЈА											0
НЕТО-ПОЗИЦИЈАТА НА БАНКАТА ВО ЗЛАТО												
	Спот позиции					Форвард/Фјучерс позиции			Нето позиција во злато			
Позиција	Актива	Пасива	Нето позиција	Вонбилансни позиции	Вкупно	Побарувања	Обврска	Нето износ	9=5+8			
	1	2	3	4	5=(3+4)*	6	7	8				
IV	НЕТО-ПОЗИЦИЈА ВО ЗЛАТО											0
V	АКТИВА ПОНДЕРИРАНА СПОРЕД ВАЛУТНИОТ РИЗИК (III+IV)											0
* = долги позиции, * = кратки позиции												

* + = долги позиции, - = кратки позиции

Банка/Штедилница _____

Образец АК

ИЗВЕШТАЈза стапката на адекватност на капиталот
состојба на _____

Ред. бр	Опис
1	2
I	АКТИВА ПОНДЕРИРАНА СПОРЕД КРЕДИТНИОТ РИЗИК
1	Билансна актива пондерирана според кредитниот ризик
2	Вонбилансна актива пондерирана според кредитниот ризик
3	Актива пондерирана според кредитниот ризик
4	Капитал потребен за покривање на кредитниот ризик
II	АКТИВА ПОНДЕРИРАНА СПОРЕД ВАЛУТНИОТ РИЗИК
5	Агрегатна девизна позиција
6	Нето-позиција во злато
7	Актива пондерирана според валутниот ризик
8	Капитал потребен за покривање на валутниот ризик
III	АКТИВА ПОНДЕРИРАНА СПОРЕД РИЗИЦИ
9	Капитал потребен за покривање на ризиците
IV	СОПСТВЕНИ СРЕДСТВА
V	СТАПКА НА АДЕКВАТНОСТ НА КАПИТАЛОТ

КОЛЕКТИВНИ ДОГОВОРИ**304.**

Врз основа на член 32, став 5 од Уставот на Република Македонија и член 203, 205, став 2, 206, и 210, став 1, од Законот за работни односи („Сл.весник на РМ“ бр.62/05), и член 3 од Општиот колективен договор за стопанство на РМ („Сл. весник на РМ“ бр. 76/2006), Синдикатот на работниците од текстилната, кожарската и чевларската индустрија на РМ и Здружението за кожарска и чевларска индустрија на Организацијата на работодавачите на Македонија склучуваат

**КОЛЕКТИВЕН ДОГОВОР
ЗА КОЖАРСКА И ЧЕВЛАРСКА ИНДУСТРИЈА
НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА****I. ОПШТИ ОДРЕДБИ****Член 1**

Со овој Колективен договор се уредуваат и доуредуваат, во согласност со закон, Општ колективен договор за стопанство на РМ и други прописи, правата, обврските и одговорностите на договорните страни кои го склучиле овој договор, а особено склучувањето, содржината и престанокот на договорот за вработување и други прашања од работните односи или во врска со работните односи во стопанството на РМ, како и начинот и постапката за решавање на меѓусебните спорови.

Член 2

Овој колективен договор се применува непосредно и е задолжителен за работодавачите членови на Здружението за кожарска и чевларска индустрија на Организацијата на работодавачите на Македонија, или кои дополнително пристапиле кон Здружението, како и за сите работници членови на Синдикатот на работниците од текстилната, кожарската и чевларската индустрија на Р.М. во чие име е склучен.

Член 3

Со колективен договор на ниво на работодавач, можат да се утврдат и други права и обврски, покрај утврдените со закон, Општиот колективен договор и овој колективен договор.

Со колективен договор на ниво на работодавач, можат да се утврдат и поголеми права на работниците од оние утврдени со закон, Општ колективен договор или со овој колективен договор.

Член 4

Со колективен договор на ниво на работодавач не можат да бидат утврдени помали права на работниците од правата утврдени со закон, Општиот колективен договор и овој колективен договор.

Со Колективен договор на ниво на работодавач доколку се утврдат помали права од утврдените со закон, Општиот колективен договор и овој колективен договор, се ништавни и неможе да произведуваат правно дејство.

Член 5

Во натамошниот текст за изразите:

- Синдикат на работниците од текстилната, кожарската и чевларската индустрија на РМ - ќе се применува изразот - СТКЧ;

- Здружение за кожарска и чевларска индустрија членка на ОРМ - ќе се применува изразот - Здружение ;

- Општ колективен договор за стопанство - ќе се применува изразот ОКД;

- Синдикална организација - ќе се применува изразот СО.

Забрана на дискриминација**Член 6**

Во случај на дискриминација согласно Закон и ОКД за стопанство на РМ, работникот има право да бара надомест на штета во висина од 5 плати.

Основица за пресметување на надомест на штетата е просечната нето плата во Република Македонија исплатена во месецот пред утврдувањето на постоењето на дискриминацијата.

II. ДОГОВОР ЗА ВРАБОТУВАЊЕ**Член 7**

Со потпишување на договорот за вработување, се заснова работен однос помеѓу работникот и работодавачот.

Член 8

Оправдани причини кога работникот е отсутен и неможе да отпочне со работа на денот определен со договорот за вработување се:

- болест;
- несреќен случај;
- смртен случај на член на потесно семејство;
- елементарна непогода (пожар , поплава и сл);
- други случаи предвидени со колективен договор на ниво на работодавач или договор за вработување.

Работникот е должен за отсуството да го извести работодавачот во рок од 24 часа.

**1. Посебни услови за засновање
на работен однос****Член 9**

Посебните услови можат да се предвидат како услов за вработување само ако се неопходни за извршување на работите на одредено работно место.

Како посебни услови за вработување можат да се предвидат, особено:

- стручната подготовка;
- посебни знаења и способности за извршување на соодветни работи;
- работно искуство;
- посебна здравствена состојба;
- психофизички и физички способности;
- положен посебен стручен испит;
- проверка на способностите за вршење на работите на работното место и
- други специфични услови, утврдени во колективен договор на ниво на работодавач или акт на работодавачот.

Член 10

Постапката за проверка на способноста на кандидатот кога тоа е утврдено како посебен услов за засновање на работен однос, се утврдува во Колективен договор на ниво на работодавач.

III. ОБВРСКИ НА РАБОТНИКОТ**Член 11**

Работникот е должен совесно да ја извршува работата на работното место за кое што склучил договор за вработување, во време и на место, кои што се определени за извршување на работата, почитувајќи ја организацијата на работа и деловната активност на работодавачот.

Работникот е должен да врши и друга работа која не е предвидена со договорот за вработување, а е во рамките на неговата стручна подготовка, врз основа на писмен акт од страна на работодавачот се додека траат причините, но не подолго од два месеци последователно, само во случаи:

- ако треба да се замени отсутен работник;
- кога е зголемен обемот на работата;
- ако на работното место на кое работи е намален обемот на работа;
- на елементарни непогоди кои се случиле или непосредно се закануваат;
- на неопходно завршување на започнат процес, чие прекинување со оглед на природата на технологијата на работата би предизвикало материјални загуби;
- на спречување на расипување на сировини и материјали, односно отстранување на дефекти на опремата и на средствата за работа;
- на завршување на итни и неодложни работи;
- кога тоа е неопходно за отстранување или спречување на последиците во случаите на природна непогода или друга несреќа;
- во други случаи утврдени со колективен договор или акт на работодавачот.

Работникот во сите случаи кога врши друга работа која не е предвидена со договорот за вработување, има право на еднаква плата каква што примал на своето работно место, односно, плата која за него е поповолна.

IV. ПРОБНА РАБОТА, ПРИПРАНИЧКИ И ВОЛОНТЕРСКИ СТАЖ

1. Пробна работа

Член 12

При склучувањето на договорот за вработување, работникот и работодавачот можат да договорат пробна работа.

Траењето на пробната работа за одредени работни задачи изнесува:

- за работи од I до III група сложеност, до два месеци.
- за работи од IV до V група сложеност, до четири месеци.
- за работи од VI до IX група сложеност, до шест месеци.

Начинот на спроведувањето и оценувањето на пробната работа го утврдува работодавачот.

2. Приправнички стаж

Член 13

Приправничкиот стаж може да трае најдолго до 12 месеци.

Траењето на приправничкиот стаж изнесува:

- за работи од IV до V група сложеност, до шест месеци.
- за работи од VI до IX група сложеност, до дванаесет месеци.

Траењето на приправничкиот стаж може да се скрати на предлог на одговорното лице кај работодавачот.

Начинот на организирањето и спроведувањето на приправничкиот стаж и приправничката работа се уредува со колективен договор на ниво на работодавач.

3. Волонтерски стаж

Член 14

Со договорот за волонтерски стаж може да се утврди правото на волонтерот на надомест на трошоци за превоз и исхрана.

V. НАЧИНИ НА ПРЕСТАНУВАЊЕ НА ВАЖНОСТА НА ДОГОВОРОТ ЗА ВРАБОТУВАЊЕ

Член 15

Договорот за вработување престанува да важи:

- 1.) Со изминување на времето за кое што бил склучен;
- 2.) Со смрт на работникот или работодавачот (физичко лице);
- 3.) Поради престанување на работодавачот согласно закон;
- 4.) Со спогодбено раскинување;
- 5.) Со отказ;
- 6.) Со судска пресуда и
- 7.) Во други случаи утврдени со закон.

V. ОТКАЖУВАЊЕ НА ДОГОВОРОТ ЗА ВРАБОТУВАЊЕ

1. Откажување на договорот за вработување со отказ од страна на работодавачот

1.1 откажување на договор за вработување од лични причини и причини на вина

Член 16

Работодавачот може на работникот да му го откаже договорот за вработување, кога не е можно продолжување на работниот однос ако:

1. Работникот заради своето однесување, недостаток на знаење или можности или заради неисполнување на посебните услови определени со закон, не е способен да ги извршува договорните или други обврски од работниот однос (лична причина).

Недостаток на знаење или можности се смета ако работникот за период подолг од 2 месеци не ги исполнува нормативните задачи од 70% и стандардниот квалитет.

Ако работникот прифати надвор од работното време да ги отклони недостатоците од став 2 од точка 1 од овој член работодавачот нема да покрене постапка за откажување на договорот за вработување.

2. Работникот ги крши договорните обврски, или други обврски од работниот однос (причина на вина).

Член 17

Работодавачот може да му го откаже договорот за вработување на работникот од лични причини на страна на работникот, ако на работникот му се обезбедени потребните услови за работа и му се дадени соодветни упатства, насоки или писмено предупредување од страна на работодавачот односно овластено лице од работодавачот дека не е задоволен од начинот на извршување на работните обврски и ако по даденото предупредување во рокот утврден од работодавачот работникот не го подобри своето работење.

За предупредувањето на работникот треба да се извести и синдикалната организација кај работодавачот.

Член 18

Одлуката за откажување на договорот за вработување задолжително се дава во писмена форма со образложение за основот и причините за откажување на договорот за вработување со правна поука.

Одлуката за откажување на договорот за вработување ја донесува работодавачот, односно работникот кого тој ќе го овласти.

Одлуката за откажување на договорот за вработување од лични причини на страна на работникот се донесува во рок од три месеци од денот на дознавањето на фактите кои се основа за давање на отказот, односно во рок од шест месеци од денот на настапувањето на фактите кои се основа за давање на отказот.

Одлука за откажување на договорот за вработување може да му се даде на работникот поради сторено кривично дело на работа или во врска со работата најдоцна до истекот на рокот за застареност утврден во закон за стореното кривично дело.

Член 19

Работодавачот може да му го откаже договорот за вработување на работникот поради кршење на работниот ред и дисциплина или неисполнување на обврските утврдени со закон, колективен договор, акт на работодавачот и договорот за вработување со отказан рок, особено ако:

1. Не ги почитува работниот ред и дисциплина според правилата пропозани од страна на работодавачот;
2. Не ги извршува или несовесно и ненавремено ги извршува работните обврски и ако не се придржува на обврските од член 11 од овој КД.
3. Ако работникот одбие да ги изврши работните задачи, се смета кршење на работниот ред и дисциплина за што работодавачот може да му го откаже договорот за вработување.
4. Не се придржува кон прописите што важат за вршење на работите на работното место;
5. Не се придржува на работното време, распоредот и користењето на работното време;
6. Не побара отсуство или ненавремено писмено не го извести работодавачот за отсуството од работа;
7. Поради болест или оправдани причини отсуствува од работа, а за тоа во рок од 48 часа, писмено не го извести работодавачот.
8. Со средствата за работа не постапува совесно или во согласност со техничките упатства за работа;
9. Настане штета, грешка во работењето или загуба, а за тоа веднаш не го извести работодавачот;
10. Не ги почитува прописите за заштита при работа или не ги одржува средствата и опремата за заштита при работа;
11. Предизвикува неред и насилнички се однесува за време на работата и
12. Незаконски или неовластено ги користи средствата на работодавачот.
13. Не се придржува кон одредбите за одржување и учество во штрајк, предвидени во Закон за работни односи и Колективен договор.

Со колективен договор на ниво на работодавач и со правила на работодавачот за работниот ред и дисциплина може да се утврдат и други случаи на кршење на работниот ред и дисциплина.

Правилата за работниот ред и дисциплина, работодавачот е должен да ги истакне на видно место во работните простории на работодавачот и да ги достави до синдикатот.

Член 20

Работодавачот може на работникот да му го откаже договорот за вработување без отказан рок во случаите на кршење на работниот ред и дисциплина или неисполнување на работните обврски утврдени со закон, колективен договор, правилата за работниот ред и дисциплина и договорот за вработување, а особено ако работникот:

1. Неоправедано изостане од работа три последователни работни дена или пет работни дена во текот на една година;
 2. Го злоупотреби боледувањето;
 3. Не се придржува кон прописите за здравствена заштита, заштита при работа, пожар, експлозија, штетно дејствување на отрови и други опасни материи и ги повредува прописите за заштита на животната средина;
 4. Внесува, употребува или е под дејство на алкохол или наркотични средства;
 5. Стори кражба или во врска со работата намерно или од крајно невнимание предизвика штета на работодавачот и
 6. Оддаде деловна, службена или државна тајна.
- Со колективен договор на ниво на работодавач може да се утврдат и други случаи на кршење на работниот ред и дисциплина и на работните обврски за кои работодавачот го откажува договорот за вработување без отказан рок.

Член 21

По оценка на работодавачот, со писмен налог на овластено лице кај работодавачот, работникот се отстранува од кај работодавачот со надоместок во висина на платата на работникот до донесувањето на одлуката за отказ на договорот за вработување, ако:

1. Работникот со своето присуство кај работодавачот го загрозува животот или здравјето на работниците или други лица, или се оштетуваат средства од поголема вредност;
2. Присуството на работникот кај работодавачот штетно ќе се одразува врз работењето кај работодавачот;
3. Присуството на работникот оневозможува утврдување на одговорноста за повреда на работните обврски и
4. Кога против работникот е покрената кривична постапка од надлежен орган за кривично дело сторано на работа или во врска со работата.

Член 22

По поднесувањето на пријавата, работодавачот спроведува постапка за утврдување на факти, докази, услови и околности под кои е сторена повредата и бара писмено изјаснување од работникот за сторената повреда.

1.2. Откажување на договорот за вработување поради, економски, организациони, технолошки, структурни или слични причини - деловни причини

Член 23

Работодавачот може на работникот да му го откаже договорот за вработување ако престане потребата од вршење на одредени работи заради економски, организациони, технолошки, структурални или слични причини на страна на работодавачот (деловни причини).

Член 24

Работодавачот за намерата, а најдоцна 30 дена пред донесувањето на одлука за престанок на работен однос на поголем број работници од деловни причини, е должен за причините на престанувањето на потребите од работата на работниците, за предвидениот број и категоријата на вишокот на работници и за предвидениот рок во кој ќе престане потребата од работата на работниците, да ја извести синдикалната организација на СТКЧ кај работодавачот, а ако нема таква тогаш претставникот на работниците и да се советува со нив за можните начини за спречување и ограничување на бројот на отказите и за можните мерки за спречување и ублажување на штетните последици.

Член 25

Одлука за престанок на работен однос на работници, од деловни причини донесува работодавачот.

Одлуката особено мора да содржи:

- постојната состојба на работодавачот;
- причините за престанувањето на потребата од работа на работниците;
- предвидениот број и категорија на вишок на работници;
- предвидениот рок во кој ќе престане потребата од работа на работниците;
- начин на решавање на правата на работниците за кои ќе престане потребата од работа.

Член 26

Работниците на кои ќе им престане работниот однос со отказ поради економски, технолошки, структурални и слични промени се утврдува врз основа на следните критериуми:

1. успешност во работата;
2. стручна подготовка и квалификација;
3. работниот стаж;
4. возраст.

Со колективен договор на ниво на работодавач може да се утврдат и други критериуми. Критериумите утврдени со овој колективен договор и на ниво на работодавач мора да се вреднуваат според мерила утврдени со колективен договор на ниво на работодавач.

2. Склучување на нов променет договор за вработување во текот на траењето на работниот однос**Член 27**

На работникот во текот на траењето на работниот однос може да му биде понуден нов променет договор за вработување на работно место кое одговара на неговиот степен на стручна подготовка, ако има неопходна потреба во процесот на работата и тоа:

- ако работното место се укинува или е намален обемот на извршувањето;
- ако се воведува нова организациона поставеност, или се усовршува постојната;
- поради права врз основа на инвалидност, односно врз основа на утврдена преостаната работна способност на работникот;
- изречена мерка забрана за вршење на определени работи од надлежен орган.

Во случај на одбивање на новиот договор работниот однос му престанува со откажување на претходниот договор.

2. Откажување на договорот за вработување од страна на работникот**Член 28**

Во случај на отказ од страна на работникот се применуваат одредбите од член 100 од ЗРО.

VI. ПЛАТА И НАДОМЕСТОЦИ НА ПЛАТА**1. Плата****Член 29**

Работникот има право на плата на сразмерно извршената работа утврдена во договорот за вработување, која не може да биде пониска од најниската плата утврдена во овој Договор.

Член 30

Платата на работникот се состои од:

- основна плата;
- дел од плата за работна успешност;
- додатоци.

1.1. Основна плата**Член 31**

Основната плата се определува врз основа на барањата на работното место (стручна подготовка, стекнати вештини, сложеноста и одговорноста на работното место), а се утврдува така што износот на најниската плата за најнизок степен на сложеност се множи со коефициентот на степенот на сложеност на одделна група на работи на која припаѓа работното место на кое работникот работи согласно договорот за вработување.

Најниската плата за одделни степени на сложеност на работи и работни задачи претставува основна плата.

Член 32

Најниската плата на работникот со полно работно време и 100 % остварена норма од утврдената, во којарската и чевларската индустрија во РМ изнесува 4100,00 денари.

Најниската утврдена плата ја објавуваат потписниците на овој колективен договор најмалку еднаш годишно.

При утврдување на најниска плата ќе се поаѓа особено од: трошоците на живот; економските можности; општото ниво на платите на дејноста; нивото на продуктивноста, економичноста и рентабилноста; социјалните давања и други економски и социјални фактори.

Најниската плата ќе се усогласува со кумулативно-то движење на трошоците на живот во однос на декември од претходната година, според податоците на Државниот завод за статистика со важност на почетокот на периодот.

Со колективен договор на ниво на работодавач може да се утврди најниска плата повисока од платата утврдена во став 1 од овој член.

Член 33

Работодавачот кај кого настанале потешкотии во работењето, врз основа на изготвената програма со која се обезбедува надминување на настанатите проблеми врз основа на согласност од синдикатот може да утврди отстапување од најниската плата, со тоа што намалувањето на најниската плата не може да изнесува повеќе од 20% и не може да трае подолго од 6 месеци.

Со колективен договор на ниво на работодавач, можат да се утврдат и други објективни околности кои битно ги нарушуваат тековите на репродукцијата, со што отстапувањето може да биде и поголемо од утврденото во став 1 на овој член.

Работодавачот е должен на работниците да им изврши исплата на разликата меѓу најниската плата за одделни степени на сложеност и помалку исплатената плата во смисла на став 1 и 2 на овој член, во рок од 6 месеци по надминувањето на тешкотиите.

Член 34

Работите, односно работните места се групираат во групи на сложеност, како што следува:

Група**Степен на сложеност**

I - Едноставни, повторливи и разновидни работи-	1,00
II - Помалку сложени, повторливи и разновидни работи-	1,20
III - Сложени, разновидни, повторливи и со повре- мена појава на нови работи-	1,30
IV - Посложени, разновидни работи за кои е по- требна самостојност и иницијативност	1,50
V - Посложени, разновидни работи за кои е потреб- на голема самостојност и иницијативност.....	1,70
VI - Значајно сложени работи кои бараат самостој- ност и иницијативност -.....	1,90
VII - Мошне сложени работи кои бараат голема са- мостојност, креативност и иницијативност-	2,30
VIII - Мошне сложени работи кои бараат голема са- мостојност, креативност, иницијативност и специјали- зираност	2,70
IX - Најсложени, специјализирани, креативни и самостојни работи-	3,00

Член 35

Со колективен договор на ниво на работодавач можат да се утврдат и други групи на повисоки степени на сложеност за типични работни места.

Со колективен договор на ниво на работодавач или со акт на работодавачот се врши распоредување на ра- ботите во поделни степени на сложеност.

1.2. Дел од плата за работна успешност**Член 36**

Критериуми и мерила за утврдување на работната успешност се: домаќински однос; обем; квалитет; креа- тивност и инвентивност; остварена продуктивност; економичност; заштеди во процесот на работење; ефи- касност и користење на средствата за работа и работно- то време и други утврдени со колективен договор на ниво на работодавач.

Работната успешност се мери, односно проценува за поединци или групи на работници според однапред утврдени критериуми и мерила со кои работникот се запознава пред да почне да работи.

Резултатите од работењето на работникот ги утвр- дува, односно оценува работникот кој го води и орга- низира процесот на работа.

Доколку работникот не ги достигнува работните резултати од причини што не зависат од работникот, (немање на струја и други енергенци, дефект на маши- ните и немање на сировини или други објективни при- чини утврдени со колективен договор на ниво на рабо- тодавач), има право на основната плата.

Доколку работникот не ги достигнува работните ре- зултати од причини што зависат од работникот ќе може да му се исплати плата пониска од основната плата, за онолку за колку што не ја исполнил работната обврска.

Член 37

Во случај кога 50% од работниците утврдените нор- ми и нормативи ги исполнуваат помалку од 70% Син- дикатот може да покрене иницијатива за нивно преис- питување.

1.2. Додатоци**Член 38**

Основната плата на работникот се зголемува кога работникот работи во услови потешки од нормалните за определено работно место, а особено:

- Работни задачи во чие извршување работникот е изложен на неповолните влијанија на околината (чад, саѓе, топол пепел, прашина, влага, високи, односно ниски температури, бучава, блескава вештачка светли- на, работа во темни простории или во простории со не- соодветно обоено светло);

- При работни задачи во кои согласно прописите работникот употребува заштитни средства како што се: заштитни чевли, гас маски, маски против прав, уреди за доведување свеж воздух или други заштитни средства;

- Работи при кои работникот е изложен на посебни опасности (пожар, вода, експлозија);

Со колективен договор на ниво на работодавач, се утврдуваат потешките услови за работа од нормалните за одделни работни места и износот на зголемувањето по тој основ не зависи од висината на платата на работ- никот, туку се утврдува во единствен износ за сите ра- ботници што работат во тие потешки услови на работа.

Со колективен договор на ниво на работодавач, со методологија, се вреднуваат потешките услови за ра- бота од нормалните за одделни работни места.

Член 39

Основната плата на работникот се зголемува по час најмалку за:

- прекувремена работа	35%
- работа ноќе.....	35%
- работа во три смени	5%
- работа во ден на неделен одмор..	50%

За работа во денови на празници и неработни дено- ви утврдени со закон, работникот има право на надом- ест на платата што му припаѓа кога во тие денови не работи и плата за поминатите часови на работа зголе- мена за 50%.

Додатоците, меѓусебно не се исклучуваат.

Правото на зголемен надоместок по основ на рабо- та во три смени работникот го остварува само за ефе- ктивно проведено работно време во смени.

Член 40

Основната плата на работникот се зголемува за 0,5% за секоја година работен стаж.

2. Дел за деловна успешност**Член 41**

На работникот може да му се исплати и дел по ос- нов на деловна успешност на работодавачот.

3. Надоместоци на плата**Член 42**

Работодавачот на работникот му исплатува надом- ест на плата за:

- боледување - за време на привремена неспособ- ност за работа;

- годишен одмор;

- платен вонреден одмор;

- време на прекин на работниот процес од причини од страна на работодавачот;

- празници и неработни денови утврдени со закон или друг пропис;
- од работа слободни денови;
- дообразование, стручно оспособување и преквалификација, односно доквалификација согласно со потребите на работодавачот;
- синдикално образование во договор со работодавачот;
- време на отказан рок;
- и други случаи утврдени со колективен договор на ниво на работодавач.

Во случаите од претходниот став на работникот, му припаѓа надомест на плата во висина од неговата просечна плата од последните 12 месеци, доколку со закон поинаку не е определено.

Доколку работникот во тој период не примал плата му припаѓа надомест во висина на најниската плата.

Член 43

Работникот има право на надомест по основ на придонес од иновации, рационализации и други видови творештва, за потребите на работодавачот, кој се утврдува со договор склучен меѓу работникот и работодавачот.

Член 44

За време не приправничкиот стаж на работникот, му припаѓа надоместок во висина од 70% од основната плата, определена за работното место за кое се оспособува.

Член 45

За време на временна неспособност за работа работникот има право на надомест на плата:

- од 1 до 7 дена 70%
- од 1 до 15 дена 80%
- од 1 до 21 ден 90% од основницата утврдена со закон.

За боледувања предизвикани од повреда при работа или од професионално заболување надоместокот изнесува 100%.

Член 46

Надоместокот на плата на работникот за време на прекин на работниот процес од деловни причини изнесува 70% од неговата плата за период до 3 месеци во тековната година.

Член 47

Инвалид на трудот остварува посебна заштита и права во согласност со прописите за пензиско-инвалидско осигурување, колективниот договор на ниво работодавач.

4. Надоместување на трошоците поврзани со работата

Член 48

Работникот има право на надомест на трошоците поврзани со работа, и тоа:

- надомест за исхрана, доколку исхраната не е организирана, во висина од најмалку 20% од основницата;
- надомест на трошоци за превоз до и од работа над 2 км., во случаи кога нема организирано превоз во висина на стварните трошоци во јавниот сообраќај;
- дневници за службени патувања во земјата во висина од 8% од основницата;

- дневници за службени патувања во странство согласно Уредбата за издатоците за службен пат и селидби во странство што на органите на управата им се признаваат во тековни трошоци;

- теренски додаток во зависност од обезбедените услови за работа на терен (сместување, исхрана и сл.), во висина утврдена со колективен договор на ниво на работодавач;

- надомест за одвоен живот од семејството, во висина утврдена со колективен договор на работодавач, но не помалку од 60% од основницата;

- надоместокот за одвоен живот се исплатува кога работникот е распореден, односно упатен на работа надвор од седиштето на фирмата или надвор од местото на постојаното живеалиште;

- надомест на трошоците за користење на сопствен автомобил за потреби на работодавачот во висина од 30% од цената на литар гориво што го корисити автомобилот за секој изминат километар;

- надомест на трошоците при селидба за потребите на работодавачот, во висина на стварните трошоци;

- регресот на годишен одмор е во висина не помалку од најниската плата утврдена со овој колективен договор, и треба да се исплати најдоцна до 30.06. наредната година.

- новогодишниот надоместок е во висина не помалку од најниската плата утврдена со овој колективен договор, и треба се исплати најдоцна до 30.06. наредната година.

Во случај кога кај работодавачот настанале потешкотии во работењето (загуби по завршна сметка и елементарни непогоди), надоместоците за регресот за годишен одмор и новогодишниот надомест нема да се исплатат.

Доколку кај работодавачот настанат објективни економски потешкотии, дали ќе се исплатат надоместоците од претходниот став и за висината на истите се спогодуваат работодавачот и синдикатот.

Покрај надоместоците од став 1 на овој член согласно колективен договор на ниво на работодавач се исплатува надоместок и:

- во случај на смрт на работник на неговото семејство се исплатува надоместок во висина од три основици;

- во случај на смрт на член на семејно домаќинство на работникот му се исплатува надоместок во висина од 2 основици. Под семејно домаќинство се подразбира: сопружници, деца и родители кои живеат во заедница.

- во случај на потешки последици од елементарни непогоди најмалку во висина од една основица;

- за непрекинато боледување подолго од 6 месеци поради повреда на работа или професионално заболување во висина на основницата;

- за јубилејна награда во висина на основницата - за најмалку 10 години работа кај ист работодавач;

- при заминување во пензија најмалку двократен износ од основницата.

Основницата за пресметување на надоместоците на работниците преставува просечната месечна нето плата по работник во Република Македонија исплатена во последните три месеци.

На работникот му се исплатуваат и други надоместоци согласно колективен договор на работодавач.

VII. РАБОТНО ВРЕМЕ

Член 49

Почетокот, распоредот и завршетокот на работното време, го утврдува работодавачот, односно работоводниот орган во согласност со закон, акт на органот од државната управа од соодветната област, колективен договор на ниво на дејност, односно на ниво на работодавач.

Со колективен договор на ниво на работодавач се утврдуваат исклучително тешките услови на работното место според кои работното време пократко од 40 часа неделно, ќе се смета за полно работно време, но не пократко од 36 часа неделно.

За работните места кај кои постои поголема опасност од повреди или здравствени оштетувања, со колективен договор на ниво на работодавач, полното работно време може да трае помалку од 36 часа неделно.

Полно работно време

Член 50

1. Полното работно време не смее да биде подолго од 40 часа неделно.

2. Работната недела по правило трае пет работни дена.

3. Со закон, односно со колективен договор на ниво на работодавач може да се одреди како полно работно време, работното време кое е пократко од 40 часа неделно, меѓутоа не помалку од 36 часа неделно.

4. Со закон или други прописи во согласност со закон, или со колективен договор на ниво на работодавач може да се определи за работните места, кај кои постојат поголеми опасности од повреди или здравствени оштетувања, полното работно време да трае помалку од 36 часа неделно.

5. Ако полното работно време не е определено со закон или колективен договор на ниво на работодавач, се смета како полно работно време, работното време од 40 часа неделно.

6. Работодавачот е должен да води евиденција за полното работно време.

7. Работодавачот кој има над 25 вработени и кај кого процесот на работата се врши на една локација е должен да води електронско евидентирање на полното работно време и на прекувремената работа.

Член 51

1. Работникот е должен на барање на работодавачот да врши работа преку полното работно време (прекувремена работа):

- Во случај на исклучителни зголемувања на обемот на работата.

- Ако е потребно продолжување на деловниот или производниот процес,

- Ако е нужно да се отстрани оштетување на средствата за работа, што би предизвикало прекинување на работата,

- Ако е потребно да се обезбеди безбедност на луѓето и имотот, како и безбедност на прометот и

- Во други случаи определени со закон или колективен договор на ниво на работодавач.

2. Прекувремената работа може да трае најмногу десет часа во текот на една недела и најмногу 190 часа годишно, освен за работите кои поради специфичниот процес на работа неможат да се прекинат или за кои нема услови и можности да се организира работата во смени, согласно со акт на Владата на Република Македонија.

3. На работникот кој работел над 150 часа подолго од полното работно време, а не отсуствувал од работа повеќе од 21 ден во текот на годината, кај истиот работодавач, работодавачот е должен да му исплати покрај додатокот на плата и бонус во висина од една просечна плата во Републиката.

4. Работодавачот е должен да води посебна евиденција за прекувремената работа и часовите за прекувремената работа да ги наведе во месечната прсметка на плата на работникот.

5. Ако работодавачот воведува прекувремена работа подолга од ставот (2) на овој член е должен да изврши прераспореѓување на работното време или воведување на нови смени.

Дополнително работење во случаи на природна или друга несреќа

Член 52

Работникот е должен да ја врши работата преку полното или договореното пократко работно време на своето работно место или други работи во врска со отстранување или спречување на последиците, во случаите на природна или друга несреќа, ако таа несреќа непосредно се очекува. Таквата работа може да трае додека е непоходно да се спасат човечките животи, да се заштити здравјето на луѓето или да се спречи неправилната материјална штета.

Забрана на вршење работа подолго од полното работно време

Член 53

Работодавачот не смее да наложи работа подолга од полното работно време:

1. ако работата може да се изврши со соодветна организација или распределба на работата, распореѓување на работното време или воведување на нови смени,

2. на работникот жена, во согласност со одредбите на овој закон поради заштита на бременоста, раѓање и родителство,

3. на мајка со дете до 3 години старост и самохран родител со дете до 6 години старост, освен ако работникот даде писмена изјава дека доброволно се согласува со прекувремена работа,

4. на повозрасен работник - над 57 години жени и над 59 години мажи,

5. на работник кој не наполнил 18 години возраст,

6. на работникот на кој врз основа на мислење на лекарската комисија поради таквото работење ќе му се влоши здравствената состојба,

7. на работникот кој има полно работно време пократко од 36 часа неделно поради работа на работното место, каде што опстојуваат поголеми опасности од повреди или здравствени оштетувања, и

8. на работникот кој работи помалку од полното работно време (скратено работно време) во согласност со прописите за пензиско и инвалидско осигурување (инвалидност), прописите за здравствено осигурување (медицинска рехабилитација) или други прописи (родителски обврски).

Дополнително работење

Член 54

1. Работникот кој работи полно работно време, може по исклучок да склучи договор за вработување со скратено работно време со друг работодавач, меѓутоа најмногу за десет часа неделно, со предходна согласност на работодавачот, каде што е вработен со полно работно време.

2.Обврзан составен дел на договорот за вработување според ставот 1 на овој член е договорот за начинот на остварувањето на правата и обврските од овој работен однос со оглед на правата и обврските на работникот кај работодавачот, каде што е вработен со полно работно време.

3.На работникот, кој склучува договор за вработување според ставот 1 на овој член, престанува да му важи договорот за вработување во согласност со овој закон, по изминувањето на договореното време, или како е повлечена согласност на работодавачот, каде што работникот е во работен однос со полно работно време.

Скратено работно време во посебни случаи

Член 55

1. Работникот кој работи помалку од полното работно време (скратено работно време) во согласност со прописите за пензиско и инвалидско осигурување (инвалидност), прописите за здравствено осигурување (медицинска рехабилитација) и остварува права од задолжително социјално осигурување кога би работел со полно работно време.

2.Работникот од ставот 1 на овој член, кој работи помалку од полното работно време, има право на плаќање за работата според стварните работни обврски, како и други права и обврски од работниот однос како работникот кој работи полно работно време, ако со закон поинаку не е пропишано.

Распоредување на работното време

Член 56

1.Распоредувањето и условите за времено прераспоредување на работното време се одредува со закон, колективен договор на ниво на работодавач или договор за вработување.

2.Работодавачот мора во писмена форма да го извести работникот за временото прераспоредување на работното време најмалку еден ден пред тоа.

3.При распоредување на полното работно време работникот не смее да биде распореден на помалку од четири работни дена во неделата.

4.Распоредувањето на работното време се врши според природата или организацијата на работата или потребите на корисниците. При распоредување, како и временото прераспоредување на полното работно време, работното време не смее да трае повеќе од 40 часа неделно и не помалку од четири часа дневно.

5.При распоредување, како и временото прераспоредување на работното време се зема во предвид работното време како просечна работна обврска во периодот, кој не смее да биде подолг од шест месеци.

6.Одредбата од членот 53 од овој договор односно член 120 од ЗРО за забрана на работа преку полното работно време важи, исто така и во случај на нееднакво распоредување или прераспоредување на работното време.

Прераспределба на работното време

Член 57

1.Прераспределба на работното време може да се изврши кога тоа го бара природата на дејноста, односно работите и задачите.

2.Во случаите на ствот 1 на овој член прераспределбата на работното време се врши така што вкупното работно време на работникот во просек да не биде подолго од 40 часа во работната недела во текот на годината.

Распоред на работното време

Член 58

1.Распоредот на работното време го утврдува работодавачот.

Пресметување на работното време

Член 59

1.Работникот кој поради прераспоредување на работното време и кој во времето пред престанувањето на работниот однос во календарската година поминал повеќе работни часа на работа отколку што е одредено за работата со полно работно време, може да бара веќе одработуваните работни часа да му се пресметаат во работни денови со полно работно време.

2.Според ставот 1 на овој член пресметаните денови се сметаат во работен стаж на работникот, како кога би ги поминал на работа. Вкупниот работен стаж во календарската година не смее да надминува 12 месеца.

Нокна работа

Член 60

Како нокна работа се смета работењето во времето меѓу 22,00 часот и 6,00 часот наредниот ден. Ако со распоредувањето на работното време е одредена нокна работна смена, за нокно работење се смета осум непрекинати часа меѓу 22,00 часот и 7,00 часот идниот ден.

Права на работниците кои работат ноќе

Член 61

1.Работникот кој работи ноќе барем три часа од својата редовна дневна работна обврска односно работникот кој одработува ноќе третина од полното работно време од својата годишна работна обврска има право на посебна заштита за нокна работа.

2.Ако на работникот заради нокна работа според мислење на лекарската комисија заради таквото работење би можела да му се влоши здравствената состојба работодавачот е должен да го ангажира на соодветна работа дење.

3.Работодавачот е должен на работниците кои работат ноќе да им обезбеди:

- подолг одмор,
- соодветна храна,
- стручно раководство на работниот, односно производниот процес и
- лекарски прегледи.

4.Ако работата се врши во смени, работодавачот е должен да обезбди периодично менување на работниците. Притоа работникот во нокна смена смее да работи најдолго една недела.

5.Работодавачот не смее да го распореди на нокна работа работникот на кој нема да му обезбеди услови за превоз до и од работа.

Ограничувања на работата ноќе

Член 62

1.Работното време на работникот кој работи ноќе до четири месеци не смее да трае просечно повеќе од осум часа дневно.

2.Работното време на работникот кој работи ноќе на работно место, каде што постојат поголеми опасности од повреди или здравствени оштетувања не смее да трае повеќе од осум часа дневно.

Консултирање со синдикатот

Член 63

Работодавачот е должен пред воведувањето на нокната работа, ако нокната работа редовно се врши со работници кои работаат ноќе најмалку еднаш годишно, да се консултира синдикалната организација кај работодавачот член на СТКЧ, а ако таков нема, со работничкиот претставник за одредување на времето, кое што се смета како време на нокното работење, за обличите на организирање на нокното работење за мерките за заштита при работа, како и мерки од социјалната заштита.

Нокна работа на жените во кожарската и чевларската индустрија

Член 64

1. Работничка од областа на кожарската и чевларската индустријата не може да се распореди на работа ноќе ако работата во тоа време би оневозможила да оствари одмор од најмалку седум часа во времето меѓу 22,00 часот и 5,00 часот наредниот ден.

2. Забраната од став 1 на овој член не се однесува на работничка која има посебни овластувања и одговорности или која врши работи на здравствена, социјална и друга заштита на работниците.

3. По исклучок од одредбата на ставот 1 од овој член, на работничка може да и се определи да работи ноќе кога е неопходно да се продолжи работата прекинатата од виша сила и кога е потребно да се спречи штетата на суровини или на друг материјал.

4. Работничка може да биде распоредена на работа ноќе и кога тоа го бараат особено сериозни економски, социјални и слични околности под услов работодавачот за воведување на таква работа да добие согласност од органот на државната управа надлежен за работите на трудот.

Прекувремена работа

Член 65

Со колективен договор на ниво на работодавач, се утврдуваат случаите во кои работникот е должен на барање на работодавачот да врши работи преку полното работно време (прекувремена работа).

VIII. ПАУЗИ И ОДМОРИ

1. Можности на поинакво уредување на работното време со колективен договор

Член 66

Со колективен договор на ниво на работодавач, работното време може да се прераспореди на поинаков начин, при што работодавачот мора да обезбеди одмор меѓу два последователни работни дена во непрекинато траење од 12 часа, како и неделен одмор во траење од најмалку 24 часа непрекинато.

2. Привремен принуден одмор

Член 67

Доколку настанат услови и околности кои значат неможност или нерационалност, работниот процес да се обавува во ист обем, работодавачот може да донесе одлука за организирање на принуден одмор.

Услови и околности под кои може да се организира принуден одмор се:

- немање на сировини, репроматеријали, енергија, одстранување на дефекти и сл. количини неопходни за планираниот обем на производство над 30 дена;

- остварени залихи над нормираните;
- ограничени и намалени можности за пласман на готови производи, полупроизводи и стоки;
- влошена материјално-финансиска состојба на работодавачот заради која е неопходно преземање мерки насочени кон намалување на трошоците на работењето.

Член 68

Одлука за воведување на привремен принуден одмор донесува работодавачот врз основа на изготвена програма за надминување на тешкотиите во работењето.

Во одлуката за воведување на привремен принуден одмор се определува:

- бројот на работниците кои се упатуваат на привремен принуден одмор;
- времетраењето на привремен принуден одмор;
- висината на надоместокот на плата за време на привремен принуден одмор.

За одлуката работодавачот ја информира синдикалната организација кај работодавачот која за истата се изјаснува.

Член 69

Привремен принуден одмор за работникот се воведува најдолго до 6 месеци.

Работникот се упатува на привремен принуден одмор со соодветна одлука за привремен принуден одмор од страна на работодавачот.

Член 70

Висината на надоместокот на плата на работникот за време на привремен принуден одмор изнесува најмалку 70% од неговата просечна плата, исплатена во последните 3 месеци.

3. Определување на траењето на годишниот одмор

Член 71

Работникот има право на годишен одмор во текот на една календарска година во траење од најмалку 20 до 26 работни дена.

Траењето на годишниот одмор на работникот се определува врз основа на:

1. времето поминато во работен однос;
2. сложеноста на работите на работното место;
3. условите за работа;
4. здравствената состојба на работникот;
5. работник помлад од 18 години;
6. работа во смени.

Доколку работникот го надминува максимумот по основ на критериумите во овој член има право на годишен одмор само до 26 работни дена.

Должината на годишниот одмор, стекната по ставот 2, точките 4 и 5 од овој член, може да изнесува и повеќе од 26 работни дена.

Со колективен договор на ниво на работодавач можат да се утврдат и други критериуми со кои ќе се определува должината на траењето на годишниот одмор.

Траењето на годишниот одмор на работникот се определува со колективен договор на ниво на работодавач.

4. Платен одмор

Член 72

Работникот има право на платен одмор заради лични и семејни околности до 7 работни дена во текот на годината во следните случаи:

- за склучување на брак..... 3 дена
- за склучување брак на дете..... 2 дена
- за раѓање или посвојување дете..... 2 дена
- за смрт на сопругник или дете..... 5 дена
- за смрт на родител, брат, сестра..... 2 дена
- за смрт на родител на сопругник..... 2 дена
- за смрт на дедо или баба..... 1 ден
- за полагање на стручен или друг испит за потребите на работодавачот до..... 3 дена
- за елементарни непогоди до..... 3 дена

Во случаите од став 1, отсуството од работа се обезбедува и се користи во деновите на траењето на основот врз основа на кој се остварува, без оглед на барањето на процесот на работа.

Член 73

Работникот може да отсуствува од работа без надомест на плата и придонеси од плата, најдолго 3 месеци, во следните случаи:

- за неа на член на семејство;
- за изградба или поправка на куќа, односно стан;
- за учество на културни и спортски приредби;
- за учество на конгреси, конференции и сл.;
- за лечење за своја сметка;
- во други случаи утврдени во колективен договор на ниво на работодавач.

Одлука за отсуство од став 1 на овој член, донесува работодавачот или лицето кое тој ќе го определи во согласност со потребите на процесот на работата.

Член 74

Работник има право на отсуство од работа со надомест на плата во следните случаи:

1. за време на празниците на РМ, кои се определени како слободни денови од работа;
2. за време на неспособност на работа поради заболување или повреда до 21 работен ден;
3. за време на образување, дошколување и оспособување за потреби на работодавачот;
4. право на платено отсуство во траење од 4 часа неделно има и работникот на кого работниот однос му престанува со отказ заради барање ново вработување.

Член 75

Доброволните дарители на крв имаат право на 2 платени последователни работни денови, за секое давање на крв и тоа на денот кога дава крв и наредниот работен ден.

Во случај кога давањето на крв е во неработен ден, дарителот има право на 2 последователни работни дена.

Работникот е должен за секое доброволното давање крв писмено да го извести непосредниот раководител за денот и часот.

IX. НАДОМЕСТ НА ШТЕТА

Член 76

За надоместокот на штета се применуваат одредбите од членовите 156-159 од ЗРО.

Член 77

Со колективен договор на ниво на работодавач се определуваат случаите на штетни дејствија на работникот за кои се утврдува висината на паушалното обештетување, како и начинот и условите за намалување или простување на плаќањето на обештетувањето.

Член 78

Работникот, кој дознал за причинетата штета, должен е веднаш без одлагање да го извести својот непосреден раководител или работодавачот.

За причинетата штета раководниот работник должен е да го извести работодавачот.

Пријавувањето на штетата се врши писмено или усно.

Член 79

Штетата ја утврдува овластено лице или Комисија составена од 3 члена, формирана од страна на работодавачот.

За поголема штета утврдена со колективен договор на ниво на работодавач се информира претставникот на СО кај работодавачот.

Член 80

Овластено лице или Комисијата ги испитува сите факти и докази кои се од влијание за правилно утврдување на причините поради кои настанала штетата, околностите под кои настанала и висината на штетата, со сослушување на работниците сведоци, увид на лице место, увид во документацијата, сослушување на причинителот или причинителите на штетата, а може да одреди и вештачење и преземе други дејствија за утврдување на висината.

Висината на штетата се утврдува врз основа на документација на работодавачот, односно по пазарната цена на оштетеното добро.

Ако утврдувањето на висината на штетата би предизвикало несразмерни трошоци, обештетувањето ќе се определи во паушален износ.

Член 81

За утврдената фактичка состојба, овластено лице или Комисијата составува записник, кој заедно со своето мислење го доставува до работодавачот, односно овластено лице од страна на работодавачот.

Одлука за надомест на штетата ја донесува работодавачот или овластено лице од страна на работодавачот.

Против Одлуката за надомест на штета, работникот има право на приговор до надлежен орган кај работодавачот.

Надлежниот орган кај работодавачот, кој одлучува по приговорот во втор степен, пред донесување на одлуката за надомест на штета, бара мислење од СО кај работодавачот.

Член 82

Работникот кој му причинил штета на работодавачот е должен истата да му ја надомести по конечност на Одлуката за надомест на штета донесена од надлежен орган на работодавачот.

Работникот надоместокот на штетата ќе го плаќа на рати во висина од најмногу 30% од наговата месечна нето плата.

Член 83

По утврдувањето на висината на штетата работодавачот може да донесе одлука за делумно или целосно ослободување од плаќањето на обештетувањето, ако работникот штетата ја направил:

1. Да го заштити сопственото и здравјето и животот на други работници;
2. Да спречи настапување на поголема штета, и
3. Ако ги презел сите неопходни дејствија за нејзино спречување, како и во други случаи утврдени со КД на ниво на работодавач.

Одлука за ослободување донесува надлежниот орган кај работодавачот.

Член 84

Ако работникот самоволно без причини од член 100 на ЗРО даде отказ без отказан рок работодавачот поради пореметување на работниот процес и настаната штета, има право да бара обештетување во висина од една или три месечни плати во зависност од работните задачи што ги извршува работникот.

X. МИРНО РЕШАВАЊЕ НА ИНДИВИДУАЛНИТЕ И КОЛЕКТИВНИТЕ РАБОТНИ СПОРОВИ**Член 85**

Индивидуален работен спор претставува спор во врска со остварувањето на правата на работникот утврдени со Закон, колективен договор и договорот за вработување.

Колективни работни спорови се спорови во врска со склучувањето, измената, дополнувањето и примената на колективниот договор, остварување на правото на синдикално организирање и штрајк.

Член 86

Споровите кои не можат да се решат со меѓусебно спогодување, можат да се решат по пат на помирување или по пат на арбитража.

Помирувањето е процес во кој независна, трета страна, определена од страните во спорот, им помага на страните во спорот во изнаоѓање на решение за спорот.

Арбитража е решавање на спор од страна на трета страна која ја определиле страните во спорот и која одлучува за спорот.

Член 87

Лицата помирувачи, односно арбитри, страните во спорот ги бираат од Листата на помирувачи, односно арбитри, што ја утврдуваат самите.

Страните во спорот заеднички го определуваат треттиот член во постапката за помирување односно арбитража.

1. Постапка за помирување (мировен совет)**Член 88**

Индивидуалните и колективните работни спорови можат да се решаваат по пат на мирене и пред посебен Мировен совет.

Постапката за помирување започнува со предлог од било која страна, најдоцна во рок од 5 дена од настанувањето на спорот, во кој предлагачот на помирувањето ја изнесува содржината на спорниот однос.

По добивањето на предлогот, другата страна е должна да одговори во рок од 3 дена.

Страните во спорот, во Мировниот совет предлагаат свој член, а заеднички го определуваат треттиот член на Мировниот совет од Листата на помирувачи.

Помирувачот раководи со Мировниот совет и им помага на страните во спорот во изнаоѓање на решение за спорот.

Во случај, другата страна да не одговори на предлогот, не именува член за Мировниот совет, не се избере помирувач или не се постигне спогодба за решавање на спорот, постапката за помирување се запира.

Член 89

Постапката за помирување, страните во спорот се должни да ја завршат во рок од 15 дена, од поднесувањето на предлогот за постапка за помирување.

Спогодбата што ќе се постигне во постапката за помирување, мора да биде во писмена форма и истата е задолжителна за страните во спорот.

Член 90

Со колективен договор на ниво на работодавач, може да се доуреди формирањето на посебен мировен совет и постапката на решавање на индивидуален или колективен работен спор.

3. Постапка пред арбитража**Член 91**

Во случај на колективен работен спор, било која од страните во спорот, може да поднесе предлог за постапка пред арбитража во рок од 8 дена од денот на настанувањето на спорот, односно од денот на запирањето на постапката за помирување.

Арбитража може да врши еден или повеќе арбитри.

Страните во спорот, заеднички го избираат арбитерот или арбитрите од Листата на арбитри.

Арбитерот е должен да закаже расправа во рок од 5 дена од приемот на предлогот.

На расправата се повикуваат овластени претставници на страните во спорот.

Одлуката на арбитерот е конечна и извршна за страните во спорот.

Постапката пред арбитража завршува во рок од 15 дена од денот на настанувањето на спорот.

XI. ИНФОРМИРАЊЕ НА РАБОТНИЦИТЕ**Член 92**

Работодавачот најмалку еднашгодишно или по потреба, обезбедува информирање на работниците за прашања кои се од значење за нивната економска и социјална положба а особено за:

- годишни и повеќегодишни планови за развој;
- организациони промени;
- одлуки со кои се уредуваат правата од работен однос на работниците;
- други прашања од заеднички интерес.

Информирањето се врши на начин соодветен на информацијата што треба да се пренесе и може да се однесува за сите или за одредена група вработени.

Информирањето може да биде: писмено или усно, преку овластен претставник.

XII. УЧЕСТВО НА РАБОТНИЦИТЕ ВО УПРАВУВАЊЕТО**Член 93**

Работниците учествуваат во органите на управување на друштвото во согласност со закон, статут на друштвото и колективен договор на ниво на работодавач.

ХIII. СТРУЧНО ОСПОСОБУВАЊЕ И ОБРАЗОВАНИЕ НА РАБОТНИЦИТЕ

Член 94

Програмата, времетраењето, правата и обврските на договорните страни во однос на образованието, дошколувањето и оспособувањето на работниците во врска со потребите на работодавачот, се уредуваат со колективен договор на ниво на работодавачот.

Ученици и студенти

Член 95

Работодавачот во договор со надлежната образовна организација прифаќа ученици и студенти на практична работа.

На учениците и студентите што ќе вршат практична работа во друштвото им се обезбедува обука за заштита при работа, соодветни заштитни средства, исхрана и превоз до работа и од работа, доколку такви се организирани и соодветен инструктор.

Одлука за прием на ученици и студенти на пракса донесува овластено лице.

XIV. УСЛОВИ ЗА РАБОТА НА СИНДИКАТОТ

Член 96

Работодавачот е должен да создаде услови за извршување на активностите на Синдикатот и неговите претставници во врска со навремено и успешно остварување на заштитата на правата на работниците од работниот однос, утврдени со закон и колективен договор.

Активноста на Синдикатот и неговите претставници во согласност со став 1 од овој член, не може да се спречи со акт на работодавачот.

Член 97

На барање на Синдикатот, работодавачот е должен:

- да доставува податоци и информации за оние прашања што имаат најнепосредно влијание врз материјалната и социјалната положба на членовите на Синдикатот (работниците);

- да и ги разгледува мислењата и предлозите на Синдикатот во постапката на донесување одлуки и решенија, што имаат битно влијание врз материјалната и социјалната положба, односно во остварувањето на правата на работниците.

- на синдикалниот претставник како и претставници на СТКЧ и ССМ да им овозможи непречено комуницирање со работодавачот или од него овластено лице и со сите работници во претпријатието, кога тоа е неопходно за остварување на функцијата на Синдикатот.

- да обезбеди стручни, административни и технички услови за работа и остварување на функциите на Синдикатот (простории, бесплатно користење на телефон, факс, компјутер, фотокопирање и возило за службени потреби и др.) или да ги користи на работодавачот.

Член 98

На синдикатот кај работодавачот може да му доставуваат покани со матријали за седниците на органот на управување и се овозможува учество на неговиот претставник на седниците, кога се прасправа за прашања од значење на економската и социјалната положба на работниците.

На синдикатот му се доставуваат покани со материјали заради присуство на седниците на кои се разгледуваат мислења, предлози, иницијативи и барања, односно на кои се одлучува за поединечни права, обврски и одговорности на работниците.

Ставовите на синдикатот доставени пред или на самата седница надлежниот орган е должен да ги разгледа и да заеме став по нив пред да донесе одлука.

Член 99

Работодавачот ја пресметува и уплатува синдикалната членарина од платата на работникот согласно Одлуката на СТКЧ.

Контрола на пресметувањето и уплатувањето на синдикалната членарина врши Надзорниот одбор на СТКЧ.

Член 100

Синдикалниот претставник за вршење на синдикалната активност има посебна заштита и не може да биде повикан на одговорност ниту доведен во неповолна положба, вклучувајќи го и престанокот на неговиот работен однос, освен во случај на извршување на кривично дело или предизвикување на поголема материјална штета кај работодавачот.

Како синдикален претставник, се сметаат, претседателот на СО, членовите на Синдикалниот одбор на СО, членовите на органите во СТКЧ и ССМ од СО.

Посебната заштита на синдикалниот претставник трае за време на неговиот мандат и две години потоа.

Член 101

Синдикалниот претставник не може:

- да биде упатен на привремен принуден одмор;
- да биде распореден на друго работно место без негова согласност;
- да му престане работниот однос од деловни причини.

Член 102

Со одлука на синдикалната организација, се утврдува бројот на синдикалните претставници кои уживаат заштита, а тоа се: членовите на синдикалните одбори во СО и бираните претставници во повисоките органи на синдикатот.

Член 103

Работодавачот е должен на синдикалниот претставник да му овозможи платено отсуство од работа заради ефикасно вршење на функциите на Синдикатот и синдикалното образование и оспособување според Програмата на СТКЧ за синдикално образование и оспособување.

Начинот, времето и условите на ослободување од работа на синдикалниот претставник, се уредуваат со колективен договор на ниво на работодавач.

Член 104

Член на Синдикатот кој е избран, односно именуван во органите на Синдикатот, чие вршење на функцијата бара привремено да престане да работи кај работодавачот, има право, по престанување на функцијата што ја вршел, во рок од 5 дена, да се врати кај работодавачот на работно место кое одговара на неговата стручна подготовка, за што се склучува посебен договор со работодавачот.

XV ОСТВАРУВАЊЕ НА ПРАВО НА ШТРАЈК

Член 105

Правото на штрајк кај работодавачот се остварува на начин и под услови утврдени со закон и овој колективен договор.

СТКЧ и СО има право да повика на штрајк и да го поведе со цел за заштита на економските и социјалните права на своите членови од работниот однос во согласност со закон.

Штрајкот мора писмено да се најави на работодавачот. Во писмото со кое се најавува штрајкот мора да се наведат причините за штрајкот, местото на одржувањето на штрајкот, времетраењето и денот и времето на почетокот на штрајкот.

Штрајкот не смее да започне пред завршувањето на постапката за помирување, согласно со закон. Обврската за помирување не смее да го ограничи правото на штрајк, кога таква постапка е предвидена со закон, односно пред спроведувањето на друга постапка за мирно решавање на спорот за која страните се договориле.

Штрајкот мора да биде организиран на начин со кој нема да се оневозможува или попречува организирањето и одвивањето на работниот процес за работниците кои не учествуваат во штрајкот, забрана на влез на работниците и на одговорните лица во деловните процеси на работодавачот.

Член 106

На предлог на работодавачот, СО и работодавачот спогодбено подготвуваат и донесуваат правила за производно одржување и нужни работи кои несмеат да се прекинуваат за време на штрајк.

Правилата содржат особено одредби за работите и бројот на работниците кои на нив мора да работат за време на штрајк, а со цел за овозможување обновување на работата по завршување на штрајкот (производно одржувачки работи), односно со цел за вршење на работите кои се неопходно потребни заради спречување на загрозување на животот, личната сигурност или здравјето на граѓаните (нужни работи).

Со определување на работите од претходниот став не смее да се оневозможува или битно ограничува правото на штрајк.

Ако СО и работодавачот не се спогодат, во рок од 15 дена од денот на доставувањето на предлогот на работодавачот до СО за определување на работите од став 2 на овој член, работодавачот или СО може во рок од наредните 15 дена да бара за тие работи да одлучи арбитража.

Член 107

Организирањето или учеството во штрајк организиран во согласност со одредбите на закон, ОКД за стопанство или овој колективен договор, не претставува повреда на договорот за вработување.

Работникот не смее да биде ставен во понеповолна положба од другите работници поради организирање или учество во штрајк, во согласност со закон, ОКД за стопанство и овој колективен договор.

Работникот не смее на кој било начин да биде прилиен да учествува во штрајк.

Член 108

СТКЧ и СО може да бараат од надлежниот суд да забрани исклучување од работа за време на штрајк, спротивно на законот, како и да бара надомест на штета која тој и работниците ја претрпеле поради исклучувањето од работа за време на штрајкот.

Член 109

Работниците имаат право на штрајк на солидарност и тој може да започне без спроведување на постапка за помирување, но не пред истекот на 2 дена од денот на почетокот на штрајкот за чија поддршка се организира.

Член 110

Штрајкот е организиран прекин на работа на работниците заради остварување на економските и социјалните права и интереси по основ на трудот.

Правото на штрајк се остварува под услови утврдени со Закон, овој Колективен договор, под услов ако барањата на работниците не се решат со други средства и методи како што се: преговорите, посредување за остварување на барањата на работниците и колективно договарање.

Член 111

Работниците слободно одлучуваат за своето учество во штрајкот.

Член 112

Доколку синдикатот оцени дека не се остваруваат правата на работниците утврдени со Колективниот договор и другите прописи, стапува во преговори со работодавачот.

СТКЧ посредува во остварувањата на барањата на работниците и бара да се преземат соодветни мерки.

Ако спорните прашања не се решат со преговори, синдикатот бара изјаснување на работниците, за стапување во штрајк.

Штрајкот го организира синдикалната организација кај работодавачот член на СТКЧ, а го води Штрајкувачкиот одбор и синдикалната организација кај работодавачот во согласност со СТКЧ, согласно одредбите на Законот, овој Колективен договор, Колективниот договор на ниво на работодавач.

Член 113

Штрајкот може да се организира во дел од работниот процес на работодавачот, на ниво на работодавач, на ниво на гранка.

Одлука за стапување во штрајк на работниците во деловите кај работодавачот, односно на ниво на работодавач донесува Синдикалниот одбор на Синдикалната организација на ниво на работодавач членка на СТКЧ, по предходно писмено изјаснување на мнозинството на членови на синдикалната организација членка на СТКЧ и добиена согласност од СТКЧ.

Одлука за стапување во штрајк на работниците на гранка на Република Македонија носи Советот на СТКЧ, по предходно изјаснување на Синдикалните организации членки на СТКЧ.

Работодавачот може да бара надомест на штета која ја претрпел поради штрајкот кој не е организиран и спроведен во согласност со ЗРО, Закон за облигациони односи и овој колективен договор.

Член 114

За организирањето на штрајк, претседателот на Синдикалната организација е должен да достави писмено известување до работодавачот и СТКЧ за денот, времето, местото и причините за штрајк односно барањата.

Член 115

Штрајкувачкиот одбор се избира од редот на работниците членови на СТКЧ.

Штрајкувачкиот одбор одредува група за преговори. Преговорите мора да бидат брзи и ефикасни. За текот на преговорите се информира Штрајкувачкиот одбор и членството.

Ако барањата се исполнети, штрајкот се прекинува. Доколку барањата се делумно исполнети штрајкот може да се стави во мирување за одреден дефиниран рок.

Член 116

Надлежниот орган на работодавачот и синдикалната организација во соработка со СТКЧ, спогодбено подготвуваат и донесуваат Правила за работите кои несмеат да се прекинат за време на штрајк.

Со Правилата се утврдува минимум на работи кои мораат да се извршуваат за време на штрајк, број на работници кои ќе работат на работите со цел за овозможување обнова на работата по завршување на штрајкот, обезбедување на објектите и постројките, обезбедување сигурност на работниците.

На работниците кои се определени да го одржуваат утврдениот минимум на работи кои треба да се извршуваат за време на штрајкот и истите одбијат да ги извршат, прават тешка повреда на Договорот за вработување и можат да добијат отказ.

Одржувачките и нужните работи од работните места определени со Правилата од став 1 на овој член, ќе ги извршуваат работниците што редовно работат на тие работни места, предходно со писмено известување.

Член 117

Заради обезбедување на извршувањето на производно-одржувачките и нужни работи кои несмеат да се прекинуваат за време на штрајк, секој од учесниците во склучените Правила од член 116 се должни да ги преземат следните мерки и тоа:

1. Надлежниот орган, односно одговорното лице кај работодавачот ги презема следните мерки:

- во периодот од најавата до почетокот на штрајкот, определен со Одлуката за штрајк, согласно потпишаните правила ги определува работните места со работите и бројот на работниците по име и презиме што ќе работат на работните места;

- организирањето на физичко-техничкото обезбедување на објектите, постројките и другите објекти на работодавачот каде што се одржува штрајкот;

- презема мерки за обезбедување на сигурноста на граѓаните и работниците кои продолжуваат да работат;

- презема други активности предвидени во колективниот договор на ниво на работодавач.

2. Работниците:

- Штрајкот мора да биде организиран на начин со кој нема да се оневозможува или попречува организирањето и одвивањето на работниот процес за работниците кој не учествуваат во Штрајкот, забрана за влез на работниците и на одговорните лица во деловните простории на работодавачот.

- совесно и одговорно се однесуваат во заштитата на објектите, постројките и другиот имот на работодавачот;

- правото на штрајк го остваруваат на местото определено од страна на Штрајкувачкиот одбор;

3. Штрајкувачкиот одбор:

- го организира и води штрајкот согласно закон, овој договор, колективен договор на ниво на работодавач и Правилата за работите кои несмеат да се прекинат за време на штрајк;

- го определува местото во кругот, односно работните простории на работодавачот на кој работниците - учесници во штрајкот ќе го остваруваат правото на собирање и штрајкување;

- презема мерки со кои се обезбедува собирање на учесниците во штрајкот на тоа место;

- презема мерки за спречување на учество на штрајкот на лица кои не се вработени кај работодавачот, односно делот на работодавачот каде се остварува штрајкот, со исклучок на претставници на повисоките органи на СТКЧ кои добиваат дозвола од штрајкувачкиот одбор;

- презема мерки за спречување на оштетување или онеспособување на објектите односно имотот на работодавачот од страна на учесниците на штрајкот или други лица;

- нема да го попречува работењето на одредените работници согласно Правилата кои нужно треба да продолжат да ги извршуваат работите.

Член 118

За време на штрајк кој е организиран заради остварување и заштита на правата на работниците уредени со закон, колективен договор и со договорот за вработување: три неисплатени плати; неплатени придонеси и надоместоци; непотпишување на колективен договор; необезбедени услови за работа; и недозволување на синдикално организирање и други права, работодавачот на работникот му исплатува надоместок на плата во висина од 60% од основната плата на работникот за време од 5 работни дена.

Работникот ќе се стекне со право на надомест од плата само во случај ако легитимноста на штрајкот е во согласност со актот на СТКЧ, односно ако добие легитимност од СТКЧ.

XVI. ЗАШТИТА НА ПРАВАТА НА РАБОТНИЦИТЕ

Член 119

Кога работникот поднел барање до работодавачот за отстранување на прекршувањето на некое негово право утврдено со закон, колективен договор и договор за вработување, или за остварување на истото, работодавачот е должен да соработува со синдикалните претставници за спогодбено решавање на настанатиот спор.

Член 120

Работникот има право да присуствува во постапката пред органот кој одлучува за поднесеното барање во втор степен и притоа да биде застапуван од Синдикатот.

Работникот кој отсуствува од работа заради присуство во постапката кај органот од став 1 на овој член, се смета како да бил на работа и по тој основ не може да му се намалува платата.

XVII. ИЗМЕНУВАЊЕ, ДОПОЛНУВАЊЕ, ТОЛКУВАЊЕ И СЛЕДЕЊЕ НА ПРИМЕНАТА НА КОЛЕКТИВНИОТ ДОГОВОР

1. Изменување и дополнување на колективниот договор

Член 121

Секој учесник може да предложи изменување и дополнување на овој колективен договор.

Предлогот за изменување и дополнување на овој колективен договор во писмена форма се доставува до другиот учесник кој е должен да се изјасни во рок од 30 дена.

Во случај ако другиот учесник не го прифати или не се изјасни по предлогот во рокот од став 2 на овој член, учесникот - предлагачот може да започне постапка за усогласување.

Член 122

Постапката за усогласување започнува на барање на еден од учесниците на колективниот договор и треба да заврши во рок од 60 дена од поднесувањето на барањето.

Во рок од 10 дена од поднесувањето на барањето за усогласување се формира Комисија за усогласување.

Секој од учесниците именува по два члена во Комисијата за усогласување.

Членовите на Комисијата договорно избираат претседател.

Секое усогласување што учесниците ќе го постигнат мора да биде во писмена форма.

Со усогласените ставови, учесниците задолжително пристапуваат кон изменување и дополнување на колективниот договор.

2. Следење на примената на колективниот договор

Член 123

За следење на примената на овој колективен договор, учесниците формираат Комисија.

Секој од учесниците на овој колективен договор, именува по 3 члена во Комисијата од став 1 на овој член, во рок од 30 дена од склучувањето на овој колективен договор.

3. Толкување на колективниот договор

Член 124

Комисијата од член 123 на овој колективен договор дава толкување на одредбите на овој колективен договор.

XVIII. ПОСТАПКА ЗА ОТКАЖУВАЊЕ НА КОЛЕКТИВНИОТ ДОГОВОР

Член 125

Секој од потписниците на овој колективен договор може да покрене постапка за откажување на колективниот договор.

Отказот се врши во писмена форма, при што се образложуваат причините за откажувањето.

Отказот задолжително се доставува до другата страна на договорот, со тоа што учесниците се должни постапката за преговарање да ја започнат најдоцна во рок од 15 дена од денот на поднесувањето на отказот.

Член 126

Во случај на отказ, Колективниот договор се применува најдолго шест месеци од денот на поднесувањето на отказот.

По истекот на рокот од став 1 на овој член, Колективниот договор престанува да важи, освен ако потписниците не се договорат поинаку.

По престанокот на Колективниот договор, важат одредбите од Законот за работни односи.

По откажувањето на колективниот договор секоја од страните може да предложи склучување нов колективен договор.

XIX. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 127

Овој Колективен договор се склучува за време од две години.

Важењето на овој колективен договор се продолжува доколку страните склучат спогодба најдоцна 30 дена пред истекот на важењето на колективниот договор.

Доколку страните кои го склучиле овој колективен договор не покренат постапка за изменување и дополнување на овој договор или не склучат спогодба важноста на овој колективен договор се продолжува за две години.

Член 128

Овој колективен договор и сите негови измени и дополнувања, како и неговото откажување се доставуваат за регистрација до Министерството за труд и социјална политика, пред нивното објавување во "Службен весник на РМ".

Член 129

Овој колективен договор влегува во сила со денот на склучувањето, а ќе се применува од денот на неговото објавување во "Службен весник на РМ".

Организација на
работодавачите на
Македонија
Здружение за кожарска и
чевларска индустрија
Претседател,
Костадин Барзов, с.р.

Синдикат на работниците
од текстилната,
кожарската и чевларската
индустрија на РМ
Претседател,
Ангелко Ангелковски, с.р.

АДВОКАТСКА КОМОРА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

305.

Комисијата за прием, упис и бришење од Имениците и издавање и одземање на лиценца (во натамошниот текст: Комисија за прием) врз основа на член 73 став 1, алинеја 7 и член 73 од Статутот на Адвокатската Комора на РМ и член 35 од Правилникот за постапка за упис и бришење и привремена забрана на својството адвокат, адвокатско друштво, адвокатски стручен соработник и адвокатски приправник и привремен престанок и мирување на правото на вршење на адвокатска дејност, на ден 7.02.2008 година го донесе следното

РЕШЕНИЕ

На Данче Чакаровска Гроздановска, адвокат од Скопје, со седиште на адвокатската канцеларија на ул. "Климент Охридски" бр. 66/1-4, во мерката одземање на лиценцата за работа заведена под број 1990 со престанување на правото за вршење на адвокатска дејност за време од една година и се засметува времето од 27.02.2007 до 05.06.2007 година.

Се утврдува дека изречената мерка – привремено престанување на правото на вршење на адвокатска дејност во траење од една година истекува на ден 27.02.2008 година.

Комисија за прием, упис и бришење и издавање и одземање на лиценца
заменик претседател,
Шпенд Деваја, с.р.

ЈП СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РМ ВИ ГИ НУДИ СЛЕДНИТЕ ИЗДАНИЈА:

Р.бр	Изданија	Цена	Р.бр	Изданија	Цена
		денари			денари
1	Закон за обезбедување на побарувањата Закон за заштита на потрошувачите при договори за потрошувачки кредити (со подзаконски акти) (редакциска збирка), 2007	200,00	17	Закон за трговските друштва со вовед, 2004	400,00
2	Закон за безбедност на сообраќајот на патиштата (редакциска збирка), 2007	400,00	18	Закон за општата управна постапка Проф. д-р Симеон Гелевски, 2005 (со коментар)	400,00
3	Закон за нотаријатот (редакциска збирка), 2007	250,00	19	Устав на Република Македонија (со сите амандмани од I - XXX) на македонски и на англиски јазик (во една книга), голем формат, 2007	200,00
4	Закон за банките (редакциска збирка), 2007	300,00	20	Устав на Република Македонија (со сите амандмани од I - XXX) на македонски јазик, мал формат, 2007	150,00
5	Закон за заштита од бучава во животната средина (редакциска збирка), 2007	100,00	21	Збирки на прописи од областа на локалната самоуправа, 2004	
6	Закон за Државното правобранителство (редакциска збирка), 2007	50,00	а)	I книга — (Законите за: локална самоуправа; те- риторијална организација на локалната самоупра- ва; за градот Скопје; финансирањето на единици- те на локалната самоуправа и Законот за локал- ните избори — редакциски пречистен текст)	280,00
7	Закон за управните спорови (редакциска збирка), 2007	80,00	б)	II книга — (Законите за: комуналните такси; даноци на имот; угостителска дејност; туристичка дејност и Законот за вршење занаетчиска дејност)	210,00
8	Закон за сопственост и други стварни права (редакциска збирка), 2007	150,00	в)	III книга — (Редакциски пречистени текстови на законите за: основното образование; средното об- разование; заштита на децата и Законот за социјал- на заштита)	245,00
9	Збирка на прописи од областа на земјоделството (редакциска збирка), 2007	500,00	г)	IV книга — (Закон за управување со отпадот; Закон за квалитетот на амбиентниот воздух; Законите за заштита на природата)	245,00
10	Закон за ветеринарно јавно здравство Закон за ветеринарно здравство Закон за заштита и благосостојба на животните (редакциска збирка), 2007	400,00	д)	Комплет од четирите книги - Збирки на законите од областа на локалната самоуправа, 2004	840,00
11	Закон за прекршоците Закон за прекршоците против јавниот ред и мир (редакциска збирка), 2007	150,00	22	Збирка на прописи (редакциска) (Законите за: градење; за просторно и урбани- стичко планирање; за животната средина), 2005	210,00
12	Закон за минералните сировини (редакциска збирка), 2007	120,00	23	Збирка на меѓународни конвенции од областа на кривичното право, 2000	80,00
13	Закон за пензиското и инвалидското осигурување Станка Трајкова и Олгица Костова (со коментар и прилози), 2006	700,00	24	Закон за извршната постапка Д-р Стефан Георгиевски, 2002	140,00
14	Изборен законик, 2006	300,00	25	Закон за спречување на корупцијата со закони за ратификација на конвенции Д-р Јован Пројевски (со објаснувања), 2002	80,00
15	Закон за стечај Д-р Кирил Чавдар (со објаснувања, судска практика и предметен регистар), 2006	600,00	26	Закон за денационализација Д-р Стефан Георгиевски, 2000 (со коментар, објаснувања и образци)	160,00
16	Збирка на прописи од областа на судството (Законите за: судовите; Судскиот совет на РМ; судскиот буџет (редакциски пречистен текст); Академија за обука на судии и јавни обвинители), 2006	400,00	27	Поединечни CD-ROM изданија 2001, 2002, 2003, 2004, 2005 и DVD за 2006 година	600,00
			28	Комплет CD-ROM изданија 2001, 2002, 2003, 2004, 2005 и DVD за 2006 година	3.400,00
			29	Регистар на прописи на РМ	3.700,00

П О Р А Ч К А Б Р. 21

Со ова неотповикливо ги порачуваме изданијата под реден број _____ во _____ примероци;
р.бр. _____ во _____ примероци; р.бр. _____ во _____ примероци; р.бр. _____ во _____ примероци;
р.бр. _____ во _____ примероци; р.бр. _____ во _____ примероци; р.бр. _____ во _____ примероци.

Доказот за извршена уплата на жиро с-ка 300000000188798 и порачката ги испраќаме по
пошта на адреса бул. „Партизански одреди“ бр. 29, п. факс 51, 1000, Скопје, или на
телефакс број + 389-2-311-22-67.

Порачател: _____

Место: _____, ул. _____, бр. _____, тел./факс _____

Потпис на порачателот

Во _____, _____ 2008 година. (М.П.) _____

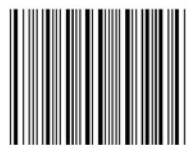

www.slvesnik.com.mk
contact@slvesnik.com.mk

Издавач: ЈП СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА, ц.о.-Скопје
бул. „Партизански одреди“ бр. 29. Поштенски факс 51.
Директор и одговорен уредник - Тони Трајанов.
Телефони: +389-2-3298-860, 3290-471, 3290-449.
Телефакс: +389-2-3112-267.

Претплатата за 2008 година изнесува 9.200,00 денари.
„Службен весник на Република Македонија“ излегува по потреба.
Рок за рекламации 15 дена.
Жиро-сметка: 300000000188798.
Депонент на Комерцијална банка, АД - Скопје.
Печат: ГРАФИЧКИ ЦЕНТАР ДООЕЛ, Скопје.

ISSN 0354-1622

2008021